

༄༅། །བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དཔུང་པ།

མཇེད་པ་པོ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དག་གི་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་མཆོག་

2019

འཕྲུལ་དབུ་མང། ༣

ཀྱུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

1) མཆོད་བརྗོད།	1
2) གྲེ་བྲག་སྤྲེལ་བའི་ལུགས།	6
3) ཁ་ཆེ་གྲེ་སྤྲེལ་འདས་མ་བྱས་དངོས་པོ་བཞིར་འདོད་མིན་ལ་དབྱེད་པ།	9
4) མདོ་སྤེལ་བའི་ལུགས།	11
5) སེམས་ཅམ་བའི་ལུགས།	13
6) དབྱ་མ་བའི་ལུགས།	18
7) གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ།	18
8) སྤེ་སྤོད་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ།	31
9) ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་སོགས་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ།	48
10) དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ།	54
11) ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདོའི་ཆོག་དོན་སྟོང་བྱུང་བྱུང་བ་ལ་དབྱེད་པ།	69
12) གསུངས་ཀྱུལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ།	108
13) དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།	113

འཕྲུལ་དེབ་འདི་ནི་པོད་སྒྲིབ་གཉིས་པ་ཐུབ་དབང་དགོངས་རྒྱན་སྟོད་ཆའི་ནང་ནས་ཟུར་
བཏོན་གྱི་ཆོས་ཚན་ཞིག་ཡིན། པོད་སྒྲིབ་གཉིས་པ་ཐུབ་དབང་དགོངས་རྒྱན་གྱི་སྟོད་ཆ་ནི་
པོད་ཀྱི་ནང་གཉིས་ནས་ཐེངས་བདུན་ཙམ་དཔར་བསྐྱུན་བྱས་ཐིན། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་
དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་ལ་མ་རེག་པས། ད་རེས་ཅུང་གཟིགས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡ་མའི་
ལེགས་བཞད་གཅེས་སྦྱོངས་ཁང་ནས་འཕྲུལ་དེབ་ལ་བསྐྱུན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེད་ཅག་
ནི་ཤེས་ཚད་དམན་པས་ནོར་འཛོལ་གྱི་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་རྗེས་སུ་
བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་ཆོག་པས་ལམ་སྟོན་གྱི་དགོངས་འཆར་གནང་བ་ལ་ཡི་རང་གིས་རེ་སྐྱུག་
བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡༡། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་
བའི་གནད་ལ་དོགས་པར་གཙོད་པའི་གཏམ་ཐུབ་དབང་
དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་རྩ་ར་ཡ། ལྷ་མ་དང་རྩེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོལ་སྒོ་
གསུམ་གྲས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འཆིའོ། །

བགང་ཡས་བསྐྱལ་གསུམ་ཆོགས་གཉིས་ཉལ་འགྲོའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྲིད་ཞིའི་ཉེས་
ཆོགས་རྒྱད་པ་ཀུན་ནས་གཞིལ་ཡང་རྩེས་ཆགས་ཐུགས་བསྐྱེད་བཅེ་བས་མ་བཏང་
གདུལ་བྱའི་མོས་ཁམས་དང་འཆམ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སྐྱུ་འབྲུལ་གར། །

སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཕྱན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གང་གི་བཀའ་ལུང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གི་ཁེངས་པ་རབ་སྤངས་ཕྱི་ནས་ཕྱིར་དུ་བྱམས་
དང་བཅེ་བའི་ཚུ་གཏེར་རྒྱབས་སུ་གཡོས། །

རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་ལས་སྤྲང་ལ་ཤར་བཏུན་གཡོའི་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་མཉམ་གཞག་
དབྱིངས་སུ་ཞི་ཡང་རྩེས་ཐོབ་སྐྱུ་མ་ངེ་བཞིན་ཕྱིན་དུག་བསྐྱུ་བཞི་ལ་སོགས་སྐྱེ་རྒྱའི་
བསོད་ནམས་དཔལ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད། །

མཆན་དཔེ་འོད་འབྲེལ་ལྷུ་མ་པོའི་དབྱུས་ན་ཉ་གང་ལྷ་བ་ངེ་བཞིན་བསྐྱར་འགྲོའི་དོན་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཆེན་ལྷན་དུ་སྒྲངས་ཀྱང་མི་རྟོག་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་
ཡི་ལྷན་གྱུར་ཤིང་སེལ་དགེ་ལེགས་སྟོན། །

གང་གི་མཁྱེན་རབ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་རྒྱུ་སྒྲུང་བས་རབ་འཕེལ་སྟོན་མེད་ལེགས་
བཤད་ལྷན་ལ་ནག་སྟོང་འཁྲིགས་པའི་མད་བྱུང་དཔལ། །

སྟོ་གསལ་གྱེ་བས་བཤད་སྒྲུབ་ཅིང་འཛིན་དགའ་སྟོན་ལྷན་སྒྲངས་ངོམས་མེད་ཅུ་
གཉིར་རྒྱབས་སུ་གཡོས་པའི་ངོ་མཆར་རྫོགས་པའི་གཞིར། །

ལྷ་དང་ལྷ་དང་བྱང་སྟོང་གྲུབ་པའི་ཆོགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་སྟབས་མཆོམས་ལ་གཞོལ་
བསྟོད་ཆོག་ཤིས་བརྗོད་མེ་རྟོག་འཐོར་ལ་བྲེལ། །

འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྤིང་ཞིའི་མཆོད་སྟོང་གང་དེའི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་སྤན་
ཅམ་ཡང་སྐྱེ་རྒྱུའི་གདུང་སེལ་སྒྲ་ཟེར་ཉིད་དུ་ངེས། །

བཟང་ཡས་བསྐྱལ་མང་ཐུགས་བསྐྱེད་བྱི་གཞོན་ལུགས་ཀྱིས་ཉེར་བསྐྱལ་དཔག་མེད་
ཡིད་ཅན་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པར། །

ལས་སྒྲུང་སྤིང་བའི་གདུང་སེལ་ཐེག་གསུམ་ཐེམ་སྐྱས་རིམ་བཟོད་ཐེག་མེད་བདེ་
ཆེན་དབྱིངས་སུ་གཞོལ་བའི་ཚུལ། །

དབྱུང་གསུམ་རིགས་འཕྲུལ་ཆོད་མའི་སྐྱ་བ་ལས་བྱངས་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་
རིན་ཆེན་འདོད་རྒྱུ་འཛོལ་བའི་གཉིར། །

སུ་མེད་འགོ་བའི་རེ་སྟོང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྟོད་ཆོག་མེ་རྟོག་ཆོམ་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

བྱའི་རྒྱ་དུ་བཞུགས། །མི་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པོས་གཏུམ་སྟོང་རྒྱུད་ལྟར་གཡོས་ཀྱང་རྗེས་
ཆགས་སྟོང་རྗེས་ཆུ་གཏེར་གཡོ་མི་མངལ། །

ཡེ་ཤེས་འོད་སྣང་མཐར་ཐུག་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཡང་རི་སྟེང་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ལྟང་ངེར་
གཟེགས། །

ལས་སྣང་སྲིད་པའི་འབྲིལ་བ་ཀྱན་ནས་ཆོད་ཀྱང་ས་གསུམ་འགོ་བའི་མགོན་དུ་ཉག་
བཞུགས་པ། །

རིགས་འབྱུལ་ཅིབས་སྟོང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྐྱུར་བྲག་ན་
བརྩོས་དགེ་ལེགས་སྟོལ། །

བཅེ་ཆེན་ཅ་རྒྱབས་བསྐྱལ་མང་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིང་།

སྐལ་བཟང་ཡིད་མཁར་འགོག་མེད་འབྱུར་བའི་རྒྱབས། །

ཕན་བདེའི་གྲུ་ཆར་འདོད་རྒྱ་འཛོལ་བའི་གཉེན། །

གསུམ་ལྟན་སྒྲ་མའི་ཆོགས་ལ་གྲུས་བཏུད་ནས།

ལོག་བཤད་སྟོག་ཆགས་རོ་ཡིས་ནང་གང་བའི། །

འགལ་འདུ་བྱང་འགོའི་རྟོག་མས་མ་བསྐྱེད་པར། །

དོགས་ཕྱིང་མེ་ཉོག་འཇུག་པའི་ཆ་གཞོན་འདི། །

ཐུབ་བསྐྱེད་རྒྱ་མཆོ་རྒྱས་པའི་རྒྱབས་སུ་སྟོ། །

རབ་དཀར་ལྟག་བསམ་ཆུ་གཏེར་གཡོ་བའི་དཔལ། །

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཟབ་དོན་དབྱངས་སུ་གྱུར་བའི་མཆོད་བྱང་མ།
མགིན་པའི་བྱིས་ཐབ་བསུ་འདོད་གཞོན་ལུ་དག།
སྐྱ་དབྱངས་ལྷ་མོ་སྐྱབ་པའི་ཐུན་འདིར་སྟེན། །

ཞེས་དེ་ལྟར་ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་ཚུམ་པ་དམ་
བཅའ་བ་སོགས་བསྟན་བཅས་ཚུམ་པའི་སྐབས་དབྱེ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་འདིར་
འཆད་པར་བྱ་བ་ནི།

གཙོ་བོར་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བརྗོད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་
ལ་ཅུང་ཟད་པན་པའི་སྤྱིར་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་
དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ཟུར་འདོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྟོགས་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་དབྱད་པ་དང་། སྟགས་
སྟོགས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྗོད་བྱེད་ལུང་ལ་དབྱད་པ་དང་། བརྗོད་བྱེད་དོན་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འདོད་པོ་ལ་དབྱད་པ་དང་། བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་
གྱི་དོན་ལ་དབྱད་པ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་དབྱད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་བྱེ་བྲག་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྤྱི་དང་། བཀའ་འདོད་པོ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་འདོད་ཚུལ་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ལ་ཐོག་མར་བཀའ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་
འགྲེལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བྱང་ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུང་རབ་
ལ་བཀའ་ཞེས་ཞེས་འཛིན་པ་དུ་གྲགས། འགྲེལ་ཞིག་ན་རེ། རྒྱ་གཞུང་རྣམས་སུ་མདོ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

སྡེ་དང་བསྟན་བཅོས་ཞེས་ཐ་སྟོན་མཛད་པ་ལས་བཀའ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་མ་བྱང་བའི་
བབ་ལ་བརྟག་ན། འདི་ལོ་རྩ་བས་བཀའ་བསྟན་བོད་དུ་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་གསར་
དུ་བཅོས་པའི་ཐ་སྟོན་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས། ཞེས་སྡེ་བ་མི་འཐད་དེ། མངོན་པ་སྡེ་
བདུན་གྱི་ནང་ཚན་བསྟན་བཅོས་ཡི་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་
གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་། གསུང་དང་། བརྗོད་པ་དང་།
དབྱངས་དང་། དེས་པའི་གསུང་དང་། གསུང་གི་ལམ་དང་། གསུང་དབྱངས་དང་།
གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའི་ཐ་
སྟོན་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་སློབ་རྟོན་གྱི་མདོ་
རྒྱན་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་བཀའི་ཐ་སྟོན་གསལ་བར་སྤང་དོ། །དེས་ན་ཐ་སྟོན་འདི་ནི་
བཀའ་སྟུང་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་གདམས་ངག་
འབོགས་པ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀླུ་བའི་གསུང་ཕྱོགས་
བསྐྱེགས་མཛད་པ་དང་། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ལས་
བྱང་བའི་ངག་ཡན་ཆད་ལ་བཀའ་ཞེས་ཞེ་སའི་མིང་དུ་གྲགས།

མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་
པར་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་པའི་ཆོག་དུ་ན་འཆོས་པ་
དང་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་སངས་
རྒྱུ་གྱི་གསུང་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་

འབྲེད་ལས། ཀླུ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་དང་། །མདོ་དང་ཆོས་
མངོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཡིན་དེ་ཡི་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཕྱིར། །ཞེས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་བ་བསྐྱབ་ལས། དེ་ལ་སྐྱབ་བ་སྐྱར་ལེན་པའི་
བསྐྱན་བཅོས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་མདོ་
བསྐྱན་བཅོས་དུ་མར་ཞལ་གཅིག་ཏུ་བཀའ་ཡིན་ན་བསྐྱན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པར་
གསུངས་སོ། །བཀའ་བསྐྱན་འགལ་བར་འདོད་པ་དག་གི་དགོངས་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་
གསུང་ལ་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བསྐྱན་བཅོས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ན།
བཀའ་ནི་རྩ་བ་དང་བསྐྱན་བཅོས་ནི་དེའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་རྩ་འགྲེལ་འགལ་བའོ་
སྙམ་དུ་དགོངས་སྤང་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱན་བཅོས་ཡིན་ན་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་མཁས་པ་སྤྱི་ཕྱི་དགོངས་པ་
མི་འགལ་བའི་ཞིབ་ཆ་ཞིག་འདོད་ན། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བའི་
བཀའ་བསྐྱན་འགལ་ཡང་སྤྱིར་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བཀའི་ངོ་བོ་བྱུང་མཐའ་སོ་སོས་འདོད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ལ་བཞི།
ཁྱེ་བྲག་སྤྱོད་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་པལ་ཆེ་བས་བཀའ་དང་
བསྐྱན་བཅོས་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མིང་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ཕྱང་པོར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་
སྤྱོད་བ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུམ་དང་། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཁྱེ་བྲག་སྤྱོད་
བས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྐྱན་ནས་བཞེར་
འདོད་ལ། ལུགས་དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ལ་གསུམ་མམ་བཞེར་གངས་ངེས་པའི་གནད་ཀྱིས། གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་
རྟོག་པའི་ངོར་འཆར་བའི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་མདོ་སྟེ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་མི་འདོད་ཅིང་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

འདུས་བྱས་སུ་འདོད་ལ། དེ་འདྲའི་སྐྱོདོན་དེ་སྐྱོདོག་གི་དངོས་ཀྱི་འཇུག་ལྷལ་དང་
ལྷན་མིན་དུ་འདོད་དོ། །འདི་ལ་སྐྱོདོན་གྱི་ཐ་སྟངས་ནི་མཆོམས་མཛོད་དུ་གསུངས་
ཤིང་སྐྱེ་སྤྱི་ཐེང་བའི་ཐ་སྟངས་གསེར་སྤྱིང་ལས་གསུངས་པས་ཐ་སྟངས་དེ་ཙམ་མདོ་སྤེ་བ་
དང་མཐུན་སྟམ་མོ། །

འོ་ན་བྱེ་སྤྱོད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་འདྲའི་སྐྱོདོན་ཡིན་ཡང་མིང་གཞིའི་
ཕུང་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་
ཀྱིས་བཤད་ན། རྒྱ་མཆོན་དང་པོ་ནི། ལུགས་འདིས་སྐྱ་མིང་ལ་འཇུག་ཅིང་མིང་གིས་
དོན་བཛོད་པར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། རྫོང་བྱེད་གཙོ་བོ་མིང་ཡིན་ན་བཀའ་
བསྟན་གཉིས་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མིང་ལས་འོས་མེད་པའི་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མཆོན་གཉིས་པ་ནི། མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
ཏེ། དག་གི་སྐྱ་ཡིན་ན་སྐྱ་ཙམ་ཀྱིས་ནི་དོན་གང་དག་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་
ཞེ་ན། དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་ནི་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མིང་ཆོག་
ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱ་ཡིན་ན་དོན་བསྟན་མི་རུས་པར་བཤད་པ་ལྟར། བཀའ་བསྟན་
བཅོས་གཉིས་ཀྱང་སྐྱ་རང་མཆོན་པར་འདོད་ན་བཛོད་བྱ་གང་ཡང་བསྟན་མི་རུས་
པར་མཚུངས་པའི་བྱེད་རོ། །མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱ་ཡིན་ན་དོན་བསྟན་མི་རུས་
པར་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་ན། དོན་བསྟན་མི་རུས་པ་ནི་མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱ་རྒྱང་
པའི་བཛོད་བྱ་བསྟན་མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་སྐྱ་རང་མཆོན་པར་འདོད་ན་
དོན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་རང་དབང་དུ་བསྟན་
དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་རྒྱང་པས་དོན་བསྟན་དགོས་པས་ལུ་སྟེགས་པ་ལྟར་སྐྱ་
རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་མིག་ཆོག་ཡི་གེ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

གསུམ་དང་དེ་དག་ཚོགས་པའི་བཀའ་བསྟན་སོགས་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལྟན་མིན་སྒྲ་
རྟོག་གི་དངོས་ལུལ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུགས་འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
གཟུགས་མཐོང་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གནད་ཀྱིས་མིག་ཚད་མར་
འདོད་པ་བཞིན་དུ། སྒྲ་ཡིས་དོན་བསྟན་པ་ཡང་མིང་ལ་ལྟོས་པའི་གནད་ཀྱིས་བཀའ་
དང་བསྟན་བཅས་མིང་གི་རང་བཞིན་ལྟན་མིན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་
ན་རེ། གོང་དུ་རྟོག་དེའི་སྒྲ་དོན་ལྟན་མིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
བྱེ་སྒྲ་ཁ་ཆེ་བས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུམ་ལས་མི་འདོད་པར་གསུངས་པ་
མི་འཐད་དེ། མཛོད་རྒྱུ་ཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་
འདུས་མ་བྱས་དང་། ཞེས་དང་། བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་
པ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྔམ་ན།

མཛོད་རྒྱུ་ཀ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་དབྱད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་
གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱད་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་པར་མཛོད་རྒྱུ་ཀ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཛོད་རྒྱུ་ཀ་དེ་ལས། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་
གསུམ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་སྐབས་སུ་འང་ཅ་བར་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཞེས་ཁ་
ཚོན་བཅད་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ། འདུས་མ་བྱས་གངས་མང་བ་དང་ཉུང་བར་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

འདོད་པ་དག་གི་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་ནང་འགལ་འགྱུར་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ལས་གངས་མང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོག་ཙམ་གྱི་
བཤད་པ་དེ་དག་ནི་སློ་ཆུང་མགོ་འཁོར་བའི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ཕྱིས་གྱི་སློ་གསལ་
རྣམས་གྱིས་དོར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ད་ལྟར་གདན་ས་ཁག་དུ་དར་བའི་མངོན་སྲིད་གསལ་པར་
མ་འདིའི་ཆོག་ཟུར་ལྟར་འདོད་ན། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་འདུས་མ་བྱས་གཅིག་ལས་ཁས་
མི་ལེན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་འདུས་མ་བྱས་གཅིག་
ལྟར་སྤྱོད་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་ཅ་
འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡིག་ཞོར་དུ་
འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་ཀྱང་སྤར་གྱི་ལུང་ཆོག་དེ་ཡིག་ཞོར་དུ་འདོད་དེ། ལུང་དེའི་
དོན་ནི། ལྷོགས་སྤྱོད་བས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་ཡང་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་སློན་སེལ་དུ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ལུགས་འདིས་ཁས་མི་ལེན་ལ།
བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་སུ་
འདོད་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་བ་ཞིག་
མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཆེ་བས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ལས་མི་འདོད་པ་ནི། མངོན་འགྲེལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀྱན་བཅུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
ལས། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་བ་གང་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ། འདུས་མ་བྱས་
གསུམ་དུ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་དག་གྱང་རྟག་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
གཉིས། །དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྐྱིབ་པའོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་
གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པ། །འགོག་
གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་སྤྲ་ཞིང་དེ་དག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་
པའོ། །ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲ་བ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་བཞིར་འདོད་པས།
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་གཞུང་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་ཡིག་ཚོར་ཁུངས་མེད་
ཅིག་གི་ཐེས་སུ་བཙོན་པ་ནི་རང་ཉིད་ངལ་བའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །

ཡང་དབྱང་ན། བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་ཡིན་ན་བཀའ་བསྟན་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པས་
བྱབ་པོ་ཞེ་ན། མ་བྱབ་སྟེ། བྱེ་སྤྲ་མངོན་པ་བ་ནམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀ་
སྤྲི་རང་བཞིན་མདོ་སྟེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱེར་ཏེ། འགེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས། ཆོས་
མངོན་པ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་དེ་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ཡང་དབྱང་ན། འདི་དག་གི་ཕྱགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དགེ་བ་ཡིན་
པས་ཀྱང་མ་བྱབ་སྟེ། འགེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དགེ་བ་ཡིན་
པར་བརྗོད་པར་བྱ་བཅས། ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་
བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་
པ་དགེ་བའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང་གསུང་བཀའ་སྟོན་བའི་གསུང་གསུང་གི་ནམ་པར་
རིག་བྱེད་དོ། །ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཕྱང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
ཐུགས་ཕྱང་མ་བསྟན་ཀྱིས་ངག་སྤྲ་བ་ནམས་ཕྱང་མ་བསྟན་དུ་གསུངས་སོ། །

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པས་ནི། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མིང་དང་
ཆོག་ནམས་ན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་འདོད་དེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས།
དེ་གཉིས་ལས་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་དང་སྤྱི་མ་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་ཏེ། སྡེ་པ་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་། བཀའི་ངོ་བོ་ཆོག་ས་གསུམ་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་
བྱེ་སྤྱོད་ལྟ་མེད་རྣམས་བྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་སྤྱོད་རང་མཆོན་པ་ལ་འདོད་པར་བཤད་
པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་
མཐུན་པར་བཀའི་ངོ་བོ་ཆོག་ས་གསུམ་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་བཤད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། མཆིམས་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་
ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་
བསྐྱས་སོ། །གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་སོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་པས་ཆོག་གི་རང་བཞིན་དང་བྱེ་སྤྱོད་
མིང་གི་རང་བཞིན་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་སྤྱོད་དང་ལྟ་མེད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་སྟུང་ན། འོ་ན་འདིའི་ལུགས་ལ་ཆོག་
གི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་སྤྱོད་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
ཅུང་ཀྱིས་ནི་དོན་གང་དག་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བོ་དོང་མཛོད་འགྲེལ་
ལས། དེ་གསུམ་ཡང་ན་བས་ཐོས་པའི་སྤྱོད་མིན་གྱི་ཡིད་ལ་སྤང་བའི་རྣམས་གཞན་
ནོ། །ཞེས་དེ་གསུམ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་
སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ཆོག་ས་པ་ལ་འདོད་དོ་ཞེ་ནའང་མི་འཐད་དེ། ཀླུ་
སྤྱོད་མ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་རག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་
འགྲུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྲུང་ཏེ།
ཆོགས་པ་ཅམ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ལྡན་མིན་དུ་ཁས་ལེན་པས་སོ། །རིགས་པས་
ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཆོག་སྤྲོ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཆོགས་པ་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་ན། མིང་ཡང་
སྤྲོ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཆོགས་པ་འང་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་དོན་གྱི་
ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ངོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་སྤྲོ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །རག་ནི་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན། གྱེ་མ་འདུ་
བྱེད་ནམས་མི་རྟག། ཅེས་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞིའི་སྟངས་ནས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ།
གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལྡན་མིན་ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་ནམས་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་འདི་
ལྡན་མིན་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་བྱེ་སྤྱིའི་རང་ལུགས་ལ།
བཀའ་བསྟན་མིང་གི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ལྡན་མིན་དང་། མདོ་སྡེ་
པས་ཆོག་གི་རང་བཞིན་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སྤྲར་འདོད་ཅེས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་
ནི་ཚུངས་པ་ངོ་མཆར་སྤྱེད་པའི་གཏམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྲང་ངོ། །

འོ་ན། གོང་དུ་བྲངས་པའི་གསེར་སྤང་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། གང་
དག་གི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་
དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྟུས་སོ། །གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་
ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྟུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དག་ཇི་ལྟར་བྲངས་སྟུང་ན། རང་འགྲེལ་དེའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་མིང་ནི། ཆོགས་གསུམ་
ནང་ཆན་གྱི་མིང་མིན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟེན་ནང་ཆན་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

ལྷན་མིན་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་འདོད་ཅིང་། འདིའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་ཆོག་ཀྱང་དེ་གསུམ་
ནང་ཆོན་གྱི་ཆོག་མིན་གྱི་དག་གི་སྐྱ་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་
སྐུ་མ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད། ཅེས་
དང་། གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡེ་པ་གཞན་
གང་དག་གི་ལྟར་ན་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་མིང་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་
འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱུས་ཏེ། མིང་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་འདིའི་ཆོག་དང་མིང་གཉིས་ཆོགས་གསུམ་ནང་ཆོན་གྱི་མིང་ཆོག་མིན་
པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཞིབ་མོར་དབྱང་པར་ཁྱོད། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དང་། རང་
ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྐྱ་
སྤྱིའི་སྤེང་བ་ལ་འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དག་སྐྱ་མཆོན་
ཉིད་པར་འདོད་ན་དག་མ་སྒྲོས་པར་ཆོས་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཐལ་བ་དང་། ཀླུ་བའི་
བཀའ་སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱུད་ལ་བཞག་ན། སངས་རྒྱུ་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
སྒྲར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་བཀག་ནས་རང་གི་ལུགས་འཆད་པའི་
ཆེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུས་བདག་རྒྱུན་དང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་
པས་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་
པར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དེ་བཀའ་ཡིན་པར་གསུངས། ཀླུ་བའི་བཀའ་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་མ་བརྩམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་
སྒྲོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ལྷའི་མཐུས་མི་ལམ་ན་སྤྲགས་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་བྱང་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

པར་ཅན་ཉིད་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷན་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལན་མཛད་ནས་དེ་དག་གི་ཁྱད་ས་ཀྱང་། དགེ་བསྟན་བཅུན་པའི་
བཤད་སྐྱར་ལས། རྒྱུད་པ་དང་ཆོག་པ་སྐྱུ་སྐྱར་བའི་སྐྱར་སྐྱར་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་
རྣམ་པར་རྗེས་སྐྱུ་འཇུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆོག་པ་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རི་ལྟར་བཤད་དེ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་དཔེ་
མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ་ལྟ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་གིས་མི་ལམ་ན་བསྟན་བཅོས་དང་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་
བཅུགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པས་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་བས་ན་ཉུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་མོས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་
མ་འཆོལ་པར་རང་གི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་སྟོན་པར་སྤང་བ་ཉེ་བར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བས་ན་
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྐྱུ་འབྱངས་ནས་དེ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་
གཤམ་བུའི་ཤེས་པ་སྐྱར་སྐྱར་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་
པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་ནས་
མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ད་ལྟར་བའི་ཆོས་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡང་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

བཙུག་ལྷན་འདས་ལས་བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་
ངས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་རྒྱུད་གཞན་གྱུ་བ་པའི་འགྲེལ་བར་ཡང་
ཆོགས་བཅད་དང་རྒྱུད་པའམ་ལྷག་པའི་རྣམ་པའམ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་སྣང་
བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལུང་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་བླངས་སོ། །

ཡང་བཀའ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་བསྟན་བཙུག་བཙུག་གི་ཉན་པ་
པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་འཛིན་དགོས་པའི་ཁྱད་སྤྱོད་སྟེ། དབྱས་
མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མིང་དང་ཆོག་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་
པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཙུག་སོ། །ཡང་ན་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡི་
ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་
བཙུག་སོ། །ཞེས་སོགས་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་བཅས་བསྐྱབས་པར་མཛད་དོ། །འདི་
དག་ཉི་ཤུ་གི་རྒྱུ་ལྷན་སྟེ། འབྲངས་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་གསེར་ཕྱོད་གི་དགོངས་པ་
དངོས་ཡིན་ཞིང་། བཀའ་བསྟན་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གསེར་ཕྱོད་རང་ལུགས་གཞིར་
གཞག་བྱས་ན། སེམས་ཙམ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་
ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གསེར་
ཕྱོད་ལས། སློབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལྷན་སྟེ། ལུགས་རྒྱུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་ཉིད་
ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ལྷན་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བཀའ་བསྟན་བཙུག་བཙུག་གི་ཉན་པ་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱུ་ལྷན་སྟེ། ལུགས་པའི་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

བཀའ་མེད་པར་ཐལ་དང་། བཀའ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་ཐལ་བ་
གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ནས། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོག་དང་དག་གི་ཆོགས་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་གཞུང་དང་། ཞེས་བཤེས་བྱེད་དྲ་བས་ནས་གཞུང་ཤེར་སྤྱོད་ཆོག་དང་
དག་གིས་བསྐྱས་པའི་སྒྲ་རང་མཆན་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དགག་སྐྱབ་འདི་
བཀའ་བསྟན་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཚོ་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་།
གཞན་དྲ་ན་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ། །ཡན་
ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་དང་། བྱང་ས་སོགས་སུ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུར་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དྲ་ཉི་ལྔ་དང་དབུ་མ་སྟོང་པོ། རྟོག་གོ་
འབར་བ་སོགས་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཐལ་བ་གསུམ་ཀྱིས་
བཀག་གོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སེམས་ཅན་ལུགས་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཤེས་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱ་མཆན་མཐར་ཐུག་ཀྱང་། བཀའ་བསྟན་བཅོས་
ནི། ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཉིད་བཀའ་འམ་བསྟན་བཅོས་སུ་སྤང་བ་
དེ་གར་བཀའ་འམ་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་
ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་ཡོར་མིར་སྤང་བའི་མི་དེ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་
ན་རྩ་ཡོར་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱུན་སྤང་ལས། དེ་བས་ན་
གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་སྤང་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། བཤད་སྐྱར་
ལས། རྒྱུད་པ་དང་ཆོགས་སུ་སྐྱར་བའི་སྤང་སྤང་བ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས།
གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཚུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུ་མཚན་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ཅམ་དུ་
མ་ཟད་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས། གསེར་སྤང་ལས་
ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཅམ་གྱི་དོན་ཡང་དབྱེད་ན་ནང་སེམས་ལས་གཞན་
པའི་དངོས་པོ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་དོན་དུ་འདོད། ཚུལ་འདི་ནི་བོད་སྐད་མ་ནམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་བཀའ་བསྟན་ཤེས་
པར་འདོད་པའི་འཁྲལ་པ་ནམས་བྱུང་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་
ལ་བསྟན་བཅོས་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་དང་མིན་ན་མི་མཉམ་
དུ་འདོད་དགོས་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལ་དམིགས་བསལ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཚུ་
མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པ་འདི་སྟོ་གསལ་ནམས་ཀྱིས་ཞེ་ལུགས་སུ་འཛོག་པར་ཁུལ། །

འོ་ན་རྗེ་རང་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གསེར་སྤང་ལས་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྟོ་
འཛིན་དང་སྟོན་པོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་བརྗོད་མེད་དུ་གསུངས་པའི་བབ་ལ་
བརྟགས་ན། ལུགས་འདི་ལ་བརྟག་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆོ། སྟོན་པོ་སྟོ་འཛིན་འདོད་པའི་
ལུགས་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་བརྗོད་མེད་དུ་འདོད་པའི་
ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་རྗེ་འདི་པས་བྱི་མར་བཞེད་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བྱི་བརྩམས་
ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་པར་
འདོད་ཅིང་། དབྱེད་པའི་ཆོ་དེ་སྤང་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་མེད་
དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། གསེར་སྤང་དུ་བྱངས་པའི་ལུང་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཉན་པ་པོའི་
ཤེས་པ་བཀའ་སྤང་བར་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་སྤང་བར་བསྟན་བཅོས་སུ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་། ཤེས་ལ་གཞུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལས། །མ་
གཏོགས་སྤྱི་ངོམ་མེད་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ།

བཞི་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ནི། རྣམ་འཁྱོམ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་ངོ་བོ་སེམས་ཅམ་ལྟར་བཞེད་པ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་
རྒྱུ་སྒྲུབ་གི་ལུང་དེས་བྱ་བ་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད་པས་སྒྲུ་རང་མཚན་པར་འདོད་པ་ལས་
ངོས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་བྱེ་བྲག་ལ་དབྱེད་པ་ལ་(བྱུག)། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། ཞལ་ནས་གསུངས་
པའི་བཀའ་སོགས་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་
འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། གཞུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་
པའི་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། བྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་
པའོ། །

དང་པོ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཚུལ་
དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགྲུང་བསྐྱས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། མདོའི་སྡེ། དབྲངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ།
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ། སྤང་གཞིའི་སྡེ། རྟོགས་པ་བརྗོད་
པའི་སྡེ། དེ་ལྟར་བྱ་བུང་གི་སྡེ། སྤྱིས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ། ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། མད་དུ་
བྱུང་བའི་སྡེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་དང་བརྩ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི།
མདོའི་སྡེ་ནི། སྤྱིའི་དོན་དང་བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སྤྱི་དོན་མདོར་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་མདོའི་སྡེ་ཞེས་བཤད་དེ། ཀླུ་ལས།
ལྷ་གང་མདོ་ཙམ་གྱི་ནི་སྡེ་ཡི་དོན། །རྣམ་པར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་མདོ་ཡི་སྡེ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ཡང་ཕན་ཡོན་བརྒྱུ་ལ་གཞིགས་ནས་དགོངས་པའི་དོན་རྒྱུ་པ་འཆད་
པ་ལས་སྟོས་པ་བརྒྱུངས་ཏེ་མ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་འགྲེལ་པ་ལས།
དེ་ལ་མདོའི་སྡེ་ནི་གང་བཞེད་པའི་དོན་སྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་པར་གསུངས་
པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་བཞེད་པའི་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་མ་
གསུངས་ཤེ་ན། སྤྱི་པ། ཐ་མ་འདི་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་ཏེ་ཕན་ཡོན་གཅིག་ཏུ་བསྟར་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱ་ནི། རྣམ་པར་གཞག་
པར་སྒྲ་བ་དང་། བཤད་སྒྲ་བ་དང་། གཞུང་སྒྲ་བ་དང་། ཆོས་ལ་གྲུས་པས་སྦྱར་དུ་
ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱར་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་ཤེས་
ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་མཆོག་ལ་རེག་པ་
དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགྲུ་
བར་བྱེད་དེ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བརྒྱ་ཀྱན་བརྟུས་ལས་
གསུངས་སོ། །འདི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་བོད་འགྲེལ་རྣམས་ལས་མདོའི་
སྡེ་འདི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་འདི་ལ་འདུལ་བ་དང་མདོན་པ་
གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་དེ། ལང་གཤེགས་འགྲེལ་པ་ལས། མདོ་ནི་མདོའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་
ཏེ། རི་ལྟར་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྡེ་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རབ་ཏུ་འཆད་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདུལ་བའི་མདོ་སྡེ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྱིམས་སོ། །བཤད་པའི་
མདོ་སྡེ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ནི་མདོན་པར་དང་བར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་ལུང་ཐ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་སྟེ། རིང་པོའི་ལུང་དང་། བར་མའི་ལུང་དང་། ལྷན་པའི་ལུང་
དང་། གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུང་གི་མདོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དགེ་སྟོང་པ་མའི་རྣམ་
འབྱེད་ལྟ་བུ་འདུལ་བའི་ཆ་གཏོགས་ཀྱི་མདོའི་སྡེ་དང་། ལུང་རིང་པོ་སོགས་བཤད་
མདོ་རྣམས་མདོན་པའི་ཆ་གཏོགས་ཀྱི་མདོའི་སྡེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
ཀུན་བདུས་སོགས་སུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྷ་ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྟོན་དུ་གསུངས་པའང་མཆོན་དོན་ཅམ་དུ་ཤེས་སོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་སོགས་མདོའི་
སྡེར་འདོག་ན། གོང་དུ་རྒྱད་ལས་མདོ་ཅམ་ཀྱི་སྡེ་དོན་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་
མདོའི་སྡེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འདིར་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་སྟོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་ཡིན་པ་
ལས་སྐབས་དོན་བསྡུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། བཞེད་པའི་དོན་
སྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱང་བར་གསུངས་པའོ། །ཞེས་དང་། བཞེད་པའི་དོན་རྣམ་པར་
ཕྱེ་སྟེ་མ་གསུངས་ཤེ་ན། ཞེས་སྐབས་དོན་རྒྱང་པ་ལས་སྟོས་བཤད་མ་མཛད་པའི་
དོན་དུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། མདོའི་དབུས་དང་ཐ་མར་ཆོགས་བཅད་
སྟན་པོ་གདངས་སུ་གྱུར་ཏེ་གདུལ་བྱ་མགུ་བར་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། ལང་གཤེགས་
འབྲེལ་པ་ལས། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་གདངས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མང་པོ་མགུ་
བར་མཛད་དེ། ཇི་ལྟར་བར་ཏའི་གཙུག་ལག་ལས་འབྱུང་བ། གན་རྒྱར་ནི་ཤ་དབྱངས་
དག་ནི། །སྟོང་ཇེའི་རོལ་དབྱངས་སྒང་བར་བྱ། །འཐབ་མོ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་
ལ། །བདེ་བར་དབྱངས་ནི་སྒང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཏེ། ཆོས་བཤད་པས་ཀུན་ཏུ་སྟོ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུང་བར་མཛད་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

དོ། །ཚྲོམ་པ་དང་དཔའ་བོ་ལ་སོགས་པར་གསུང་བར་མི་མཛད་པ་ནི། ཅེད་མོ་ཚྲོམ་
པར་སྒྲ་བ་ནི། །ལྷ་པ་དབྱེད་པ་དབྱེད་པ་དག་སྟེ། །དཔའ་བོ་དྲག་པོ་རོ་མཆར་དུ། །དྲག་
སྟེས་ཁྱུ་མཆོག་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། །ཀུན་བརྟུས་ལས་མདོའི་དབྱེད་པ་དང་ཐ་
མར་ཞེས་གསུངས་པས་དཔག་ན་དབྱེད་པ་གིས་བསྟན་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
བཅད་དང་། མཐའི་དོན་བསྟུས་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲའོ། །དེ་
ཡང་ཆོགས་བཅད་རྒྱུ་པ་དྲག་པ་མན་ཆད་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་དང་། དེ་
ཡན་ཆད་དབྱེད་པ་གིས་བསྟན་པའི་སྟེ་ལ་བྱེད་པ་འོག་ཏུ་འཆད།

ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྟེ་ནི། ཅོམ་པ་པོའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ལུང་དུ་གསལ་
བར་སྟོན་པའི་དོན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་འཆི་དུས་དང་འབྱུང་
དུས་ལུང་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་པ་ལས། དེས་པའི་
དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྟེ་སྟེ། དེས་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་དགོངས་པ་ལུང་
སྟོན་པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་ནི། ཆོགས་བཅད་ལྟག་
གཉིས་ལས་ཆོགས་བཅད་རྒྱུ་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོག་རྒྱུ་པ་མན་ཆད་ལ་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་པ་ལས། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཆོགས་སུ་སྐྱར་
ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་པ་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུ་པ་
བཞི་པ་དང་། རྒྱུ་པ་ལྔ་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དྲུག་པའོ། །ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཅན་ནས་
དྲུག་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་འབའ་ཞིག་དང་། དེ་
ལས་ཆོག་རྒྱུ་པ་མང་དུ་བྱིན་ན་དབྱེད་པ་གིས་བསྟན་པའི་སྟེར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱེར་
ཏེ། ལང་གཤེགས་འགྲེལ་པ་ལས། ལ་ལས་ནི་དབྱེད་པ་གིས་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

རྒྱུད་ཐུང་བ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྒྱུད་
ཐུང་བ་ཞེས་པའང་ཆོག་རྟེན་ལ་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པ་གསལ་ལོ། །སྐབས་
འགར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་ལ་བསྐྱུས་བཤའ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་
ལ་རྒྱས་བཤའ་མཛད་པའང་སྤང་ཏེ། རྒྱུད་ལས། ལྷ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྦྱི་དང་
བྱེ་བྲག་གི། རྣམ་པ་ཡི་གེ་ཐ་སྟོད་གསལ་བར་གྱུར། །དེ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་
རྫོང་བྱེད་པ། །རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཆེད་དུ་བརྫོང་པའི་སྡེ་ནི། ཡི་རངས་ནས་ཆེད་དུ་བརྫོང་བ་སྟེ། ཀུན་བཟུས་
འབྲེལ་བ་ལས། །ཆེད་དུ་བརྫོང་པའི་སྡེ་ནི་གང་ཡི་རངས་ནས་བརྫོང་བ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་
ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་
ཐོབ་པ་ན། བཙུན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བདག་ལ་པས་མ་བཤྱིས་ཏེ། མས་ཀྱང་མ་ལགས།
རྒྱལ་པོས་མ་ལགས། ལྷས་མ་ལགས། ཞེས་པ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བདག་ལ་མཛད་དེ། ཞུག་དང་མཆི་མའི་རྒྱ་མཆོ་ནི་བསྐྱམས། རུས་པའི་རི་བོ་ལས་
ནི་བསྐྱལ། དན་སོང་གི་སྒོ་ནི་བཀུམ། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྒོ་ནི་སྡེ་སྟེ། ཞེས་
སྟོན་པ་ལ་ཆེད་དུ་བརྫོང་བ་ལན་གསུམ་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །ཀུན་བཟུས་འབྲེལ་
བ་ལས། འདིའི་མཆན་གཞི་འཛོག་སྐབས་སུ། གང་གི་ཆེ་ཆོས་དེ་དག་འབྱུང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། དྲང་སྟོང་ནག་པོས་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་འཁྱུངས་པར་གཟིགས་པ་ན། གྱེ་མ་འཛིག་རྟེན་དུ་ངོ་མཆར་གྱི་གང་ཟག་
འདི་བྱུང་ངོ། །གྱེ་མ་འཛིག་རྟེན་དུ་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འདི་བྱུང་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ངོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་ནས། སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྲར་ནས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྐང་བ་གཉིས་ལ་བྲག་འཆལ་ཏེ། ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་
བྱ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་ལང་གཤེགས་འགྲེལ་བ་ལས། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་གསུང་ནི་
མདོ་ལས་སྟོབས་བ་དེ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གདུལ་བྱའི་བྲགས་བསྐྱེད་
པ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་བྲགས་བསྐྱེད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་ཆེད་དུ་
བརྗོད་དེ་ཡི་རངས་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དགོས། འགའ་ཞིག་གིས་དབྱངས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྲས་
ནས་དང་པོ་རྒྱད་རིང་པོ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱད་ཐུང་དུ་ཞེས་བྱང་པར་འབྱེད་པ་ནི་
ཆོགས་བཅད་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་དགོངས་སྤང་ཡང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་
འདི་ལ་ཆོགས་བཅད་ལྷག་ཅི་རིགས་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་འབྱུང་
བས་ཆོགས་བཅད་རྒྱུད་པ་ལ་མཛད་པ་ནི་བྱུང་ཆུང་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི། དོན་རྟོགས་པར་སྦྲ་བའི་ཕྱིར་དུ་དཔའི་སྟོན་ནས་
དོན་བརྗོད་པ་དཔེར་ན། འདུལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་སྤྲ་རགས་དཔའི་སྟོན་ནས་
བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི་དཔེ་དང་
བཅས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། དེས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་དུ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་
དགོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གཞན་དུ་སྦྱད་པ་ཉིད་དེ། ལ་ལས་དོན་གཅིག་པར་རྟོག་པ་ནི་ངེ་
ལྟར་དཔལ་སྡེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པའོ། །ཞེས་གང་ཟག་བྱང་པར་ཅན་དག་གི་རྟོགས་བརྗོད་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དེ་ལྟར་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་གསུངས་པའི་རྟག་དུའི་རྣམ་ཐར་ཡང་རྟོགས་བརྗོད་
ཀྱི་སྒྲེང་བྱེད་དགོས་པས། ཀུན་བདུས་སོགས་སུ་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲེ། འདུལ་བའི་
ནང་དུ་བགྱང་བ་ནི་འདུལ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་
དང་། འདི་ལ་མངོན་པ་དང་མདོ་སྒྲེའི་སྒྲེ་སྟོང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་པའང་ཤེས་ཀྱིས་
སོ། །

དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྒྲེ་ནི། སྟོན་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་མདོ་སྒྲེ། ཀུན་བདུས་
འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་གང་། གང་སྟོན་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། སྒྲེ་སྟོང་གསུམ་ཀའི་ནང་དུ་སྟོན་ཀྱི་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་ཡོད་པས་འདི་
ལའང་སྒྲེ་སྟོང་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྒྲེ་ནི། ཀུན་བདུས་ལས། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྒྲེ་གང་ཞེ་ན།
གང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
གཞན་དོན་དུ་སྤྱིད་པ་གཟུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་ལུས་ལོངས་སྟོང་སྟོན་
པ་གཏོང་བ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོང་བ་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲེ་རྣམས་ལ་བྱེད། དཔེར་ན།
དེ་བོང་གི་སྐྱེས་རབས་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱེང་གཞིའི་སྒྲེ་ནི། མདོ་དེ་གསུང་པ་སོ་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ།
གདུལ་བྱ་གང་ལ། ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། རྣམ་འབྲེད་རྣམ་པ་
གཉིས་ལས་སྐྱེང་གཞི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་ཇི་ལྟར་
བཅས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་ལ་བྱེད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས། སྐྱེང་གཞིའི་སྒྲེ་གང་
ཞེ་ན། གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། བྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་
གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྐྱེང་གཞིའི་སྒྲེ་ནི། དགེ་སྟོང་ལ་པ་

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱུང་བ།

ཁྱིམ་ཉིས་བརྒྱ་དག་སྐྱུ་དང་། མ་ཁྱིམ་སྐྱུ་བརྒྱ་ཅུ་རེ་བཞིའི་སྒྲིང་གཞིའི་
 མདོ་རྣམས་གཙོ་བོར་ཡིན་པས། མདོའི་ཐོག་མར་འཁོར་འདུས་ཚུལ་སོགས་བསྟན་
 པའི་སྒྲིང་གཞིའི་མདོ་གཅིག་ཤུ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཉ་ཅད་ཁྲབ་ཚུང་བའི་སྟོན་དུ་སྒྲུབ་
 རོ། །

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི། བརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་དོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྡེ་སྟོན་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་
ཏེ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་བདེའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་
ནི། བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་
ལས། ཅིའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་
དང་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཟབ་བའི་རྣམ་པར་
ཆོས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིས་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་།
འདི་དང་མཚུངས་པའི་མདོ་སྡེ་གཞན་མེད་པས་ན་རྣམ་པར་འཐག་པའི་མདོ་དང་།
མཚུངས་པ་མེད་པའི་མདོ་ཞེས་བརྗོད་པའང་གསུངས།

གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། གཞིའི་གནས་ཕྱགས་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཏེ། གུན་བརྟམ་ལས། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་
སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བྱིན་ཅེ་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། མདོ་སྡེ་འདིས་ནི་དག་སྟོང་པ་མའི་སྤང་སྤང་གི་གཞི་དང་། ལམ་དང་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལས་གཞན་གཞི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོར་
གཏན་ལ་དབབ་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་ཆ་གཏོགས་ཀྱི་མདོན་པའི་སྡེ་
སྟོད་དུ་བཞེད། མདོ་སྡེ་འདི་ལ་ལང་གཤེགས་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་སྟོན་པའི་སྡེ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་མན་ངག་གི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བཤད་
དོ། ། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བ་ལས་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འཆད་པ་ལ་བཤད་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་མདོ་སྡེ་གཞན་གྱི་
དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀའ་བའི་དོན་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་བརྟགས།

ཆད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ནི། ལང་ག་ཤེགས་འགྲེལ་བ་ལས། ཆད་དུ་བྱུང་བ་ནི་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་ལོ། ། ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུའི་བྲད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་
ནམས་ལ་བཞེད། ཆད་དུ་བྱུང་བའང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུའི་བྲད་པར་ཆད་དུ་བྱུང་བ་
སྟེ་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་མཁས་
པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེག་ཆེན་སྟན་མོང་མིན་པའི་སྡེ་སྟོད་ལྟར་བཞེད་པ་ནི། ཀུན་
བརྟུས་འགྲེལ་བ་ལས། ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ནམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་
སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དུ་བསྟུས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་བྲད་པར་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་ཅིང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་བྲད་པར་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་
སྟེ་ནའང་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་མིན་པར་ངས་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆད་དུ་བྱུང་
བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་ལས་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་པའོ། ། ཞེས་ཐེག་པ་
གསུམ་ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུའི་བྲད་པར་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། ། དེས་ན་གཞི་བསྟུ་བར། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ལས་གཞན་པའི་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བརྟུ་གཅིག་ཆ་ཆང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
ཐེག་པ་དམན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུའི་བྲད་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་སྟོད་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
བྱེད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྡེ་
སྡོད་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྡེ་
སྡོད་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཚུལ་ལའང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་བྱས་ནས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྡོད་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་གཅིག་དང་། འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་སྐྱེས་རབས་གྱི་སྡེ་
གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་ལྷག་མ་བཅུ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྡོད་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས།
གསུང་རབ་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཡན་ལག་
མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ལྡན་པའོ། །འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཡན་ལག་དེ་
ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། སློབ་དཔོན་སློབ་རྟན་གྱིས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྡེ་སྡོད་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་གཞག་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་
དོ། །དེ་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་འིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་
རབས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་
ལས་པལ་ཆེར་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་དེ། པལ་ཆེར་སློབ་པ་ནི་ལྷག་མ་ལ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པའི་ཆོས་ཅན་སྤྱན་མོང་དུ་གྱུར་པའང་ཡོད་པར་སྟོན་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་ལའང་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་
དེ། སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་འདུལ་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྐྱུས་པའི་སྡེ་
མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་གཅིག་དང་།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

སྐྱེང་གཞིའི་སྤེ། རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟར་བྱུང་བ། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྤེ་དང་བཞི་པོ་
འདུལ་བའི་སྤེ་སྟོང་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྤེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
མངོན་པའི་སྤེ་སྟོང་དང་། འེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤེ་དང་མད་དུ་བྱུང་བའི་སྤེ་གཉིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་དང་། ལྷག་མ་ལུ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་དུ་བསྐྱས་
ཆུལ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་འགྲེལ་
ལས། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་མདོ་སྤེ་ཡང་ཡོད། འདུལ་བ་
ཡང་ཡོད། ཆོས་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མདོའི་སྤེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་སྤེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྤེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤེ་དང་།
ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྤེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྤེ་དང་།
སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྤེ་དང་། འེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤེ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤེ་
གང་ཡིན་པ་ནི་མདོ་སྤེའོ། །སྐྱེང་གཞིའི་སྤེ་གང་ཡིན་པ་ནི་འདུལ་བའོ། །གཏན་ལ་
དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྤེ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། །མདོའི་སྤེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྤེ་སྟོང་གསུམ་དུ་
འགྱུར་ཏེ། མདོའི་སྤེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྤེ་
དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤེ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་དོ། །སྐྱེང་གཞིའི་སྤེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྤེ་དང་།
དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྤེ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྤེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་འདུལ་
བའི་སྤེ་སྟོང་དོ། །འེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤེ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤེ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་དོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་
པའི་སྤེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྤེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐུལ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ཁོ་ན་རེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས། གང་ཡང་མདོ་སྡེ་གང་ཞིག་ལས་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྒྲིང་གཞི་གཙོ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་
ལང་གཤེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སྒྲིང་གཞི་གཙོ་བོ་དང་། རྟོགས་
བརྗོད་སོགས་བཞི་དེའི་འཁོར་ཡིན་པར་ལང་གཤེགས་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་ཅེས་
གསུངས་པ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཏེ། །འགྲེལ་པ་དེ་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་ཡན་ལག་དགུ་སྟེ། སྒྲེས་པའི་རབས་དང་།
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲིང་གཞི་ནི་ད་ལྟར་དང་འདས་པའི་སྡེར་གཏོགས་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲེས་རབས་དང་། རྟོགས་བརྗོད་དང་། སྒྲིང་གཞི་དང་། ད་ལྟར་དང་
འདས་པའི་སྡེར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེ་
ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲིང་གཞིའི་སྡེ་ནི་བྱང་བ་དང་བཅས་
པའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་གསུངས་པ་བསྐྱུས་པ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་འཁོར་དུ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
དགོངས་པ་སྤང་བས་ཆོག་ཅེས་ལ་བཅད་པ་མི་བྱའོ། །

ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། ཀུན་བརྟུས་ལྟར་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ།
མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་བདུན། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་བཞི། མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་གཅིག་ཀྱི་གཞི་
བསྐྱུ་བ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་བརྒྱ་གཉིས། མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་གཅིག་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་
མི་ཟད་པའི་མདོ་འགྲེལ་ལྟར་ན། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་གཅིག་ཀྱི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་
གཅིག་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྟོད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སོགས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་མི་
འདྲ་བ་གསུམ་བྱང་བ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པལ་ཆེ་བ་ལ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་རེ་
ཡོད་པར་བཤད་པ་འདི་དག་མི་འགལ་ལམ། འདི་དག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ན། འདི་དག་ནི་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟ་བུ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་ནང་གི་སྡེང་གཞི་དང་།
ཆེད་བརྗོད། རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟར་བྱུང་དང་། རླུས་རབས་བཅས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་འབའ་ཞིག་དང་། ལུས་བར་མ་ལྟ་བུ་གཞིར་བཞག་སྡེ་དེའི་ནང་གི་
སྡེང་གཞི་དང་། ཆེད་བརྗོད་དང་། རྟོགས་བརྗོད་བྱུང་བ་རྣམས་མདོ་མདོན་གཉིས་
ཀའི་སྡེར་གཏོགས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གཞི་བསྐྱབ་དང་མདོན་བ་ཀྱན་
བརྟམ་ལྟ་བུ་ཚུལ་བ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡེ་སྟོད་
གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ནི་བཤད་གཞི་དང་བཤད་ཚུལ་མི་གཅིག་
བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞེས་གསེར་སྡེང་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུར་བསྐྱུས་ཚུལ་ལའང་ལུགས་གཉིས་
ཡོད། སྡེང་གཞིའི་སྡེ། རྟོགས་བ་བརྗོད་བའི་སྡེ། རླུས་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་གསུམ་དོར་
བའི་ལྷག་མ་དགུ་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་བྱེད་བ་དང་། སྡེང་གཞིའི་སྡེ། རྟོགས་
བ་བརྗོད་བའི་སྡེ། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་བསྟན་བའི་སྡེ་དང་། རླུས་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་བཞི་
པོ་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ།

གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུར་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་བ་ཆེན་པོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བ་དང་བདེ་
བའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་བའི་སྡེ་
དང་། ལུང་བསྟན་བའི་སྡེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་བའི་སྡེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་བའི་
སྡེ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། རླུས་བའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་། འེན་དུ་རྒྱས་བའི་
སྡེ་དང་། མདོ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་རྣམས་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་བ་
གྲུབ་སྟེ། ལང་ག་ཤེགས་འགྲེལ་བ་ལས། ཡང་ན་རླུས་བའི་རབས་དང་། རྟོགས་བ་

ཐུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱད་པ།

བརྗོད་པ་ནི། ད་ལྟར་དང་འདས་པ་སྐྱེང་གཞི་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་ཞེས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ། ཡང་དག་པར་བསྐྱུ་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱ་ཆེར་དགོངས་པའི་དོན་དུ་བརྟག་གོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ཡན་ལག་དགུ་སྟེ། སྐྱེས་པའི་རབས་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱེང་གཞི་ནི། ད་ལྟར་དང་འདས་པའི་སྒྲེར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱེས་རབས་ནས་ད་ལྟར་དང་འདས་པའི་སྒྲེ་བར་བཞི་ལོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་མདོ་འགྲེལ་དེ་ལས། ཡན་ལག་དགུ་ནི་གསུང་རབ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད། །ཞེས་འདི་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཅིས་ཏེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུར་འདུ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུར་འགྱུར་བས་བརྟགས།

གཉིས་པ་སྒྲེ་སྟོད་གསུམ་ལ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་དབྱད་པ་དང་། དེ་གསུམ་འགལ་མིན་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདུལ་བའི་སྒྲེ་སྟོད་ལ་དབྱད་པ་དང་། མདོ་སྒྲེའི་སྒྲེ་སྟོད་ལ་དབྱད་པ་དང་། མདོན་པའི་སྒྲེ་སྟོད་ལ་དབྱད་པའོ།³¹ །དང་པོ་ནི། སྐྱེར་སྒྲེ་སྟོད་ཅེས་པ་ནི། དི་རྒྱ་སྟེ་བེའོ་ཆེ་ལ་འཇུག་པས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་བསྐྱུས་པའི་སྟོད་ལ་ཟེར་བས་བར་ཆོག་བསྐྱུས་པའི་མིང་ཡིན། འདི་ལ་ཕྱེ་ན། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། སྒྲེ་སྟོད་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །ཞེས་བརྗོད་བུའི་སྟོན་ནས་འདུལ་བའི་སྒྲེ་སྟོད་སོགས་གསུམ། གཞུལ་བུའི་སྟོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲེ་སྟོད་གཉིས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་བརྗོད་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལ་འདུལ་བའི་སྒྲེ་སྟོད། ཉིང་ངེ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པ་ལ་མདོ་སྡེ་སྡེ་སྟོན། ཤེས་རབ་གྱི་
བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པ་ལ་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དུ་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་པ་
ཕྱེས་པ་ཡིན། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་ལ་རྩ་བའི་མདོ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་
བཤད་པའི་མདོ་དང་། དེ་གཉིས་དང་བརྗོད་བྱ་སྟོགས་ཅིམ་མཐུན་པའི་སྟོགས་མཐུན་
གྱི་མདོ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་དང་བཞི་ཡོད། དང་
པོ་ནི། སོར་ཐར་གྱི་མདོ་སྟེ་འདི་ལ་དགེ་སྦྱང་པ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གཉིས་ཡོད། དེ་
དེ་ལ་བམ་པོ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བསྟོམས་བམ་པོ་བཞི་བཞུགས། དང་པོས་པ་ཁྲིམས་
ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་གསུམ་ནས་ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་གྱི་ཆོས་བདུན་གཙུག་པོར་བསྟན།
གཉིས་པས་མ་ཁྲིམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གཙུག་པོར་བསྟན།
ཆལ་བ་བཀའ་འགྲུར་པོད་ཅུ་པ་དང་ཉ་པ་གཉིས་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས། ཁ་ཅིག་གིས་
སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གཉིས་པོ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་གྱི་ཆོང་དཔོན་གྱིས་བྱས་པས་
བཀའ་མིན་ཞེས་འདོད། ཡང་ཁ་ཅིག །བཀའ་ཡིན་ཡང་སྟོན་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། སངས་
རྒྱུས་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་དང་། ཆོས་གྱི་ཆོང་དཔོན་དང་། ཇི་མེད་བཤེས་གཉིན་
དང་། བཞི་ཡིན་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། ལུ་སྟོན་གྱིས་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་བཞི་ངོ་
མཚར་ཆེ་ཞེས་དགག་པར་མཛད། བཀའ་མིན་ན་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་སྦྱོབས་གྱིས་
མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་ལུང་སྟེ་བཞིའི་འགྲེལ་པར་བརྩམ་
དགོས་པས་ཉ་ཅང་ཐལ་ལ། འདི་དག་ཀྱང་བཀའ་མི་འདོད་ཅེ་ན་འདིའི་འགྲེལ་མཛད་
མཁན་པོ་ས་གསུམ་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་འདུལ་འགྲེལ་མཁན་
པོ་ཐམས་ཅད་ནོངས་པར་འགྲུར་ཞིང་། འདུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཁྲུངས་མ་སངས་རྒྱུས་ཡིན་
པ་ཡང་བསྐྱབས་མི་རུས་པར་འགྲུར་རོ། །

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ་སོར་ཐར་གྱི་མདོའི་དོན་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་བཤད་པའི་
མདོ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞི་སྟེ། ལུང་གཞི། ལུང་རྣམ་འབྱེད། ལུང་ཐུན་ཆོག་གས།
ལུང་ལྷ་བ་དང་བཞི་ལོ། །དང་པོ་ལུང་གཞི་ནི། གཞི་བཙུ་བདུན་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་
བྱས་པས་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་ལུང་གཞི་ཞེས་གྲགས་པས། མདོ་འདིས་སྒྲུང་བྱ་འཇུག་
པའི་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་བསྟན། ཆལ་བ་བཀའ་འགྱུར་པོད་ཀ་པ་ནས་
ང་པ་བར་པོད་བཞི་བཞུགས། གཞི་བཙུ་བདུན་ནི། ལུང་གཞི་བར་སྟོམ་ལས། རབ་
བྱུང་གསོ་སྦྱོང་གཞི་དང་ནི། །དགག་དབྱེ་དབྱུར་དང་ཀོ་ལྷགས་གཞི། །སྟན་དང་
གོས་དང་སྤ་བརྒྱུད་དང་། །ཀློ་ཤུག་དང་ལས་ཀྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་
ཐག་དང་། །སྟོ་དང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། །གནས་མལ་དང་ནི་ཚོད་པ་
དང་། །དག་འདུན་དབྱེན་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འདི་དག་གི་དོན་
ཞེས་པར་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད། ལུང་གཞི་ང་པ་ལས། འདུལ་བ་གཞི།
བམ་པོ་བརྒྱ་ཅ་དགུ་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །ཞེས་བམ་གྲངས་བསྟོམས་བརྒྱ་དང་དགུ་ཡོད་
པར་གསུངས། བརྒྱ་ཅ་དགུ་ཞེས་པ་བརྒྱ་ཆར་ཉེ་བརྒྱ་ཆར་གཅིག་གི་ཁར་གྲངས་
རྒྱུ་དགུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

གཉིས་པ་རྣམ་འབྱེད་ནི། རྣམ་འབྱེད་ལ། སོར་ཐར་གྱི་མདོའི་དོན་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་སྟེ་འབྱེལ་པས་ན་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་ཅ་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་
ཡིན། བྱེན་པ་མའི་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཡོད། པའི་རྣམ་འབྱེད་ཆལ་བ་བཀའ་འགྱུར་
པོད་ཅ་པའི་བྱེད་ནས་ཉ་པའི་བར་པོད་བཞི་དང་། མའི་རྣམ་འབྱེད་ཆལ་བ་བཀའ་
འགྱུར་ཉ་པ་པོད་གཅིག་གི་ནང་མའི་སོར་མདོ་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས། པའི་རྣམ་
འབྱེད་ལ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གསུམ་དང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་

དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཡོད། མའི་རྣམ་འབྱེད་འདི། ཆལ་བ་བཀའ་འགྱུར་ནང་མའི་སོར་ཐར་གྱི་མདོ་དང་ཅ་
འབྲེལ་དུ་བྱས་ཤིང་མཆོ་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཅ་འབྲེལ་དུ་བྱས་སྤང་ཡང་། འདུལ་བའི་རྣམ་
བཤད་ལྷང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། མཁས་པ་བྱ་ན་རེ། ད་ལྟར་བོད་ན་ཡོད་པའི་
དགོ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་འདི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་དགོ་སློང་མའི་རྣམ་
འབྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སློང་མའི་སོར་ཐར་དང་། སྤོམ་ཆོག་ལྷང་བའི་གངས། གོ་
རིམ། ལྷང་བའི་ངོ་བོ་སོགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་
ལྟར་ན་ལུགས་འདིའི་མའི་རྣམ་འབྱེད་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བ་མངོན། འོན་ཀྱང་བོད་དུ་
གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་སྤོམ་རྒྱན་ལས་མེད་པས་ལོ་རྒྱུ་བས་ལུགས་འདིའི་
མའི་རྣམ་འབྱེད་མ་བསྐྱར་བར་སྡེ་བ་གཞན་ཞིག་གི་མའི་རྣམ་འབྱེད་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་
མཆན་གང་ཡིན་བརྟགས།

མདོ་འདིས་བཛོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ནི། དགོ་སློང་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱིས་ལྷང་བ་
ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཅ་གསུམ་ལོ་རེ་རེ་ལ། བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་རྒྱ་སྤྱང་གཞི། བསྐྱབ་
པ་བཅས་པའི་པན་ཡོན། བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་ཚུལ། ལྷང་བ་རྣམ་གཞག་། ལྷང་མེད།
བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། རོན་ཆོན་དུག་དུག་གི་སྟོན་ས་པལ་ཆེ་བར་བཤད་པ་དང་། ཅོད་པ་ཞི་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད། དེས་ན་སྤང་སྤང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
གཙོ་བོར་སྤང་བྱ་སྟོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་ལྷང་སྤང་ཆོགས་ནི། རབ་བྱུང་གི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། དེ་ཡང་
སྤང་ཆོགས་སྟེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྒྱང་བ་རྣམས་བཛོད་བྱར་བྱས་པས་ན་ལྷང་སྤང་ཆོགས་
ཅས་བཛོད་བྱའི་ཆ་ནས་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་
སྤང་ཆོགས་འབྲེལ་པ་ལས། པལ་ཆེར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྤྱིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྒྱང་བ་

ཐུལ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྲན་ཆེགས་ཞེས་བྱའོ། །གཞི་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འདི་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་སྟོན་པ་གནས་པར་བྱེད་
པའི་སྤྱིར་གཞི་ཡིན་ཏེ། རོན་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས། འདི་ལ་སྟོན་བརྗོད་ཡོད་ཅིང་སྟོན་པ་ལ་སྤྱིའི་སྟོན་པ་ལ་དེ་དེ་ལ་སྟོན་པ་
ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཅུའི་སྟོན་པ་འཆད་པས་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་
ཀྱི་ཐུལ་དུ་གནས། ཆལ་བ་བཀའ་འགྲུར་པོད་ཐ་བ་དང་ད་བ་གཉིས་སུ་བཞུགས།
འདི་ལ་སྟོན་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་སྟོན་པ་དཔོན་ཐུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྲན་
ཆེགས་འགྲེལ་པར་གསུངས་ཀྱང་མ་གྲགས་པའི་སྟོན་བརྗོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོན་མི་སྟོན་
ལ། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞུང་དམ་པའི་ལེའུ་བྱི་མ་བརྗོད་པོ་དེ་སྤྲན་ཆེགས་
མ་གྲགས་པའི་སྟོན་བརྗོད་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲུངས་མ་རྟེན་པས་
བརྟགས། འཆིམས་སྤྱིའི་དཀར་ཆག་ལས། འདུལ་བ་སྤྲན་ཆེགས་བསྐྱུར་འཕྲོ་བམ་པོ་
ལྷ་བཅུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་པོད་དུ་འགྲུར་བའི་ལུང་སྤྲན་ཆེགས་ལ་
བམ་པོ་ལྷ་བཅུ་ཅ་གཉིས་ལས་མེད་པ་དང་། དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མར། འདུལ་བ་
སྤྲན་ཆེགས་ཀྱི་གཞི་སྟོན་གཉི་བཞི་བཞི་སྟོང་དུག་བརྗོད་ཀྱི། བམ་པོ་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བམ་པོ་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་ལས་མེད་པར་འདོད་དགོས་
ཀྱང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱུར་བའི་ལུང་སྤྲན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་འདི་ལ་བམ་
པོ་ལྷ་བཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་པ་ཁོ་བོས་བམ་པོ་ལྷ་བཅུ་ཅ་གཉིས་ལས་མེད་པར་འདོད་དགོས་
པོ། །གཞུང་དམ་པའི་མཁུག་བྱང་དུ་འདྲུང་། སྤྲན་ཆེགས་ལ་བམ་པོ་ལྷ་བཅུ་ཅ་
དགུ་ཞེས་དང་། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག །སྤྲན་ཆེགས་སྟོན་
བརྗོད་ལས་དུག་པ་ཡན་ཆད་ལས་མ་འགྲུར་ཟེར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་སྤྲན་ཆེགས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

སྒོ་བརྒྱད་ཀ་རྫོགས་པ། སྒོ་བ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ།
ཐན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་གི་ནམ་པར་བཤད་པ་དང་གཏུགས་པ། བམ་པོ་ལྷ་བཙུ་ཅ་དགུ་
པ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ད་ལྟ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
འབྱུང་དུ་བཞུགས་པའི་ལུང་ཐན་ཆེགས་ནི་བམ་པོ་ད་དགུས་གཞུང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་མཆོ་རྒྱུ་ལས། ལུང་ཐན་ཆེགས་ལ་སྒོ་
བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་བམ་པོ་དུག་ཅུ་ཡོད་པ་ལ། དེ་ཡང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་
ཐབ་པའི་བཞི་བཙུ་ཅ་བརྒྱད་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་
བསྐྱུར་བ་ཡིན་ལ། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བམ་པོ་
བཙུ་གཉིས་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་གྱིས་སྤྱིར་བསྐྱུར་བའོ། །ཞེས་བམ་པོ་དུག་ཅུ་ཡོད་
པར་བཤད་ཀྱང་མདོ་རང་ལས་ད་དགུ་ལས་མ་བྱུང་ངོ་། །ལུང་གཞི་དང་ལུང་ནམ་
འབྲེད་གཉིས་སུ་བམ་གངས་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཐ་མའོ་ཞེས་ངེས་ཅན་དུ་འབྱུང་ཞིང་།
གཞུང་འདིར། འདུལ་བ་ཐན་ཆེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ་ལྷ་བཙུ་ཅ་དགུ་པ། ཞེས་པ་
ལས་རྫོགས་ཆེག་མ་བྱུང་བས་བབ་ལ་བཏགས་ན་ལེའུ་གཅིག་ཆད་པར་ལྟ་བུར་སྤང་
བས་མཆོ་རྒྱུ་ལ་ཁུངས་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མོ། །

ལུང་ཐན་ཆེགས་མཐུག་བྱུང་དུ། འདུལ་བ་ལུང་ཐན་ཆེགས་ཀྱི་གཞི་འདི་
སྐྱུར་བའི་དུས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོས་དུམ་བུ་མང་པོར་བགོས་ཏེ་སོ་སོར་ཐ་དད་དུ་
བསྐྱུར་བས་སྐྲེགས་བམ་དུ་སྒྲིམ་པའི་དུས་སུ་གནས་ཐ་དད་དུ་འཐོར་ནས་མ་ཆང་
བཞིན་དུ་བསྐྲེགས་པས་ལུང་ཐན་ཆེགས་པལ་ཆེ་བ་མ་ཆང་བར་བཞུགས་པ་ལ།
ཞེས་དང་། བམ་པོ་སུམ་ཙུ་ཅ་གསུམ་པའི་དབྱར་སྐབས་ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་
སྐབས་ནས། ཞེས་པ་ནས་གོས་ཀྱི་ཐ་མ་ནས་འཐུས་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བམ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

པོ་གཅིག་ཆད་པ་བསྐངས། ཞེས་དང་། བཅ་པོ་སྤྲུལ་བཅུ་ཙུ་བཞི་པའི་སྤྲད་ནས་
བཞི་བཅུ་ཙུ་གསུམ་པའི་སྤྲོད་ཀྱི་བར་བཅ་པོ་དགུ་ཆད་པ་བསྐངས། ཞེས་དང་། དེ་
ནས་བཅ་པོ་བཞི་བཅུ་ཙུ་གསུམ་པའི་མཛུགས། །བྲམ་ཟེའི་བྲེའུ་མ་ཞེས་པ་ནས་འཁོད་
པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བྲ་བའི་བར་དུ་བཅ་པོ་བཞི་བཅུ་ཙུ་བདུན་པ་ཆད་པ་བསྐངས་
སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནས་བཅ་པོ་ལྔ་བཅུ་པའི་མཛུགས། །ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གདམས་
པའི་སྐབས་ཀྱི། ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པ་ནས་བཅ་པོ་ལྔ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྤྲོད། བར་
སྤྲོམ་ནི། ཅ་པ་ལ་དང་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མཛད་ཅེས་བྲ་བའི་བར་དུ་བཅ་པོ་གཅིག་ཆད་
པ་བསྐངས་ཏེ། སྤྱིར་བསྡོམས་ན་བཅ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤྲོམ་ཆེག་ཡིག་ཆར་
གཉིས་ཆད་པ་བསྐངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གངས་ཅན་སྤྲོངས་ཀྱི་གནས་བརྟན་
ཆེན་པོ་སྤྲོམ་བཙོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བུར་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་ལུང་
སྤྲོམ་ཆེགས་ལ་བཅ་པོ་ལྔ་བཅུ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བཅ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་
ཡིག་ཆར་གཉིས་ཆད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྐབས་དེར་ཁ་བསྐྱེན་མཛད་སའི་མ་
དཔེ་ལ་བཅ་པོ་ཞེ་བདུན་ཡོད་དགོས་པས། གོང་དུ་འཆིམས་སྤྱི་དཀར་ཆག་ལས་
ལྔ་བཅུ་ཙུ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། ལྟར་དཀར་མར། བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་གསུངས་
པས་དཔག་ན་སྤྲོད་པོད་དུ་འགྱུར་བའི་ལུང་སྤྲོམ་ཆེགས་ཆ་མ་ཆང་བ་ལ་པར་མ་མི་
འབྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

བཞི་པ་གཞུང་དམ་པ་ནི། གཞུང་དམ་པ་ཆ་ཆང་བ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ཡང་
འགྱུར་བ་ལ་ལེའུ་ཆེན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་ཆེལ་བ་བཀའ་འགྱུར་བོད་ན་པ་དང་པ་བ་
གཉིས་སུ་བཞུགས། བཅུ་གཅིག་ནི། ཞུ་བ་འདུལ་བྱེད་གཅིག་ལས་འཕྲོས། །ལྔ་པ་
དང་ནི་བཅུ་དྲུག་པ། །སྤྲོད་གཞི་དང་ནི་སིལ་བུ་དང་། །གཏམ་གཞི་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དང་། །མ་མོ་དང་ནི་ལུས་སོགས་ཏེ། །སྤྱི་ཡི་སྒྲིམ་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་ལེན་བཅུ་
གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱང་། མ་སྒྲིམ་ལས། མ་མོ་དང་བཅས་སྒྲིམ་མའི་
ལེན་བཅུ་ །ཞེས་འབྱུང་བར་ལུས་སོགས་བསྟན་པའི་ལེན་ཆད་ཡོད། དེས་ན། མ་མོ་
ལུས་སོགས་སྒྲིམ་མའི་ལེན་བཅུ་གཅིག་ །ཅེས་བཅོས་ན་ལོགས། །ལེན་བཅུ་གཅིག་པོ་
འདིའི་དོན་རགས་ཅམ་ཞིག་ནི། །གཞུང་དམ་པའི་མཁུག་བྱང་ལས། རོག་མར་ཞུས་
པ་དེ་ཡང་ནི། །རྣམ་འབྱེད་ལྟར་བ་སྡེ་བཞི་དང་། །རང་བྱུང་ལ་སོགས་གཞི་རྣམས་
ཀྱི། །གཏན་ལ་འབབས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་ཉིད་ངེས་ལན་ཞེས་ཀྱང་བསྒྲགས། །དེ་
ནས་འདུལ་བྱེད་དག་ཡིན་ཏེ། །པམ་པ་བཞི་དང་ལྷག་མ་ཡི། །སྦྱར་གྱི་ལྟར་བ་ཡན་
ཆད་དག །གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་ནས་གཅིག་ལས་འསྐྱོས་པ་
སྟེ། །གཅིག་ནས་བཅུ་ཡི་བར་དུ་ཡིན། །གཅིག་ལས་འཛེགས་པ་ཞེས་ཀྱང་
བསྒྲགས། །དེ་ནས་འདུལ་བ་ལྔ་ཆོན་ཏེ། །ལྔ་ལྔ་སྟོན་ཕྱིར་ལྔ་ཆོན་ནོ། །བཅུ་དྲུག་སྟེ་
ཆོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནས་འདུལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཆོན། །སྐྱེད་གཞི་ལ་ནི་སྐོ་ལྔ་
ལས། །དང་པོ་བཞི་ལ་སྒྲིམ་གྱི་ནི། །ཆོགས་བཅད་བཅུ་བཅུའོ་ལྔ་པ་ལ། །སྒྲིམ་གྱི་
ཆོགས་བཅད་དྲུག་ཡོད་དེ། །སྐྱེད་གཞི་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །སྐྱེད་གཞི་ཞེས་ནི་
བཏགས་པ་ཡིན། །རྒྱུང་པ་སྐོ་བཞི་རེ་རེ་ཡང་། །ཆོགས་བཅད་བཅུ་བཅུའོ་དེ་ཉིད་
ལ། །སིལ་བྱ་ཞེས་བྱ་བསྐྱབ་པའི་གཞི། །རིགས་མི་མཐུན་པ་སྤ་མོ་རྣམས། །སྟོན་
ཕྱིར་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །འདུལ་བ་གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་ནི། །ལྡེབས་གྱི་ཚུལ་དུ་
བྱུང་བ་སྟེ། །སྒྲིམ་གྱི་ཆོག་གིས་བསྐྱུས་པ་མེད། །སྦྱ་ལ་ཞེས་པའི་སྦྱ་ཡི་དོན། །གཞི་
དང་ཅ་བ་དངོས་པོ་ལའང་། །འཇུག་ཕྱིར་གཏམ་གྱི་གཞིར་ཡང་འགྱུར། །མ་ན་པི་
ཀའི་སྐོ་དང་པོ། །ཆོགས་བཅད་བཅུ་ཡིན་གཉིས་པ་ལ། །ཆོགས་བཅད་བཅུ་དང་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

ལྷག་ཙམ་ཡོད། །ཤིན་རྒྱ་ཤ་ཞིབ་ཆེ་བས་ན། །བྲམ་ཟེའི་བྱ་མོ་ལྷ་བྱ་ཞེས། །དོན་དང་
མཐུན་པའི་མཆན་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བ་མ་མོ་ལྷ་བྱ་ལ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱང་
པོ་དང་། །རབ་རྒྱ་ལྷན་དང་བྱ་བ་ཡི། །ཕྱང་པོ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །མ་དང་འབྲ་
ཕྱིར་མ་མོ་འོ། །ལུས་དང་དམིགས་པ་གྱིན་བརྒྱབ་དང་། །མཆན་ཉིད་སྒྲིབ་གཞི་རོ་བོ་
དང་། །འབྲས་བུའི་དོན་རྣམས་ཐ་མ་སྟེ། །ཤུ་སྟེ་ཡི་ཡིས་ཁུས་པ་ནི། །དེ་དག་རྣམས་
གྱིས་རྫོགས་པ་ཡིན། །མཆན་གྱི་གངས་གྱི་རིམ་པ་དང་། །མཆན་གྱི་བཤད་པ་དེ་
ཡིན་པས། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་ནས་བལྟ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལས་དང་པོ་ཕྱང་ཁུ་བ་ནི། །འཕགས་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཕྱང་གཞི་དང་
རྣམ་འབྱེད་སོགས་གྱི་དོན་དཀའ་བ་རྣམས་ཁུས་པའི་ལན་དུ་བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
ངེས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། །འདུལ་བ་གཞུང་ནི་དམ་པ་
འདི། །འཕགས་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ནི། །མ་འོངས་པ་ཡི་གང་ཟག་གི། །མ་རྟོགས་ལ་
སོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར། །གཞི་དང་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་གྱི། །འབྲེལ་བཤད་ངེས་
པར་དོན་གྱི་ཕྱང་། །ཁུས་ནས་ཀླུ་བས་བཀའ་སྦྱུང་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཁུ་བ་རྫོགས་པས་ཕྱང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཐམ་
པ། ལྷག་མ། ཕྱང་བྱེད། སོར་བཤགས་དང་བཞི། ཕྱང་གཞིའི་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་
དོན། ཁུས་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པས་ཕྱང་ཁུ་བ་ཞེས་དངོས་པོ་དང་
མཐུན་པའི་མིང་ཡིན། །འདི་ལ་ཁུ་བ་རྫོགས་མ་རྫོགས་གཉིས་ཡོད། ཁུ་བ་རྫོགས་པས་
ཕྱང་བ་སྟེ་ལྷའི་ནང་ནས་སོར་བཤགས་གྱི་སྟེ་ཡན་ཆད་དང་། །གཞི་བཅུ་བདུན་ཆ་
ཆད་བར་ཁུས་ལན་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ། ཁུ་བ་མ་རྫོགས་པས་ཕྱང་
བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་རིམ་པ་ལྷག་པར་བཙེགས་པའི་མཆན་འགྱུར་ཡན་ཆད་ཙམ་ཁུས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ལན་གྱིས་གཏན་ལ་བབ་པས་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདིས་ཤེས། མཆོ་རྟེན་ལས། འདི་ནི་རིམ་པ་ལྷག་པར་བཅིགས་པའི་མཆོན་གྱུར་ཡན་ཆད་བོད་དུ་བསྐྱར་བེན་ཅིང་། དེ་མན་ཆད་བསྐྱར་འཕྲོ་ལུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་ལ་ཡང་འདི་ཙམ་ལས་བསྐྱར་རྒྱ་མེད་པར་སྤན་ཆོགས་འགྲེལ་པས་ཤེས་སོ། །

མ་རྫོགས་པ་ལ་བམ་པོ་བརྩུ་གཉིས་དང་རྫོགས་པ་ལ་བམ་པོ་དང་གསུམ་སྟེ་བསྐྱེམས་བམ་པོ་དུག་ཅུ་རེ་ལྡོལ་། ལྷ་བ་རྫོགས་མ་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རྫོགས་པ་འདི། ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་བཅི་ཡང་སྤྲ་སོར་ལྷ་བ་མ་རྫོགས་པ་འདི་བོད་དུ་དར་བྱབ་ཆེན་པོ་མེད་ཅིང་། ལྷ་བ་རྫོགས་པར་མ་དག་པ་མང་བས་ལག་ལེན་དགའ་བར་བྱང་ནས། སྟོད་འོལ་ཆོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་བཟླ་དར་མ་སེའྲེས་ལུང་སྒྲེ་བཞི་དགེ་སྟོང་མའི་རྣམ་འབྲེད་དང་བཅས་པ་བཞེངས་པའི་དུས་སུ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིང་མོ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེའྲེས་དབུས་གཙང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སུ་ལྷ་བ་མ་རྫོགས་པ་འཆོལ་བཏང་བས་བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་ནས་རྟེན་དེ། དེའི་བཀའ་བློན་ལས་འདུལ་བའི་བྲག་ལེན་མི་མཐུན་པ་དུ་མའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་དེ་བསྟན་འགྲོལ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོར་བྱང་བར་ལུང་སྤན་ཆོགས་མཐུག་བྱང་དུ་གསུངས་སོ། །

ལྷ་བ་རྫོགས་པ་འདི་མ་དག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། སྤར་བསྟན་པ་ལ་དབྱ་ཆེན་པོར་བྱང་ནས་ཆོས་སྤང་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་བ་མ་རྫོགས་པ་ནི། དུལ་དབུས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་འགའ་ཞིག་གི་སྟོ་ལ་སྤང་བའམ། མེས་མ་ཆོག་པར་བྱིས་ཐལ་བའི་གསེབ་ནས་རྟེན་པས་མ་བྱི་རང་སོར་གནས་པས་དག་ལ། ལྷ་བ་རྫོགས་པ་ནི་དུལ་དབུས་སུ་མ་དཔེ་མ་རྟེན་ཅིང་ཕྱོགས་མཐའ་ནས་སྟོ་ལ་ཡོད་པ་དག་བསྐྱས་ནས་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

གྲིས་པས་མ་དག་པ་ཡིན་ཞེས་གཞུང་འདིའི་མཐུག་ཏུ་གསལ་ལ། བསྟན་པ་ལ་དག་
ཆེན་པོ་བྱང་ཚུལ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀླུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལུང་ཐོན་
ཆོག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཆོས་བ་བསྟན་འགྱུར་པོད་ན་པ་ལས།
སྟོན་པ་འདས་པའི་གསུང་རབ་ལ་བྲམ་ཟེ་ཀླུ་པོ་ཀླུ་བའེས་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པ་
ལ་སྤང་བ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ནས། དེས་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་མང་པོ་བྱས་པར་
གྱུར་ཏེ། མཆོད་རྟེན་དག་ཀྱང་བཞིག་། དགོ་འདུན་གྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་དག་ཀྱང་
བསྐྱེད་ཀྱིས་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་བསད། སངས་ཀླུ་བའི་བསྐྱེད་ཀྱིས་བམ་རྣམས་
ཀྱང་ཕྱང་པོར་བཅེར་ནས་བསྐྱེད་ཀྱིས་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དགོ་སྟོང་རྣམས་གྱིས་
ཡུལ་དང་གནས་སྤྱོད་ཆོག་དག་ནས་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྐྱེད་ཀྱིས་བམ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱེད་ནས་བཅོམ་བརྒྱག་ཏུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་གཞུང་སྤྱོད་མའི་སྐྱེད་ཀྱིས་
བམ་ནི། མ་རྟེན་དོ། དེ་དག་གིས་འདི་ལྟར། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་དགོ་སྟོང་ཞིག་གིས་སྤྱོད་
མ་འདོན་ཏོ། །ཞེས་ཐོས་ནས། དེ་དག་དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དོང་སྟེ་དེའི་བྱང་དུ་
ཕྱིན་ནས་སྤྱོད་པ། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ཁྱོད་གཞུང་སྤྱོད་མ་འདོན་ཏོ། །ཞེས་ཐོས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ། རེ་ཁ་ཏོན་གྱིས་ཞིག་། དེས་སྤྱོད་པ། ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བྲན། ཅུང་ཟད་ཅིག་
ནི་མི་བྲན་ལོ། །དེ་ནས་དེ་དག་གིས་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་བྲན་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཀྱིས་
ཅེས་སྤྱོད་པ་དང་། དེས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཁ་ཏོན་བྱས་སོ། །དགོ་སྟོང་རྣམས་གྱིས་
ཀྱང་རེ་ཞིག་གཞུང་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱིས་ཆོག་དང་ཆོག་གི་དོན་རྣམ་པར་དབྱང་པའི་
སྟོན་པ་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །སྟུང་དུ་བསམ་ནས་གྲིས་པ་ལས། ཕྱིས་འབྲལ་གྱི་བྱ་བས་
རྣམ་པར་གཡེངས་ནས་དུས་རིང་མོ་ཞིག་གི་བར་དུ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མ་སྐྱུར་
རོ། །དགོ་སྟོང་གཞན་དག་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་དག་ན་གཞན་དུ་འདོན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའི་གཞི་བོ་ཉམས་པས་གཞུང་ལྷ་མ་འདི་ལ་
འདོན་པ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ལ། དོན་ཡང་རྣམ་པར་དུ་མ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་ཡོན་
ཏན་འོད་ཀྱི་འདུལ་བའི་བཤད་པ་ལས། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁྱུ་བ་ལ་ལ་ལས་འདི་སྐད་དུ་
འབྱུང་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བས་ན། འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱུས་པ་ཁ་
ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་སྟེ་བཞི་བཟང་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་ཁྱུ་བ་ལུང་སྟེ་
བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་དུ་བཟངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་ལུང་སྟེ་བཞིའི་ནང་ནས་
གཞུང་དམ་པའི་ལེན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཡ་གྲུལ་དངོས་མིན་ནོ། །ཞེས་ཚིད་ཀྱང་།
མཁས་པ་དག་ལུང་ཁྱུ་བ་ལུང་སྟེ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་བཟངས་པ་ནི་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་
གཞུང་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་ལེའུ་བཙུ་གཅིག་འགྱུར་བ་ལས་ཁྱུ་བ་ཙ་
བ་དང་ལྷག་མ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་ཁྱུ་བའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །

དེ་དག་ལས་ལུང་མ་མོ་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱང་པོ། རབ་དུ་ལྷན་པའི་
ཕྱང་པོ། བྱ་བའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་བཞུན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པས། ལུང་མ་མོ་སྟེ་འདུལ་བའི་མངོན་པ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན། མ་མོའི་སྐད་དོད། ལྷོ་ཀ་ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །མ་དང་འབྲ་བས་
ན་མ་མོ་ཞེས་ཀྱང་གཞུང་དམ་པའི་མཇུག་བྱང་དུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལུང་གཞི་
དང་། ལུང་རྣམ་འབྲེད་གཉིས་ནི། སྤང་ལྷང་གི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་བཞུན་པས་ལུས་
ལྟ་བུ་དང་། སྤན་ཆེགས་ནི་དེ་དག་དུ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྐོང་བའི་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་
བུ་དང་། ལུང་ཁྱུ་བ་ནི་ལུང་གཞི་དང་རྣམ་འབྲེད་གཉིས་ཀྱི་དོན། ཁྱུ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་འདུལ་བྲེད་སོགས་བཙུ་ནི། དེ་

ཚུལ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

དག་ཏུ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྒྲོང་བའི་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི། ཁ་ཅིག །ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་འགྲེལ་པར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་ནི་དུམ་བུ་བཞི་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། འདུལ་བ་གཞི་དང་། འདུལ་བ་སྤྲོད་ཆེགས་དང་། འདུལ་བ་གཞུང་དམ་པའོ། །ཞེས་ཅོད་ཀྱང་། ལུང་གི་མཛུགས་བྱང་ལས། གཞི་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དཀའ་བའི་གནད་ཁྲུས་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཞུང་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྒྲོང་བ་སྤྲོད་ཆེགས་སོ། །དོན་གྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྗེས་ལ་སྤྲོད་ཆེགས་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་གཞུང་དམ་པ་ཉིད་བྲིས་ཤིང་། ཀ་ཅོག་ལ་སོགས་པས་མཛད་པའི་མཆན་བྱང་དཀར་ཆག་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འབྱུང་བས་འདིར་ཡང་གཞུང་དམ་པ་མཛུགས་ཉིད་དུ་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་པལ་ཆེ་བའི་བྲག་ལེན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །ལུང་སྡེ་བཞི་དང་དེ་དག་གི་ཅ་བ་ལྟ་བུ་སོ་ཐར་མདོ་བཅས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲུབ་ཁ་ཅིག་གིས་བཀའ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། བྱ་སྟོན་གྱིས་སྤྲུགས་ལ་མ་བབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་བྱང་ཡང་བཀའ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡང་གསུངས་པ་མི་སྤང་ལ། རང་གི་ལུགས་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་པལ་མོ་ཆེས་བཀའ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་མདོར་བསྟུས་པ་ཞིག་ཀྱང་གོང་དུ་སྟོས་བྲིས།

གསུམ་པ་འདུལ་བ་ལུང་སོགས་དང་བརྗོད་བྱ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ནི། དག་སྒྲོང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ། ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ལུང་བ་སྡེ་ལྔའི་དག་མི་དག་བསྟན་པའི་མདོ། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བའི་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ནམ་པར་སློན་པ་སྤྱི་ཡང་བསྟན་པའི་མདོ། འཁར་གསེལ་གྱི་མདོ། འཁར་གསེལ་
འཆང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་མདོ། གཞིའི་མདོ། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མདོ་
ནམས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ། སོ་ཐར་གྱི་
མདོའི་དངོས་གྱི་འགེལ་པ། ལུང་སྡེ་བཞིའི་དངོས་གྱི་འགེལ་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་
གྱི་འགེལ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དེ་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་
པའི་རྒྱ་ཆེར་འགེལ་པ་བཅ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ། དཔའ་བོས་མཛད་པའི་འགེལ་པ་བཅ་པོ་
ཉེར་བདུན་པ། ཏཱ་ལྷ་ལས་མཛད་པའི་ཆོག་གི་བཛེད་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་བཅ་པོ་
གཉིས་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་དངོས་གྱི་འགེལ་པ་ནི། ནམ་འབྲེད་ལ་
དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་འགེལ་པ། གཞི་དང་གཞུང་དམ་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་དག་
ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགེལ་པ་རྩ་བ་མཛད་པ། སྟན་ཆོག་ལ་
སྟོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་གྱིས་མཛད་པའི་འགེལ་པ་དང་། འགེལ་པ་སྟེ་བྲེར་
མ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་འགེལ་པ་ནི། སྟོན་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
པའི་བྱི་ལོར། ཉེར་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བརྒྱས་མཛད་པར་བྲགས་པའི་བྱི་བྲག་
བཤད་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ཆོན་འདུལ་བ་བྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ལུང་སྡེ་བཞིའི་དགོངས་
པ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་
མདོ་རྩ། དེའི་རང་འགེལ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་བཤད་སྟོ་ཀ་སྟོང་སྟག་བརྒྱ་གཉིས་པ། དེའི་
དོན་བསྟུས་ནས་འཆད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགེལ་རྒྱུང་། ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་ནམ་
གཞག་བྱི་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ཀམ་ལ་ཉི། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ཆེར་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བྱེད་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་བྱེད་པ།
དག་བཅོམ་པ་ས་གཤི་ལྟས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་ཆོག་ལེན་བྱས་པ། འབགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ། སློབ་དཔོན་ཤྲུ་འོད་ཀྱིས་མཛད་
པའི་འདུལ་བ་སྐྱུ་བ་རྒྱ་བ། དེའི་རང་འགྲེལ་འོད་ལྡན། གཞན་ཡང་འདུལ་བའི་
གཞུང་ཕན་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་ཆོར་དཔོན་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ།
སློབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དག་སློང་གི་ལོ་ངི་བ་དང་། དག་ཚུལ་
ཀྱི་ལོ་ངི་བ། ཁ་ཆེ་འདུས་པ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཀ་རི་ཀ་ལྷ་བཙུ་བ་རྣམས་
སོ། །འདི་དག་ནི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་བཤད་རྒྱ་འགྲེལ་ཁོ་ནས་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་
སྡེ་དག་བསྟན་འགྱུར་དུ་སོད་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་ནི། གཙོ་བོར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཛོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྡེ་སྟོད་ལ་ཟེར་ཞིང་། མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ལྷ་བྱ་གཙོ་བོ་ཉིང་
རེ་འཛིན་གྱི་རུས་པས་སྤང་བྱ་ཕ་རགས་སྟོང་ཚུལ་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་མདོ་
སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དུ་བསྐྱང་ཡང་། དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡུམ་བར་མ་ལྷ་བྱ་ཆོས་
མདོན་པ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆ་ནས་མདོན་པའི་སྡེ་
སྟོད་དུ་འཛོག་པའི་ཞིབ་ཆ་རྣམས་ཤེས་དགོས། ཀྱན་བཏུས་འགྲེལ་བ་ལས། མད་དུ་
བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དུ་བསྐྱས་པ་སྟེ།
དེ་དག་གི་བྱང་པར་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་གཙོ་བོར་ས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་འདིའི་ཁོངས་སུ་འཛོག་གོ། །དེས་ན་ཕྱི་
སྟོད་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་འདུལ་བ། རང་ས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་

བསྟན་པ་མདོ་སྡེ། དུལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཙུག་པོར་བསྟན་པ་མདོན་པར་
བྱས་ཏེ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ནི། གཙུག་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་
གཙུག་པོར་བྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་འདོད་ཅིང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཆོས་མདོན་པར་
བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པ་ལ་འཛིག་པར་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་དབུ་མའི་སྡེ་
དོན་དུ་ཆོས་མདོན་པ་སྟོང་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་གས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་ལ་འཛིག་པར་
གསུངས་པས། སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅས་
ལ་མདོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་
ཅད་འདྲིའི་ཁོངས་སུ་བསྟུང་། །

ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་འཛིག་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས་
མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་འཛིག་ཚུལ་ཡང་མི་གཅིག་པ་འོང་བར་དབེར་ན། འཁོར་ལོ་དང་
མཐའ་གཉིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་། རྗེ་བླ་མ་སྟོང་
བ་དང་སེམས་ཅན་པས་དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ན་ལྷག་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་།
མདོ་མདོན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་
བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་པ་ནི། གཞུང་དེ་དག་གི་ཡན་ལག་འཕྲོས་དང་
བཅས་པ་སྡེ་སྡོད་དེ་དང་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འཛིག་དགོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་
ཀྱང་ཤེས་དགོས་ལ། འདི་གསུམ་འགལ་མིན་གྱི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་འགལ་མིན་དབུང་བ་ནི། ལེགས་བཤད་ལུང་
རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས། འདི་གསུམ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

སོ་དེ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ཀ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་མཆན་གཞིར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་ཀ་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་མཁན་ཡང་ཡོད་ལ། རྗེ་
བཙུན་པས་འགལ་མིན་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་གཞུང་གོང་འོག་
བསྐྱེགས་པ་ལས་མདོ་མདོན་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཤུགས་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
ཐལ་ངག་རྟུ་བྱིལ་ནས་འཆད་ན་འདི་ལྟར། མདོ་མདོན་སྡེ་སྟོད་གཉིས་ཆོས་ཅན།
འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྒྱུད་སྟོང་བ་དེ་དེ་
གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འོན་དམ་པའི་ཆོས་
མདོན་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྟེན་ཆེན་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཞུང་འདི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མདོན་པ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་བཀས་
བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའོ། །ཞེས་འབྲུག་པས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མདོན་
པ་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་གནད་ཀྱིས་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་དང་འགལ།

གལ་ཏེ་བརྒྱུད་སྟོང་པས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མདོན་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
མི་བྱེད་སྟམ་ན། དེ་བྱེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མདོན་པ་སྟོང་
ཉིད་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་སྟེ། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དབུ་མའི་སྐྱེ་
དོན་ལས། འོ་ན་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མདོན་པ་གང་ཞིག །ཞེས་པ་ནས་ཐབ་མོ་སྟོང་བ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པར་འཛིག་པ་གང་བདེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པའང་བྱུང་སྟེ།
བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲུར་བྲག་གི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲུང་སྟེ། འགྲུར་བྲག་འདི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་མཆོན་བྱེད་གི་
འགྲུར་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྐབ་རུས་སོ། །

གསུམ་པ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་སོགས་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་ནི།
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་གི་བཀའ་ལ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་
དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་གསུམ་
གངས་ངེས་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་གསུམ་འདྲེས་
མའི་བཀའ་རྣམས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདུན་གྱི་དམ་བཅའ་བའི་
ངག་འདོན་དུ་གྱུར་བའི་བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་སྤྱོད་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་བཤེད་ན།
རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ནི། མདོ་རྣམས་གྱི་དབྱེད་སྡེའི་གཞི་དང་། བར་གྱི་
མཆོམས་སྦྱར་དང་། མཐའི་མཐུན་འགྲུར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཡང་
དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་
བགྱིས་ལ། ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུ་བར་བའོ། །འབྲེལ་དང་གོ་རིམ་ཡང་བསྟན་པར་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་སུ་གནང་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྤར་
གསུངས་ཐིན་པའི་བཀའ་རྣམས་རྗེས་སུ་བསྐྱུ་བར་མཛད་པའི་ཆོ། བཀའ་དངོས་
གཞིའི་ནང་དུའང་སྡེའི་གཞི་སོགས་འཇུག་ཆོག་པའི་གནང་བར་མཛད་པའི་དོན་ཡིན།

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

མདོར་ན་བཀའ་སྤྱད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆོག་གསུང་བཅུག་ཐམས་
ཅད་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིན།

གསུམ་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་ལ་གསུམ། སྐྱའི་སློན་པ་བྱིན་གྱིས་
རྒྱབས་པ་དང་། གསུང་གི་སློན་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སློན་པ་བྱིན་
གྱིས་རྒྱབས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ནི་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན།
དཔེར་ན་གང་ཟག་ཉོན་མོངས་མང་བ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འཆད་པ་
ལས་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་བྱིན་རྒྱབས་ཡིན་པས་ཉེས་ཆེན་ཉེས་
ཚུང་དུ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན། སྐབས་འདིའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་དོན་ཡང་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་འབྲལ་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་
སྤར་མེད་ཀྱི་མཐུ་གསུང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོ་སྟེ། འུ་ཀྱི་སྤྱི་ལ་བཅུའི་སྤྱིང་བཤད་
ལས། བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ནི་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་སྟེ། མདོར་བར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་
བྱ་བའི་བྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལ་མཐུ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་སྟེ། མཐུ་ལྟག་པར་བསྐྱེད་ཅེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། གསུང་དང་ཐུགས་དང་
སྐུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་
དང་། འཛིག་ཉེན་ན་མི་སྲིད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། ཐུག་ཅན་གཞོན་སྤྱིན་ནང་ཚུན་ཆོས་ཉན་བཤད་དང་། སེམས་མེད་ལྡོན་ཤིང་
ལས་ཆོས་ཆོག་དང་། བྱང་སེམས་སློབ་པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསང་བའི་
གནད་ཐབ་མོ་ཚོལ་བ་རགས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཆད་པ་རྣམས་ནི་རང་གར་མི་སྲིད་
པས་སོ། །ཤེར་སྤྱིང་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་ཐབ་མོ་བགོ་བ་ཡང་མི་ཤེས་མོད། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་

བྱིན་རྒྱལ་གྱི་མཐུ་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལས་དང་པོ་སྐྱེ་སྒྲིལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་
ཟེར། འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་རྗེ་སྒྲིལ་པོའི་དབུ་ལ་
ཕྱག་གིས་རེག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་བྱང་བས་ན་སྐྱེས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ས་བཅུ་འཛོལ་ལས། སྐྱེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་
པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕྱག་གིས་རེག་པར་མཛད་པ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར། དེ་ནས་སངས་
རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་དེ་ནས་དེ་དག་ན་བཞུགས་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལྟུང་གྱི་མཐུས་
ཕྱག་གཡས་པ་རྣམ་པར་བརྒྱུད་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་རྗེ་སྒྲིལ་པོའི་མགོ་ལ་
ཉུག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་འདི་དངོས་སུ་བྱང་སེམས་རྗེ་
རྗེ་སྒྲིལ་པོའི་དག་ནས་བྱང་ཡང་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཕྱག་གིས་ཉུག་པར་
མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཡིན་པས། ཚུམ་པ་པོ་དང་གསུང་པ་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་
ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མེད་དེ། དཔེར་ན། འདིག་ཉེན་ན་རྒྱ་མ་ལས་ཕྱགས་འདུག་གཙོ་
བོར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གསུང་གི་སྒྲིལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།
གསུང་གི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲིལ་བ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། ཞེས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར་སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་བཅུ་བ་འདིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གཙོ་བོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱང་བའི་བཀའ་ལ་གསུང་གིས་
བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པ་པའི་བཀའ་ཞེས་བརྗོད། དཔེར་ན། མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་

བའི་མདོ་ལྟ་བུ།

མདོ་འདི་གང་ཡིན་སྐོར་ལ་དེང་སངས་སྒོ་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་གྲགས་
ཀྱི་ཚུལ་དུ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། བ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། །ཀྲུལ་
པོ་གཙང་སྤྱ་བྱེད་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་པ། །སྤྲིག་མེད་
གང་ཡིན་བྲམ་ཟེ་ཡིན། །པ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། །ཀྲུལ་པོ་གཙང་སྤྱ་ཅན་
གཉིས་དང་། །མི་བཟད་པ་ཡི་སྟག་བསད་པ། །སྤྲིག་མེད་གང་ཡིན་བྲམ་ཟེ་
ཡིན། །ཞེས་བའི་མདོ་འདི་ཡིན་ཟེར་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་འགྱུར་སེལ་གྱི་མདོ་དེ་ཚོས་
ཅན། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་པ་དང་མ་ནི་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་མདོར་འཛོག་པ་གང་ཞིག །དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་སྟོབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོམས་དེ་ཉིད་ལས། ཀྲུལ་བས་ཆེད་དུ་བརྗོད་གསུངས་
པ། །བདག་གིས་རབ་རྒྱ་བཞད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། མ་སྐྱེས་དག་འགྱུར་སེལ་གྱི་མདོ་གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་ཡིན་
པར་མཁས་པ་ཀུན་མཐུན་པའི་བྱིར།

འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་འདི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ།
དག་བཅོམ་པ་ཚོས་སྟོབ་རྒྱུད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚིགས་བཅད་འདི་
བཀའ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ཞེས་མི་སྤྲི་ཡང་། འདིས་བསྐྱས་པའི་བཀའ་དེ་ཞལ་
ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པ་ལ་ལུང་རིགས་པ་གང་གིས་མི་གཞིད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བ་མ་གསད་བྱར་གསུངས་པའི་མདོ་འདི་མ་སྐྱེས་དག་འགྱུར་
སེལ་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལས་གཞན་སངས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

རྒྱལ་སྤྱི་གིས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་དག་འབྱོར་བ་སེལ་བའི་ལས་སྐལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་
སྐྱེས་དག་འབྱོར་གསལ་གྱི་མདོ་ལས། རྒྱ་རིའི་བྱ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་འདི་ནི་
འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུར་གྱུར་བ་མ་གཏོགས་པར་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་གིས་ཀྱང་ཆོས་
བཤད་དེ། འབྱོར་བ་དེ་བསལ་བར་བྱ་བའི་གནས་དང་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། པ་མ་གསལ་བྱར་གསུངས་པའི་མདོ་འདི་མ་སྐྱེས་དག་འབྱོར་
སེལ་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་གིས་
འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུར་གྱུར་བ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཇམ་དཔལ་
ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་འདི་དེར་ཟན་ལ་སོང་ཞིག །དེ་ན་འདི་ལ་སོགས་ཏེ་འགྲོ་བ་
མང་པོའི་དོན་དུ་འབྱུང་རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་
འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུར་གྱུར་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་
བཀའ་བཞིན་འཆལ། བདག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་མི་གཅོག་གོ །ཞེས་
འཇམ་དཔལ་ལ་སྟོན་པས་ངེ་ལྟར་བགོ་བ་བཞིན་ཞལ་གྱིས་ཆེ་སྟེ་མ་སྐྱེས་དགས་
བསྟོན་བཀའ་དུ་ཕེབས་ཞིང་། ལྷང་ལ་ངེས་གཟུང་མེད་པའི་ཚུལ་སོགས་བསྟོན་པས་
འབྱོར་བ་སེལ་ཚུལ་རྒྱལ་པོར་འབྱུང་བ་ལས་པ་མ་གསལ་བྱར་གསུངས་པ་ཆེ་ག་
གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། མདོ་དེ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ལ་གདམས་པའི་མདོ་མ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་དེས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཙམ་ན། མི་དེ་སྤྲིག་མེད་དང་བྲམ་ཟེ་ཡིན་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བྲམ་ཟེའི་མི་
མཐུན་ཕྱིགས་དང་གཞོམ་བྱར་གསུངས་ན་སངས་རྒྱལ་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པར་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་ལ་དབྱེ་བ།

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་སེལ་གྱི་མདོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མདོ་མང་ས་སྡེའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་དེའི་ནང་དུ་ཞལ་ནས་
གསུངས་པ་དང་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ཅི་རིགས་སུ་སྤང་ཡང་། བཙུག་ལྷན་འདས་
གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་ཞིང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་བཙུག་ལྷན་འདས་གྱི་བཀའ་
བཞེན་དེར་ལྷགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་དགའ་ལ་དངོས་སུ་འགྲོད་སེལ་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་
མདོ་ཆོག་རྣམས་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་དཔེས་ལྷ་བའི་རོ་
སྟོན་གནད་དུ་ཞེལ་བར་འདུག་པས་ཞིབ་དུ་མཇལ་ན་ལྷ་བ་ལ་སོགས་འབྱེན་ཆེན་
པོར་འོང་བར་སྤང་རོ། །

གསུམ་པ་ཐུགས་གྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་ལ། ཐུགས་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱིས། ཐུགས་བདེན་པའི་སྟོབས་གྱིས། ཐུགས་ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་གྱིས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདི་ལ་བོད་མཁས་པ་སྤྲུལ་
རྣམས་གྱིས་ཤེར་སྟོང་ལྷ་བྱ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་པས་ཤེས་སྟོང་ནང་ཆོན་
གཞུགས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་སོགས་ལྷ་བྱ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་མཇད་པ་ཉིད་ལེགས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་གནད་བའི་བཀའ་དང་།
བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་དེའི་ནང་ཆོན་དེ་
གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་
མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ཤུ་རེའི་བུའི་གསུང་རྣམས་བྱིན་གྱིས་
རྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་། སྟངས་གཞི་ནི་རྗེས་སུ་གནད་བའི་བཀའ་དང་། བཙུག་ལྷན་
འདས་གྱིས་ལེགས་སྟེན་མཇད་པའི་མདོ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་སྟེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྟོག་པ་ནས་འབྲེས་མའི་བཀའ་ཡིན་ཞིང་།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དེའི་ནང་ཚན་ལ་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་མདོ་སྡེ་གཞན་ལའང་བསྟེ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཐུགས་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་སྟོབས་ཐུགས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་མཐུས་སྟོན་ཤིང་དང་། རམ་
མཁའ་སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱོད་འབྱུག་ལས། ལུས་ཅན་ཀྱན་
ཀྱི་བྱ་ནང་ནི། །ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང་། །རམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཐུགས་ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་རྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་གཞོད་སྦྱིན་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱགས་ཆོག་དག་
ཀྱང་། འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་འབྲུབ་པའི་སྤྱགས་སུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུད་
སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་གསུངས།

བཞི་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ལ་
དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འཁོར་ལོ་
རིམ་པ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་ཐེང་ལས། དེ་དག་ནི་སྦྱབ་བྱེད་
སྤྱགས་རེ་བ་ལ་འཁྲུལ་བས་ལུགས་དེ་དག་དོར་ལ་འདིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས།
ཡིག་ཆ་གཞན་ལས་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་པ་དང་ལམ་མ་ཞུགས་ནའང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་གསེར་ཐེང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སྦྱིར་ལུང་དང་
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཅུ་ལ་མི་བྱེད་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བྱེད་དགོས་སྟུང་སྟེ། རམ་བཤད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

ཀྲིས་གསུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ།
ཞེས་གསུང་པ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྲིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ཇི་སྟེད་
ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་། ཆོས་འཁོར་
གསུམ་ཀྲིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་
འཁོར་ཀྱི་དོན་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཀླུ་བའི་གསུང་
རབ་ནས་མགོ་འཛིན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་
དགོས་པར་གསུངས་པས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་འཁོར་ལ་
ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་མཛད་ནས་ལུང་གི་ཆོས་
འཁོར་དང་ཀླུ་བའི་བཀའ་དོན་གཅིག །རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་ལམ་དོན་
གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །

འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ།
གསེར་སྤེང་ལས། སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྲིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་
དེའི་མིང་སྟོས་ཤིང་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་འཛིག་རྟེན་ཀྲིས་བསྐྱོར་མི་རུས་པའི་ཆོས་འཁོར་
སྐྱོར་བ་པོ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་ནས་མི་དང་མི་མིན་དང་བཅས་པའི་
འཛིག་རྟེན་ཀྲིས་བསྐྱོར་བར་མི་རུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་འདིས་ཆོས་འཁོར་འཛིག་རྟེན་ཀྲིས་བསྐྱོར་རུས་མི་
རུས་གཉིས་བཞད་པས་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་པོའི་གང་ཟག་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་

ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་གཞི་བསྟུ་བ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་
དེ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྟོར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་
དག་ལ་མཐུན་པར་བསྟོར་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་
བསྟོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མཐུན་པར་བསྟོར་
བའི་དོན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་གི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྟོར། དེས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་
དང་མཐུན་པར་བསྟོར། དེས་ཀྱང་གཞན་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟོར་བ་སོགས་
ཆོས་འཁོར་སྟོར་བ་པོའི་གང་ཟག་མཐའ་མེད་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་
ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མ་བཞུགས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྟོར་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་རྫོགས་པར་བསྟོར་མི་རུས་པའི་དོན་
ཏེ། ལྷ་སྐུ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དང་། ཉན་ཐོས་ཤུ་རིའི་བྱ་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་
དམན་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལས། རྟོགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་དག་ཡིན་ལ། ཆོགས་སྦྱར་ནི་
མིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་གཅོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགའ་ཞིག་ན་རེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་མཐོང་སྟོམ་ཁོ་ནར་
འཛོག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

གཞན་གྱི་ཀླུ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བར་བརྩམས་པ་ཡིན་པས་
དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འཕགས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དག་འདི་སྙམ་དུ། རྟོགས་པའི་
ཆོས་འཁོར་དང་མི་སྟོབ་ལམ་གཞི་མཐུན་མེད་སྙམ་ནའང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ཐད་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་གོང་སྤེལ་མ་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། མཐོང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
ནོ། །ཞེས་མི་སྟོབ་ལམ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཞི་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་
མི་སྟོབ་ལམ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་མཁས་གྲུབ་རྗེས་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དངོས་སུ་མཐོང་སྟོམ་
ལས་མ་སྟོས་པ་ནི་སྟོབ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསལ་ལ། ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་ས་བོན་
གཏན་ཐད་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་མིན་པ་ལ་དགོངས་པ་མངོན་ཏེ།
ཆོགས་སྦྱོར་ཆོས་འཁོར་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་ས་བོན་གཅོད་མི་
ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་རྟོགས་པའི་
ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཁུངས་གང་ཞེ་ན། གསེར་ཐེང་ལས། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
ལ་དབྱེ་ན་ཆོག་གསལ་དུ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་སོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་རོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཞེས་ཀྱིས་ཆོགས་སྦྱོར་རྟོགས་པའི་ཆོས་
འཁོར་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བཞིན་རྗེ་སྤྲུལ་སྤྱུང་གྱི་དེ་བཞིན་འཐད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

འོ་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱར་བའི་དོན་ནི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱར་བ་ནི་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་ལ་གོ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་དང་པོ་
གཞན་ཞིག་གིས་རང་ལ་གོ་བར་བྱེད། དེ་ནས་རང་གིས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད།
དེས་ཀྱང་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་
ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡང་། རྗོད་བྱེད་ལུང་
གི་ཆོས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དེ་དང་དེ་གཏུལ་བུའི་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་འགྲེལ་གོང་སྤེལ་མ་ལས། རི་ལྟར་དེ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་འཕགས་པ་ཀློང་གྲུའི་རྒྱུད་
ལའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱར་བར་ཚུལ་པས་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཞེས་ཀྱང་ཤེས་ཀློང་གྲུའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

གསེར་སྤང་ལས་བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོག་གི་འདོད་པ་འཆད་སྐབས།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆན་བྲན་པ་འཁོར་ལའི་ཕྱ་ཁྱུད་དང་དཔེ་དོན་
སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རི་བཅུན་དང་པཎ་ཆེན་ཡིག་ཆ་སོགས་ལས་ཀྱང་བྲན་པ་
འཁོར་ལའི་ཕྱ་ཁྱུད་དང་སྒྲུབ་ཏེ་འཆད་ཀྱང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་ཚུལ་བ་དང་བྲན་པ་ནམས་ནི་ཅིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་སྤྱི་དང་གོང་སྤེལ་སོགས་མཛོད་འགྲེལ་མཁན་

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱུང་བ།

པ་རྣམས་དྲན་པ་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་དང་སྐྱར་བ་ཞལ་གཅིག་གྲག་དང་། གསེར་ཐོང་
རང་ལས་ཀྱང་། དན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། ལུ་ཁྱུང་དང་མཐུན་ཏེ། ལྷ་བ་སོགས་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྣམ་དུ་བསམས་ཏེ། ཞེས་
དཔེ་དོན་འདྲ་བའི་དོན་འཆད་སྐབས་ལྷ་བའི་གོ་དོན་ལས་མ་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་
རྟོག་ཚུ་ལ་གསུམ་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་དང་དཔེ་དོན་སྐྱར་སྐབས། ཞེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཞེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་བས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དང་། འདིའི་དྲན་པ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཆེ་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པ་ལས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁོངས་
སུ་མ་གཏོགས་པའི་གནད་སོགས་ལ་བརྟགས་ན་གསེར་ཐོང་དཔེ་མ་དག་པ་གསལ་
ལོ། །

གཉིས་པ་གྲེ་བྲག་ཏུ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ལ་དབྱད་པ་ལ་གསུམ།
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱད་པ་དང་། བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་
མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱད་པ་དང་། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་
ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་
གཞི་ལ་དབྱད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདོའི་ཆེག་དོན་མདོར་བསྐྱུས་སྟོང་བུན་ཏུ་
བསྐྱུན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། གཟུགས་སྤང་ནས་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་བར་འགྲེལ་
རྒྱུ་བདུན་ལ་བྱང་ཆོས་ལྔ་ལྔ་གཉིས་གཉིས་གསུམ་གསུམ་བརྒྱད་བརྒྱད་སྤྱད་བའི་
མདོ་ཡིན་པས་བྱང་སྟོ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུང་ལྔ་ལྔ་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་
ཏུ་མར་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྐུལ་ཞེས་པ་ནས་འཕེལ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྟུན། ཞེས་པའི་མདོ་འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བརྗོད་
བྱ་ངོས་གཟུང་གི་མདོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས་བདེན་བཞི་ལ་བསྐྱེས་པ་
གསུམ་དང་རྣམ་གངས་བརྒྱ་གཉིས་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་སོགས་བསྟན་
པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་མང་ས་སྡེའི་
ནང་དུ་ཡོད་པས་གཟིགས་ཤིག །འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་མིན་སྟམ་ནའང་མི་འཐད་དེ།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཁ་ར་ཏ་སིར་བྱང་སྤོང་
སྤྱོད་པ་དེ་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོགས་
དཀའི་སྤང་བ་ལས། འཁོར་ལོ་འདིའི་མདོ་དངོས་ནི། ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བསྟན་པ་
བདེན་བཞིའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
པལ་མོ་ཆེས་འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་གཞིར་བཞེད་པ་བཅས་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་གཞན་དག་ན་དེ། དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
ཡིན་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགྲེས་རྒྱུག་མ་དྲུག་ལ་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་མཉམ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞེག་འདོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འབྲེལ་མདོ་ཞེག་མི་
འདོད་ན་དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་རྩོད་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་མདོ་དེ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྲེས་རྒྱུག་དང་པོ་དྲུག་བསྟན་
པའི་མདོ་འགལ་ཞིག་གིས་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་མིང་གིས་
དངོས་སུ་བསྟན་ལ། འགལ་ཞིག་ཀུན་འབྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་སྤང་བའི་མིང་གིས་དངོས་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

སུ་བསྟན་པའི་སློ་ནས་སྟུག་ཀྱན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོར་འཛོག་ཅིང་།
འགའ་ཞིག་གིས་འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མདོན་དུ་བྱེད་བྱ་དང་བསྐྱམ་བྱར་
བསྟན་པའི་སློ་ནས་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། འགྲེས་ཀྱང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་
མདོ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་བདེན་གཉིས་པོ་འམ་པན་ཡོན་གྱི་སློ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་རེ་
རེ་ནས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པས་མ་ཁྲབ་པ་ཐལ། སྟུག་བསྟུལ་
བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་
ཆོས་འཁོར་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིག་ཆར། བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། འཁོར་
ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་དང་། དེའི་རྩ་ཁྲུངས་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འགྲེས་ཀྱང་ལྷག་མ་བྱུག་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ།
བདེན་བཞི་རེ་རེ་ནས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན།
འགྲེས་ཀྱང་ལྷག་མ་བྱུག་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
མདོ་ཞིག་ཀླུ་པའི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྟོན་ཤིག །འདོད་ན།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོས་སྤང་བའི་འགྲེས་ཀྱང་ནས་བྱང་སྟོགས་སོ་
བདུན་གྱི་འགྲེས་ཀྱང་བར་འགྲེས་ཀྱང་བདུན་ལ་བྱང་ཆོས་ལྷ་ལྷ་གཉིས་གཉིས་
གསུམ་གསུམ་བརྒྱད་བརྒྱད་སྟུར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་རེ་རེ་ནས་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པས་བྱུང་བར་འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལྷགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འོན་དམ་བདེན་
པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞིག་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་པ་བཞི་ཀ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱུང་བས་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་
མདོ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་དང་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཁོ་ནར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་
ནོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་
ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོང་མ་བསྟན་པ་
ལེགས་སྦྱང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་པས་འགོག་བདེན་གང་ཟག་
བདག་མེད་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སྦྱང་ཉིད་འདོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱང་ཉིད་སོགས་མི་འདོད་པས་ཅི་འགལ་སྟམ་ན།
འདི་དག་གི་ཚད་ལན་དོགས་གཙོད་བཅས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དོགས་སྦྱང་སྐབས་སུ་
འཆད།

དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི། གཙོ་བོར་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལས་བརྒྱམས་
ནས་གསུངས་པས་ན་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་པས་བདེན་
བཞི་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་
མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཟས་བཅས་འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་སྦྱེ་འཛིན་ཅན་དང་། སྤང་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཅས་བྱུང་ཆོས་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

ལྷ་ལྷ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ཉེས་དམིགས་གྱི་སློ་ནས་
བསྟན་པའི་མདོ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་རང་སྤྱི་མཆན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་གྱིས་བསྟན་
པའི་མདོ་ནི་བདེན་བཞི་སྒྲང་དོར་རམ་སྤང་གཉིན་གྱི་སློ་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་།
ཁམས་དྲུག་དང་བཙུ་བརྒྱད་ལ་སྤང་བྱ་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་སྤྱག་
ཀྱན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། བྱང་སྤྱོད་པས་སོ་བདུན་ལ་བྱང་ཆོས་
བརྒྱད་བརྒྱད་གྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་ནི་ལས་བདེན་པ་ལོན་གྱི་སློ་ནས་བསྟན་པའི་
མདོ་ཡིན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱང་ཆོས་ལྷ་ལྷ་གཉིས་གཉིས་གསུམ་
གསུམ་བརྒྱད་བརྒྱད་གསུངས་པ་ཡང་། ཡུལ་དང་དུས་དང་གདུལ་བྱ་མི་འབྲ་བ་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་བསྟན་པ་རྣམས་སྤྱོད་པས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པའི་བསྐྱུས་
བཤའ་ཡིན་གྱི། འདི་ལ་བྱང་ཆོས་རྣམས་སྤྱོད་པས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་མདོ་གཅིག་ནི་མེད་དོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་པོ་ཏི་དམར་
སེར་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཁ་ཏོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་དགོས་སྟུང་མ་སྒྲིམས་ཤིག །

ཡང་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་
སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་སྤང་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲི་ཞུས་གྱི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བྱུང་དོན་གྱི་མདོ་ཆན་དང་པོའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཅམ་དང་གཉིས་པ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་
པས་སྤྱི་མ་འདིར་རང་རེ་ཆོས་གྲུང་དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
ཞེས་གྲགས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཡིག་ཆ་ལས་འདིའི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པའི་
སྐབས་སུའང་། ཡང་དེ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། བར་པ་མཆན་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་
གསུམ་ལས། བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་
དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་འབྲུང་བ་ལས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་མི་
འབྲུང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་མཆན་གཞི་ལ་འགྲེས་རྒྱུ་ལྟག་མ་དུག་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རྣམས་འཛོག་པའི་གོ་ལུགས་ཞིག་ཀྱང་
ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཞིབ་ཆ་སྡུ་བྱེ་གཉིས་ཀའང་ཆོག་གི་བརྗོད་
ཚུལ་ཅུམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅེས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་དམ་པ་དགྲེས་པའི་
ལེགས་བཤད་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར་མཆན་ཉིད་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་གོང་འོག་མང་པོར་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བྱད་མེད་ལྟར་གསུངས་པས་འདི་
གཉིས་བྱད་པར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་སྟམ་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་
དགག་བྱའི་བྱད་པར་སྦྱར་ཡོད་ན་རྩོགས་གཞན་དུའང་སྦྱར་དགོས་པ་རྗེས་གསུངས་
པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། གསུངས་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་སྤྱིའི་ཆ་ནས་དུས་
དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོའམ་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་ཡིན་པ། བརྗོད་བྱའི་བྱད་པར་
ཕྱང་པོའི་འགྲེས་རྒྱུ་ནས་བྱང་རྩོགས་སོ་བདུན་པར་གྱི་འགྲེས་རྒྱུ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་གཞིར་གཞག་ཐོག་སྟེ་འཛིག་སོགས་བྱད་
ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་སྦྱར་བའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ། འཁོར་གྱི་བྱད་པར་ཐེག་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེ་བ།

དམན་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་འདིའི་
མཆན་གཞིར་འདོད་དེ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་དང་།
མཆན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་
འཁོར་ལོ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གནས་ངང་སྤྱོད་རྒྱ་བ་རི་དྲགས་གྱི་ནགས་སུ།
དངོས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་
རྣམས་ལ་དུས་སྤར་གསུངས་ལ། འཁོར་ལོ་འདིའི་མདོ་དངོས་ནི། ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་
བསྟན་པ་བདེན་བཞིའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་
ཡིན་ལ། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་སྤྱོད་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དེར་སྤྱད་པ་ཡིན་
གྱི། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དུས་སྤར་གསུངས་པས་ཁྲབ་པ་
མིན་ཏེ། འདུལ་བ་རུང་མཐུན་གྱི་མདོ་སྤྱོད་ལས་འདའ་ཁར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཡང་འགའ་ཞིག་ན་རེ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ཀ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་
གཞིར་འདོད་རིགས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་
བཞིའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། རི་ལྷར་ལུང་རྣམ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྡེ་མང་པོ་ཡོད་
ཀྱང་བདེན་པ་བཞིའི་གཞུང་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་འདོད་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་མི་རྙེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན། གཞོད་བྱེད་རྙེད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་དེས་སྤྱོད་ཉིད་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོ་ལས། རྣལ་
འབྱོར་སྡོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་སྤྱོད་ཉིད་བསྟན་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནང་ཚན་གྲུ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ལུང་ཐུན་ཆོག་གས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གྲུ་ཡ་ན་ལ་
གདམས་པའི་མདོ་དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
ཀྱང་། དེ་འཁོར་ལོ་བར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས།
བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁུན་པས་གྲུ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་
ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་རྣམས་ལས། དེ་ལ་བདེན་པ་
བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མདོ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་དངོས་ཡིན་
ཞེས། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་བ་ལུང་དང་། མདོ་བླན་པ་
ཉེར་གཞག་དང་། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་
རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོར་གཏོགས་
སོ། །ཞེས་ལུང་སྡེ་བཞི་ཀར་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོར་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་སྡེ་བཞིས་རང་སྡེ་སྡེའི་འདུལ་བྱིམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་
པས། འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་ཐེག་པ་གསུམ་
ཆ་ཆང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་
ཆ་ནས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་
ལུང་ཐུན་ཆོག་གས་ཀྱི་མདོས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་མིན་པ་ཤེས་

སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དེས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཛི་མདོ།
འཁོར་ལོ་དང་པོ་འཛི་མདོ་དངོས་དང་། ལུང་སྡེ་བཞི་དེའི་ཕྱོགས་གཉིགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་
པར་བྱེད་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ལུང་སྡེ་བཞི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་
རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། འདི་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ། བདེན་པ་
བཞི་ཀར་བསྟན་པ་དངོས་དང་། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་ནས་མ་བསྟན་ཀྱང་བདེན་བཞི་
ཕྱོགས་རེ་བ་བརྗོད་བྱ་ཅན་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱི་མདོ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་ཡིན་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དངོས་བཀའ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པ་རྗེ་འདིའི་
གསུང་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྤྱི་བྱུང་མཐའ་ལས་ཀྱང་། ལེགས་
བྱའི་ཚོས་འཁོར་དངོས་སམ་དེ་དང་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་བཀའ་
རྣམས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམས་ལས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཕྱོགས་
མཐུན་ཀྱི་མདོར་བཞེད་པ་རྣམས་དེ་དངོས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་འགྲེས་རྒྱུ་བདུན་པོ་གང་ཡང་རུང་
བ་ལ་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལས་བརྒྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་ན། ཀླུ་བའི་
བཀའ་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྱེད་ལས། །ཚོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་རབས་པ་ལྟར་
འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བྱེད་པར་དུས་ཚོགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་དུ་ན་ལེགས་སྟོང་ལས། འཁོར་ཀྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆེ་ཆེགས་ལ་
སོགས་པས་འཛོག་པ་མིན་ཀྱི། ཞེས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བྱེད་པར་དུས་ཚོགས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

གྱིས་འཛིག་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་།
དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གང་རུང་གི་མདོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཀྱི་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་
བའི་བཀའ་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་མ་ཁྲབ་པ་འདི་ལེགས་སྟོང་གི་དགོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། འགྲུ་ལན་ལས། །དེ་ཕྱིར་དང་ངེས་ཅན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྒྱལ་
བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མི་འཛིག་པར་ཆོས་འཁོར་
གསུམ་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། བཛོད་བྱ་བདག་མེད་ཤ་རགས་སྟོན་ཚུལ་
ཀྱི་སྟོན་ས་འཛིག་པ་འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྣ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དེ། བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱས་ན། དུས་དང་པོར་ཤམ་ཐབ་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
པའི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གང་གིས་བསྐྱས་ཞེས་འདྲིའོ། །གལ་ཏེ་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་འཁོར་
ལོ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཤམ་ཐབ་རྒྱུ་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འཁོར་ལོ་
དང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མདོ་
བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་པ་འབྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པས་འཁོར་ལོ་བར་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་དུས་ཆེགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་
ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤར་ཡང་
དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དུས་ཆེགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་དང་
པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་

ཐུལ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་སོལ་དབྱེད་པ།

ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་བཅས་མ་སྒྲུབ། སྒྲུབ་ན་སྤར་གྱི་སྐྱོན་སོ་ནར་
གནས་ལ། མ་སྒྲུབ་ན། འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོའི་མདོ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཕེན་ནོ། །མདོར་ན། དུས་
ཆེགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་སྟེ་བ་རྣམས་ནི་སྤར་བས་པ་ལ་གྲགས་
པ་ཅམ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་དངོས་སུ་མཛད་པའི་ཁྱད་སྤངས་མེད་ཅིང་།
ཕྱོགས་འདི་ལ་ཆེས་རགས་པའི་འགལ་འདུ་ཞིག་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུས་ཆེགས་
ཀྱིས་སྟེ་བའི་ཁྱད་སྤངས་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དུས་དང་པོར་ཞེས་སོགས་དངས་
ནས། ལེགས་སྣང་ལས། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྐྱོན་པའི་སྐྱེ་ཆེ་ཆེགས་ལ་
སོགས་པས་འཛོག་པར་མིན་གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཀའ་བའི་ཆེ་དགོངས་
འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུས་ཆེགས་ཀྱིས་མི་འཛོག་
ཅེས་ཞིབ་ཆ་མཛད་པ་སྟངས་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་དུས་དང་པོ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་
ཁས་སྐྱངས་ནས། དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དུས་ཆེགས་
ཀྱིས་མི་འཛོག་ཅེས་སྒྲུས་པ་འདི་ལས་མཆང་ཆེ་བ་ཞིག་གང་ནས་རྟེན་སྒྲོ་ལྟན་རྣམས་
ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདོའི་ཆེག་དོན་མདོར་བསྐྱུས་སྟོང་ཐུན་དུ་
བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས།

གང་གིས་བསྟན། གང་ལ་བསྟན། གང་གི་ཕྱིར་བསྟན། རི་ལྟར་བསྟན་པའི་

ཚུལ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱན་ཚོགས་བཞི་ལྟ་ཏེ། སྟོན་པ་སྤྱན་ཚོགས།
འཁོར་སྤྱན་ཚོགས། ཏུས་སྤྱན་ཚོགས། གནས་སྤྱན་ཚོགས་འཆད་པ་དང་
བཞིའོ། །དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྟ་འདས་
ཀྱིས་ལྷ་སྒྲེའི་དགེ་སྦྱོང་ནམས་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། ཞེས་པས་སྟོན་པ་སྤྱན་ཚོགས་དང་
འཁོར་སྤྱན་ཚོགས་གཉིས་བསྟན། གསུམ་པ་ཏུས་སྤྱན་ཚོགས་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
ཏུས་དང་པོར་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
ཚུལ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་སྤྱན་མོང་བའི་ངོར་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་སྒྲོར་བའི་ཏུས་ནི།
མདོ་སྡེ་འདི་གསུངས་པའི་ཏུས་ཡིན་པར་བསྟན། བཞི་པ་གནས་སྤྱན་ཚོགས་ནི།
ཡུལ་སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། མདོ་སྡེ་འདི་གསུངས་པའི་གནས་
བསྟན་ཏེ། གནས་འདི་ལ་རྒྱ་འགྱུར་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་རྣམ་པར་དགོལ་བའི་མདོ་
ལས། སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱོད་ཐོང་ཁྲེང་སྤང་འདུས་པའི་རི་དྲགས་རྒྱ་བའི་གནས། ཞེས་
དང་། བཀོད་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱང་སྤྱོད་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་བྱིན་པའི་
ཆལ། ཞེས་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་མོ་ལས། ཡུལ་སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱོད་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་
བའི་གནས། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པའི་ཆོག་ངེས་པར་འགྲེལ་
མདོའི་བརྗེད་བྱང་ལས། ཏུས་དང་པོར་ཡུལ་སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱོད་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆལ་བྱང་སྤྱོད་
འདུས་པའི་གནས་སྟེ། ཞེས་དང་། ཞེས་མིང་མི་འདྲ་བ་བཞི་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཐོག་
མར་སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱོད་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་མོ་ལས། ཅིའི་བྱིར་སྐྱ་རྩ་
སྤྱོད་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། འདི་ནི་ཆུ་ལྷུང་གི་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མི་རིང་བ་ན་
རྒྱལ་པོའི་ཐོང་ཁྲེང་བཅིགས་པས། དེའི་བྱིར་ཐོང་ཁྲེང་འདི་ཡང་སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱོད་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལོ་རྒྱས་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་སྐྱ་རྩ་དང་ཁྲ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

བའི་ཀླགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྔོང་སྤྱོད་འདི་ཆགས་ཡོད་པས་ན་ལྷ་
རྩ་ཤ་སྤྱི་ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །

བྱང་སྔོང་འདུས་པའི་དོན་ཡང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་སུ་བྱང་སྔོང་དུ་མ་
འདུས་པའམ་གནས་པས་ན་བྱང་སྔོང་འདུས་པ་ཞེས་བཞེད་པ་གསལ་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། འདི་སྐད་དུ་བྱང་སྔོང་གནས་ཞེས་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་
འདི་ག་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ན། བྱང་སྔོང་ཆེན་པོ་དང་འཕགས་པའི་སྟོབ་མ་བྱང་སྔོང་མང་
པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འདི་ག་ཉིད་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཆེ་ནི་
བྱང་སྔོང་རང་སངས་རྒྱས་གནས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཆེ་ནི་འདི་ག་
ཉིད་པའི་བྱང་སྔོང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དག་གནས་དེར་རྟོག་པར་རྒྱུན་དུ་
བྱང་སྔོང་གནས་པར་གྱུར་བ་དང་། གནས་པ་དང་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བྱང་
སྔོང་གི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རི་དྲགས་ཀྱི་བའི་གནས་ཞེས་བཞེད་
པའི་དོན་ནི། གནས་འདི་རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་བྱིན་པས་རི་དྲགས་ཀྱི་བ་
མང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་བཤའ་བ་ཆེན་པོ་ལས། སྟོན་རྒྱལ་པོ་
ཆངས་པས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བས་ཆལ་འདི་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་བྱིན་པའི་ཕྱིར་ན་རི་
དྲགས་བྱིན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། བཀོད་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས།
བྱང་སྔོང་ལྷུང་བ་ཞེས་དང་། རི་དྲགས་བྱིན་པའི་ཆལ་ཞེས་ཆོག་སྟེ་བྱི་གཉིས་བྱུང་
བའི་དང་པོའི་དོན་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་། ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནམ་ལྷམས་སུ་འཇུག་པར་དགོངས་པ་ན། ལྷའི་བྱ་དག་འཛམ་བུའི་
སྤིང་དུ་བབས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འཕགས་པ་དག་ཞིང་འདི་ཡོངས་སུ་
སྤང་བའི་རིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོ་བཅུ་གཉིས་འདས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔའ་ཡུམ་གྱི་ལྷ་མས་སུ་འདུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྲིས་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཡུལ་ན་
རྩ་ཏ་སྤྱིར་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་བརྒྱུ་ལྟེ་བུའི་ཆོག་ཐོས་པས་འདུག་པའི་སྟན་ལས་
ལངས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་ལ་བདུན་ཅུ་དུ་འབགས་ཏེ། མེས་རང་གི་ཕྱང་པོ་
བསྐྱེད་ནས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ཀྱི་ལྟེ་བུ་འབའ་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལས་
བབས་པས། དེའི་ཕྱིར་གནས་འདིར་བྱང་སྤྱོད་ལྷུང་བའི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་འདས་པའི་དུས་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་
རྩེ་དང་ལྟན་པས་རི་དྲགས་མང་པོ་རྣམས་ལ་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་པའི་གནས་ཡིན་
པས་དེའི་ཕྱིར་ཡང་གནས་དེ་བྱང་སྤྱོད་ལྷུང་བའི་རི་དྲགས་བྱིན་པའི་ཆལ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། སྤྱོད་བྱང་སྤྱོད་ལྟ་བུ་རྒྱ་
མཁར་རྒྱ་བ་ལས་གནས་འདིར་ཉིང་འཛིན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་
བས་སོ། །ཞེས་ནམ་མཁར་རྒྱ་བའི་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་འཕྱུལ་ཉམས་ནས་ས་
ལ་ལྷུང་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་། མདོ་བཀོད་ཆེན་ལྟར་ན་བྱང་སྤྱོད་རང་ཉིད་ལྷུང་བའི་དོན་
མ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་འཛིག་ཅེན་དུ་འབྱོན་ལ་ཉེ་བར་ན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
རང་གི་ཕྱང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱང་པོ་བསྐྱེད་ནས་པའི་མེ་རོ་ལྷུང་བའི་
དོན་དུ་སྤྱང་ངོ། །རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་མི་འཛིགས་པར་བྱིན་པའི་དོན་ནི།
རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡང་དག་བདེན་པས་ཆོག་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོའི་བརྗེད་
བྱང་ལས། སྤྱོད་གནས་འདིར་རི་དྲགས་ཤིང་ཆེན་མེད་སྟེད་གནས་པས་ཡུལ་དེའི་
རྒྱལ་པོས་རི་དྲགས་དེ་རྣམས་བསད་པར་བྱས་པ་ལས། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཉིན་
གཅིག་ལ་རེ་རེ་ཞིག་བསད་ན་ཡུན་རིང་དུ་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྲིས་སོ། །དེ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཤེས་སྤྲོད་མ་ཞིག་ལ་རེས་བབ་པ་དང་། རི་དྲགས་ཀླུ་པོ་
དེ་སྤྲོད་རྗེ་བའི་བསམ་བསམ་དེའི་སྤྲོད་པར་བསམ་དཔེ་གནས་སུ་སོང་བ། ཀླུ་པོས་
མཐོང་ནས་རི་དྲགས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་དེ་གཏོང་ངོ་། །དེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལམ་རྒྱུ་ལས་བསྐྱེད་པས་ཀླུ་པོས་ཐོས་ཏེ་གོ་བར་གྱུར་ནས་ཤེས་བ་གཞན་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་
བཏང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཀླུ་པོས་རི་དྲགས་རྒྱུ་ལས་སྟོན་
ཐར་བར་བྱས་པས་ན་ཀླུ་པོས་རི་དྲགས་རྒྱུ་ལས་ལ་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་ལྡན་པས་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བརྗོད་བྱང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བ་ན་རི་དྲགས་ཤེས་བ་གསུམ་རྟག་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་ཆོས་ཉན་དུ་
འོང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་འཇམ་བུ་གླིང་ལ་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དབྱུང་འདི་ནས་བརྗོད་པས་ན་དཔེ་སྟོན་བྱང་གི་ཆད་དུ་གཞུག་
ལག་ཁང་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཡང་སྟེང་དུ་རི་དྲགས་ཆོས་འཁོར་མཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་
ཡིན་པར་སེམས་སོ། །འདི་ལ་བྱང་སྟོང་སྤྲོད་པའི་གནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། བྱེ་བྲག་
བཤེད་པ་ཆེན་མོ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་སྟོང་སྤྲོད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲོད་པ། གལ་ཏེ་
འདི་སྐད་དུ་སངས་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་ལས་ནི་རེས་པར་གནས་དེར་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དེ་འདི་སྐད་དུ་སངས་རྒྱུ་ལས་ནི་བྱང་
སྟོང་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་དེར་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
བའི་ཕྱིར་བྱང་སྟོང་སྤྲོད་པའི་གནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་
ན་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གནས་འདིར་བསྐྱོར་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་རྒྱ་མཆན་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བསྐྱེད་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

བཅོས་ལས། དོན་གང་གི་ཕྱིར་གནས་མཆོག་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་གནས་སྤངས་ནས།
ཡུལ་སྐྱ་རྒྱ་ཁྱིའི་སྐྱེ་བོ་མང་བའི་གནས་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་ཞེ་ན། དེའི་དོན་འདྲིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་གནས་
དེར་ལན་གངས་བྱེ་བ་ཕྱག་དྲུག་ཅུའི་བར་དུ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བའི་ཕྱིར་དང་།
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་སྟེད་ལ་དེར་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀུར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཞན་ཡང་གནས་དེར་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྱག་དྲུག་ཅུས་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ན་ཏྲག་པར་བྱང་སྟོང་རབ་དུ་ཞི་བ་
མང་པོ་གནས་པར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་ལ་གསུངས་པ་ནི། མདོ་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
གསུངས་པར་བཤད། མདོན་པ་མཛོད་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་མོ་དང་། ཡང་
དག་པའི་རིགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་སོགས་
ལས། དགེ་སྟོང་ལྔ་ལ་གསུངས་པར་བཤད། །བསྟན་བཅོས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་
ས་ལས་ནི། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །དགེ་སྟོང་ལྔ་པོ་ནི་
འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དང་། ཨ་མི་བ་ཕྱི་དང་། མཉུ་ན་མ་དང་། ཟླ་དེ་
དང་། ཟླ་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་འབྲུང་བ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། ཀུན་ཤེས་
ཀྱི་ཆེད་དང་། མིང་ཆེན། བཟང་ལྡན། བརྒྱུད་པོ། ཏྲ་ཐུལ་རྣམས་སུ་འགྲུང་རོ། །

གསུམ་པ་གང་གི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་གདུལ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

བྱ་ཉན་རང་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བཟླས་པ་གསུམ་དང་
ནམ་གངས་བཅུ་གཉིས་ལ་དབྱང་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཟླས་པ་གསུམ་དང་ནམ་
གངས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་བཞི་བཟླས་པ་གསུམ་དང་
ནམ་གངས་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ན། ལྷ་སྡེའི་ནང་ནས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིའི་
རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེས། ཡང་བདེན་བཞི་མཆོན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་
པ་ལས། ལྷ་སྡེ་གཞན་བཞི་ཡིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། ཀྱི་ཁྲིའི་དབང་བཅོམ་
ཐོབ། ཡང་བདེན་བཞིའི་ནང་ནས་སྟག་བསྐལ་བདེན་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་
བཏེན་ནས་ལྷ་སྡེ་ལྟག་མ་བཞི་ཡིས་ཀྱང་དབང་བཅོམ་ཐོབ་སྟེ། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་
སྟོང་གི་བྱང་དུ་ལོ་བྱུག་དཀའ་བར་སྟོང་དེ་མཐོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། ལྷ་སྡེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་བས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དེ་ལ་བཏེན་ནས་ལྷ་སྡེས་འཕགས་ལམ་མངོན་
དུ་བྱས་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆང་བར་བྱང་ཞེས་
བྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་བཟླས་པ་གསུམ་དང་ནམ་གངས་བཅུ་གཉིས་ལ་དབྱང་པ་ནི། བྱེ་
བྲག་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་སྟོན་པས་འཁོར་ལྷ་སྡེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
བའི་ཆེ། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་བཟླས་པ་གསུམ་དང་ནམ་གངས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་ན་རེ། འདི་ནི་སྟག་བསྐལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟླས་པ་རེ་རེ་ལ་མིག་

དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒོ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན། དེ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་བྱ་བ་ལ་
བཞུགས་པ་ཡིན། དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་
པའི་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན། འདི་གསུམ་རེ་རེ་ལ་མིང་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་
པ་སྐྱེས་སོ། །རིག་པ་སྐྱེས་སོ། །སྒོ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱད་ཆོས་བཞི་བཞི་སྐྱར་བ་ལ་
རྣམ་གྲངས་བརྩ་གཉིས་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་
ཀྱིས་འདོད། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་བཞུགས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རི་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འབྲས་སྟེ། དེ་
ཉིད་ལས། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ལྷགས་
འདི་དག་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་
རེ་ལ་རྣམ་གྲངས་བཞི་བཞི་ཅིས་པས་རྣམ་གྲངས་ཞེ་བརྒྱུད་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་བཞུགས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་
བརྩ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལས། བཞུགས་པ་བརྩ་གཉིས་དང་རྣམ་གྲངས་ཞེ་
བརྒྱུད། ཅེས་མ་གསུངས་པ་ནི། མདོ་ལས་མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་
བར་དུ་གཙུག་ཆོས་གཉིས་བསྟན་ཀྱང་དེ་དག་གཉིས་ཆོས་དུ་འབྲས་པས། མདོ་ལས་དགོ་
སྒོར་དག་ཁྱོད་ལ་གཉིས་བསྟན་པར་ཞེས་བྱའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གནས་
བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ལ་ཡང་དག་པར་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་
ཤེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་འགོག་

ཐུལ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

པར་འབྱུང་བའི་ལམ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་རོ་མུང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་
པར་འབྱུང་བའང་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་རྩ་རབ་རྩ་ཤེས་སོ་ཞེས་གཞུགས་ལ་
རིག་པའི་གནས་བདུན་དང་། དེ་བཞིན་ཆོར་བ་སོགས་ལའང་སྦྱར་ཏེ། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་བར་རིག་པའི་གནས་བདུན་ལྟ་སོ་ལྟ་ལ་མཁས་པའི་གང་ཟག་ལ། དེ་དག་
བདུན་ཚན་དུ་འབྲ་བས་རིག་པའི་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་ཞེས་དང་། དེ་བསྟན་
པའི་མདོ་ལ་གནས་བདུན་པའི་མདོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དེ།
དེ་ཉིད་ལས། གསུམ་ཚན་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ལན་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་ཏེ། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བཤད། དེ་གཉིས་དང་། གནས་བདུན་ལ་མཁས་
པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྡེ་པས་ནི། བདེན་བཞིའི་རོ་བོ་ལ་བསྐྱས་པ་དང་། བྱ་བ་ལ་བསྐྱས་པ་
དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བསྐྱས་པ་དང་གསུམ་ལ་བསྐྱས་པ་གསུམ་ཞེས་ཐ་སྙད་
མཛད་ནས། བདེན་བཞིའི་རོ་བོ་ལ་བསྐྱས་པ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་རོ་བོ་ལ་
བསྐྱས་པ་ནས་ལམ་བདེན་གྱི་རོ་བོ་ལ་བསྐྱས་པའི་བར་མདོ་ཆོག་བཞི་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བདེན་བཞིའི་བྱ་བ་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བསྐྱས་པ་གཉིས་ལའང་མདོ་
ཆོག་བཞི་བཞི་ཕྱེ་བས་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་
པ་ལས། བྱེ་སྤྲུལ་བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་མི་འདོད་དེ། མཛོད་
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་
ཡིན་ལ། ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པར་རུང་
ངོ། །རིམ་ལྔར་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་པ་རྣམས་ལན་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་ལྔར་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་པ་རྣམས་ལ་

སྤྱག་བསྐུལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་འགོག་པ་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ། སྤང་བར་བྱ། མངོན་སུམ་དུ་བྱ། བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་
སྤངས། མངོན་སུམ་དུ་བྱས། བསྐྱོམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།

བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། དགོས་པ་ནི། བཟླས་པ་དང་པོ་ལ་གྱེན་ཅུ་དང་ལྔ་
མང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས། གཉིས་པ་ལ་གྱེན་ཅུ་དག་བཅོམ། གཞན་བཞིར་མཐོང་
ལམ་སྐྱེས། གསུམ་པ་ལ་ནི་བཞི་པོས་ཀྱང་དག་བཅོམ་སྟེ་དངོས་ཀྱི་དགོས་
པའོ། །ཞེས་བཟླས་པ་དང་པོའི་སྐབས་ནས་གྱེན་ཅུ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་གསུངས་
ཀྱང་། མདོ་རང་དང་བསྟན་ན་བཟླས་པ་གསུམ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་གྱེན་ཅུ་མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་ལས། དགེ་སྦྱོང་དག་ངས་
གང་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་
ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བའི་མིག་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྟོ་
དང་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་ང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འདིག་རྟོན་བདུད་དང་ཆོངས་པ་
དང་བཅས། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲལ་ཐེར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུ་དང་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་
འདི་ལས་གྲོལ་བ་དང་ངས་པར་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། རབ་ཏུ་གྲོལ་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་མང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིང་དགེ་སྦྱོང་དག་ངས་དེ་
ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་བཀའ་སྩལ་པ་ན། ཆེ་དང་
ལྡན་པ་གྱེན་ཅུ་དང་། ལྟ་བུ་དང་ཁྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་
བ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་བདེན་པ་བཞི་བཟླས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་སུ་

ཀྱུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

གསུངས་ཇེས་གྲོལ་ཀྱུས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལན་གཉིས་སུ་ཡང་ལྷ་སྒྲེའི་དགེ་སློང་རྣམས་
ལ་བཀའ་སྩལ་བ་ཞེས་བ་ནས། ལྷ་སྒྲེའི་དགེ་སློང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་
རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་བདེན་པ་བཞི་མཚན་གཞིའི་སློན་ནས་
ཀྱུས་པར་གསུངས་པས་འཁོར་གཞན་བཞི་ཡིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡང་དགེ་སློང་ལྷ་
སྒྲེའི་ལྷག་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན་ལྷ་སྒྲེའི་དགེ་སློང་ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱིས་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་སྤྱག་
བསྐྱེད་བདེན་པ་ཀྱུས་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཀྱིས་འཁོར་ལྷག་མ་བཞིས་དག་བཙུག་
ཐོབ་པར་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདེན་བཞི་བཞུགས་པ་གསུམ་དང་
རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་ཀྱུང་ལ་མཐོང་ལམ་
སྦྱེས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གྲོལ་ཀྱུས་དག་བཙུག་པའི་གོ་
འཕང་དང་འཁོར་གཞན་བཞིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་པའི་
སྐབས་སུ་འཁོར་གཞན་བཞི་པོས་ཀྱང་དག་བཙུག་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་མདོ་ལས་
དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །

ཀྱུ་གཞུང་འདིའི་སློང་གསལ་ཁ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོ་འདི་དང་མཐུན་པར་
འབྱུང་བས། བཞུགས་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཀྱུ་གཞུང་དག་བཙུག་པའི་
འཁོར་གཞན་བཞི་པོས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
གསུམ་དང་བཞུགས་པ་གསུམ་ལོར་བ་མདོན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་

གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། བཟླས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་དང་པོ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བདེན་བཞི་མཆོན་གཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
མདོ་ཞིག་འབྲུང་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཉིས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྟུག་བདེན་
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་ཞིག་འབྲུང་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས། མདོ་འདི་དག་རྫོགས་པའི་འཇུག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་དེ་བཀའ་སྩལ་བ་ན། ཞེས་མཐུན་པར་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་
རོ། །གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདི་དག་ལ་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པ་
ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡང་སྤང་ངོ་། །

དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས། བཟླས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་
མདོ་ཆོག་གི་བྱུང་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བྱེ་
སྒྲའི་ལུགས་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ལ་བཟླས་པའི་མདོ་ཆོག་བཞི་དང་། བྱ་བ་ལ་
བཟླས་པའི་མདོ་ཆོག་བཞི་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཟླས་པའི་མདོ་ཆོག་བཞི་སྟེ་
བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་ཏེ།
མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། འདི་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་འཕགས་པའི་
བདེན་པའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
དག་ནི་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟླས་པ་རེ་རེ་ལ་མིག་སྒྲེས་སོ། །ཤེས་
པ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་སྒྲེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་རྣམ་གངས་མིག་སྒྲེས་སོ་ཞེས་སོགས་སྐྱར་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
ལོ། །རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་བཟླས་པ་གསུམ་
གསུམ་སྟེ་མདོ་ཆོག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་ན། བྱེ་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

སྤྱི་ལུགས་ལ་རྣམ་གངས་ཞེ་བརྒྱད་རི་ལྟར་བཅི། འདི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་དབང་
དུ་བྱས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་བའང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་ཟུར་ཟེར་ཆོག་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར།

ཡང་རྟོག་གི་བ་ཤིན་དུ་མང་བོས་མདོ་སྤེ་བ་དང་བྱེ་སྤྱི་ལུགས་ལ་རྣམ་
གངས་བཅུ་གཉིས་བཅི་ཚུལ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་བའང་མི་འཐད་དེ། བྱེ་སྤྱོད་རྣམ་
གངས་བཅུ་གཉིས་སམ་ཞེ་བརྒྱད་བཅི་ཚུལ་སྤྱོད་སོང་བེན་ལྟར་དང་། མདོ་སྤེ་བས་
རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་བཅི་ཚུལ་ནི། མིག་སྤྱོད་སོ་ཞེས་སོགས་ལ་མི་བཞེད་ཅིང་
བདེན་བཞིའི་རོ་བོ་དང་བྱ་བ་དང་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞྱུས་བ་དང་གསུམ་ལ། མདོ་
ཆོག་ཟུར་བཞི་བཞི་ཡོད་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་དོད་དེ། བྱེ་
སྤྱོད་འདོད་བ་བཀག་སྟེ་རང་གི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཐད་ཀྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་
ལས། རི་ལྟར་ལན་གསུམ་དུ་བཞྱུས་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་བ་རྣམས་ལན་གསུམ་དུ་
བཞྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་རྣམ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་བ་རྣམས་ལ་
སྤྱོད་བསྐལ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་། འགོག་བ། ལམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་
ཤེས་པར་བྱ། སྤང་བར་བྱ། མདོན་སུམ་དུ་བྱ། བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་སྤངས། མདོན་སུམ་དུ་བྱ། བསྐྱོམས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་བ་གསུམ་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བདེན་བཞིའི་རོ་བོ་དང་བྱ་བ་དང་བྱ་བའི་འབྲས་བུར་སྟོན་
པའི་མདོ་ཆོག་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་བདེན་བཞིའི་རོ་བོ་དང་བྱ་བ་དང་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞྱུས་བ་གསུམ་
ནང་གསེས་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བྱེ་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བྱེ་
མདོ་གཉིས་རྣམ་གངས་བཅུ་གཉིས་བཅི་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནད་ཀྱིས་རྣམ་གངས་ཞེ་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

བརྒྱད་འདོད་མི་འདོད་ཀྱང་མི་འདོད། །འདི་ལ་སྒོ་གསལ་རྣམས་གཟབ་ཅམ་གནང་
དགོས་ཏེ་ཡིག་འདོག་མཁན་སོ་མང་སོས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ནོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁོ་ན་རེ། གྲེ་སྤྲེའི་ལུགས་ལ་རྣམ་གྲངས་ཞེ་བརྒྱད་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས། རྣམ་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་བས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་
སྟེ། ལེགས་སྦྱར་བོད་འགྱུར་མ་ལས་དངོས་སུ་རྣམ་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལས་མ་བྱུང་
ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་བོད་འགྱུར་མ་ལས། རྣམ་གྲངས་ཞེ་བརྒྱད་
གསལ་བར་འབྱུང་ངོ་། །

ལེགས་སྦྱར་བོད་འགྱུར་མ་ལས་རྣམ་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་
མཆན་ཡང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་མིག་སྦྱེས་སོ་ཞེས་
སོགས་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས། བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྒྱས་ཏེ་གསུངས་
པའི་སྐབས་སུ་མིག་སྦྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་མ་སྦྱར་བ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དོགས་པ་གཅད་དགོས་པ་
ཞེག་ནི། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་མིག་སྦྱེས་སོ་ཞེས་པ་སྦྱེས་སོ་
རིག་པ་སྦྱེས་སོ་སྒོ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་བཞི་བཞི་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། མཛོད་རང་ལས་
གོང་གི་རྣམ་གྲངས་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་བོད་འགྱུར་མ་གོང་འོག་
ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱི་བོད་འགྱུར་མ་ལས་ཀྱང་གོང་གི་རྣམ་གྲངས་བཞིའི་སྟེང་
དུ་སྦྱང་བ་སྦྱེས་སོ་དང་། ཡང་འོག་ནས་རྟོགས་པ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་
རྣམ་གྲངས་དྲུག་བརྒྱ་འགྱུར་རམ་སྟུམ་ན། མཐའི་རྟོགས་པ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་པ་མིག་གི་
རྟོགས་པ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་པའི་རྟོགས་པ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་གོང་མ་བཞི་ལ་སྦྱར་
བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རང་ལས་བརྒྱས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་གསུངས་པ་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མིག་སྐྱེས་སོ་
ནས་སྒོ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ནམ་གངས་བཞི་ལས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ནམ་
གངས་ལྷ་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་
ཉེ་བར་མཁོ་བར་བྱངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས། དག་སྒོར་དག་ངས་
སྒོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་
སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒོ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་མི་
འབྱུང་བས་སོ། །

ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒོན་མེ་ལས། བཟླས་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་བདེན་
བཞིའི་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཟླས་པའི་སྐྱབས་སུ། སྤྱག་བསུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་
པར་བྱར་མེད། ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་སྤང་བར་བྱར་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་
སྟེ་མངོན་དུ་བྱར་མེད། ལམ་བསྐོམ་པར་བྱ་སྟེ་བསྐོམ་པར་བྱར་མེད་ཅེས་སོགས་
བཟླས་པ་ཐ་མའི་མཆོན་གཞིར་འཛོག་པ་དང་། བཤས་བྱུབ་སྐྱེན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་པར་བྱིན་སྐྱེ་དོན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འབྱུང་བ་དང་། །ཀྱན་མཐེན་པར་བྱིན་སྐྱེ་
དོན་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདོ་ལས། སྤྱག་བསུལ་
ཤེས་པར་བྱར་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་
ལས་བཤད་པའི་དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་གྱི་གཞུང་ཆོག་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ནམས་
མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་དང་། བདེན་བཞིའི་མདོ་གཉིས་ཀར་དེ་འབྲེལ་
ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ད་ལྟར་བོད་དུ་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལེགས་སྦྱར་བོད་འབྱུང་མ་སྟེ་དག་དཔར་མ་དང་། སྤྲ་ལི་བོད་

འགྱུར་མ་གཉིས་བཞུགས་པའི་ནང་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་
མེད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་མེད་པར་མ་བཟད། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་བཞུས་པ་ཐ་མའི་མཆན་གཞིར་མདོ་རང་དང་མཐུན་པར། ཡོངས་སུ་ཤེས་
སྤངས། མངོན་སུམ་དུ་བྱས། བསྟོམས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་མཆིམས་མངོན་སོགས་ལས་ཀྱང་། བོད་
འགྱུར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་མངོན་རང་འགྲེལ་བཅས་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་
བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་
རྣམས་མེད་མོད།

འོན་ཀྱང་མངོན་ཅུ་བ་ལས། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཡོངས་སུ་ལ་
སོགས་ངས་པའོ། །ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྒྲོར་འདོད་
དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས། ཟད་པ་ཤེས་
པ་གང་ཞེ་ན། བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་།
ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྟོམས་སོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཤེས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་དང་རྟོགས་
པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྤང་བ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཟད་པ་
ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ཏེ། ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཤེས་པ་ནས་བདག་
གི་ལམ་བསྟོམས་ཏེ། ཡང་བསྟོམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་
སོགས་ཟད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

མེད་ཅེས་སོགས་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་གསུངས་པས་དཔག་ན། གོང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲས་པ་ཐ་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་སོགས་བྱས་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤྲོ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་བཞི་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་ཡང་མཁས་པས་གསུངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་གསུམ་སྤང་སྟེ། མཁས་བྱབ་སྤྱོན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་པར་སྤྱོན་སྐྱེ་དོན་ལས། འོ་ན་འདིའི་གཞུང་མང་པོར་རོ་བོ་ལ་བསྒྲས་པའི་ཆེ་དང་པོར་རིག་པ་སྐྱེས། དེ་རྗེས་སྒོ་སྐྱེས། དེ་རྗེས་མིག་སྐྱེས། དེ་རྗེས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཞེས། རིག་པ་དང་སྒོ་སྐྱེས་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། མིག་དང་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པར་བྱས་པ་དང་། བཅ་ཆེན་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས། དང་པོར་རིག་པ་སྐྱེ། དེ་ནས་མིག་སྐྱེ། དེ་ནས་སྒོ་སྐྱེ། དེ་ནས་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། ཞེས་སྒོ་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་དང་མིག་སྐྱེ་བ་གསུམ་པར་བྱས་པ་དང་། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། བསྒྲས་པ་རེ་རེ་ལ་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་སྐྱེས་སོ། །རིག་པ་དང་སྒོ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་མིག་དང་པོ་དང་རིག་པ་གསུམ་པར་བྱས་ཞིང་གཞི་བསྐྱབ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །བཞེད་པ་འདི་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་མ་མཐོང་ཡང་མངོན་པ་མངོན་ལས་གསུངས་པ་དེ་མངོན་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་སྤྲོ་བ་དེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བྲངས་པ་ལས་དཔོག་བྱས་སོ། །

མིག་སྐྱེས་པ་སོགས་བཞི་པོ་དེས་དོན་བསྟན་ཚུལ་ལའང་མཁས་པས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྤང་སྟེ། བྱ་སྒྲོན་ཀྱིས་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་མངོན་ལས། བསྒྲས་པ་རེ་རེས་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒོ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སྐྱོར་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ནི་
རྣམ་པ་བརྩུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་མིག་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོག་བཞི་པོ་དེས་
རིམ་པར་བཞིན་སྦྱར་བའི་ལམ་སོགས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་། བཤ་ཆེན་གྱིས་
བུ་སྟོན་གྱི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པར་རིག་པ་སྐྱེས་པས་སྦྱོར་ལམ་དང་། མིག་སྐྱེས་
བས་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོ་སྐྱེས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཤེས་པ་སྐྱེས་པས་མི་སྒྲོབ་
ལམ་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དུམ་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས། དང་པོར་རིག་པ་
སྐྱེ། དེ་ནས་མིག་སྐྱེ། དེ་ནས་སྒྲོ་སྐྱེ། དེ་ནས་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེས་པ་
དང་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྐྱེས་པའི་ཆེ་ཡང་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་
བཞི་སྐྱེ་ལ། བཞི་པོ་དེ་ཡང་རིམ་པར་བཞིན་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ།
སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་
གྲུབ་སྐྱེན་པ་དར་རྒྱས་གྱིས་པར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་ལས། འོ་ན་འདིའི་གཞུང་མང་པོར་ངོ་
བོ་ལ་བསྐྱེས་པའི་ཆེ་དང་པོར་རིག་པ་སྐྱེས། དེ་རྗེས་སྒྲོ་སྐྱེས། དེ་རྗེས་མིག་སྐྱེས། དེ་
རྗེས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཞེས་དང་། བྱ་བ་ལ་བསྐྱེས་པ་དང་། བྱེད་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་
པ་ལ་བསྐྱེས་པའི་ཆེ་ཡང་རིག་པ་སོགས་བཞི་བཞི་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ།
སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་བཞི་ལ་སྦྱར་ཏེ། རིག་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་བཤ་ཆེན་གྱི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པར་
སྒྲོ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པས་མཐོང་ལམ་དང་མིག་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པས་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པར་
གསུངས་སོ། །འདི་དག་ལས་གང་འཐད་ཅེ་ན། མཁས་པ་འདི་དག་གི་གསུང་ལ་ཅ་
ཁུངས་རེ་ཡོད་པེས་ཀྱང་ད་པན་ཁོ་བོས་མ་མཇུག་ཞིང་། འདིར་བྲངས་པའི་རྒྱ་གཞུང་

ཀྱུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

ཁག་དང་མི་མཐུན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འཐད་པར་བསྐྱབ་མི་ཁུས་པས་དབྱེད་དགོས་སོ། །

རང་གི་ལུགས་ནི། བྱེ་སྤྱོད་དང་སེམས་ཙམ་པ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་གྱིས་བཞུས་པ་དང་སོ་བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པའི་སྐབས་སུ། མིག་སྤྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆེག་བཞི་ཀས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་དང་། བདེན་བཞིའི་བྱ་བ་ལ་བཞུས་པའི་སྐབས་སུ་མིག་སྤྱེས་སོགས་མདོ་ཆེག་བཞི་ཀས་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ན་དང་། བདེན་བཞིའི་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཞུས་པའི་སྐབས་སུ། མིག་སྤྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆེག་བཞི་ཀས་མི་སློབ་ལམ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། བཞུས་པ་འདི་དག་གིས་ནི་གངས་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་རྣམས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱུལ་སྤྱས་མ་ལས། མདོ་ལས་ངེས་སྟན་བསྟན་པའི་བཞུས་པ་འདི་དག་གིས་ནི་གངས་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་རྣམས་བསྟན་ཏེ། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྒྲོམས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་མི་སློབ་པའི་ལམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གནས་ཏེ། བཞུས་པ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་སྤྱེས་སོ་ཞེས་པས་མི་སློབ་ལམ་བསྟན་ན་གཞི་བསྐྱེད་བ་དང་འགལ་བར་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བསྐྱ་བ་ལས། ཁུད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་
བཞི་བཞུགས་པ་སྐྱ་མ་གཉིས་ནི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ། ཕྱི་མ་
ཤོས་ནི་མི་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་འདི་བཞེད་དེ།
རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་དག་འདི་ལྟ་
སྟེ། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་མངོན་པར་ཤེས་ནས་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་
པའི་བདེན་པའོ། །དེ་མངོན་པར་ཤེས་ནས་སློང་བར་བྱའོ། །སྤངས་སོ། །འདི་ནི་སྤྱག་
བསྐྱལ་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་མངོན་པར་ཤེས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱའོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ལམ་
ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ངས་
བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་པ་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
སྟེས་སོ། །ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོ་སྟེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
འདི་བདེན་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །དེ་བས་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་
ཞིང་ལན་གསུམ་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་ལན་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའོ། །ཞེས་བྱེ་སྟེ་ལྟར་
གསུངས་སོ། །བཞུགས་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་མཐོང་སྟོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ལ་སྒྱུར་
བ་འདི་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་བཟོད་པ་ནི་མཐོང་བ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་
བཞུགས་པ་གསུམ་དག་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པ་

དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བཞས་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་མིག་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོག་བཞི་
ཡིས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་དང་། བཞས་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ན་དང་།
བཞས་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཁོ་ན་བསྟན་ན། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་སྔ་
ཕྱིར་བཞས་པ་མི་འགྱུར་རམ། ཆོག་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
བཞས་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་མིག་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོག་བཞི་ཡིས་ནི་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་དང་པོས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་། དེ་ནས་མདོ་ཆོག་
གསུམ་གྱིས་ནི། དེ་འདྲའི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དེ་ལ་དུས་ཀྱིས་སྤེལ་
གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས། མདོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་
དང་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་
སྒྲོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་བཞས་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིག་
སྐྱེས་སོ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོག་བཞིའི་དོན་ཡང་བྱད་གཞི་སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་
ལམ་གཉིས་དུས་ཀྱིས་སྤེལ་ཤེས་རིག་སྒྲོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་
ཤེས་རིག་སྒྲོ་གསུམ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཞི་བསྐྱུ་བ་ལྟར་དུས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་དགོས་སམ་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། རིམ་བཞིན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་
ཐོག་མར་མཐོང་བས་ན་མིག་དང་། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་དང་བྲལ་ཏེ་དོན་དེ་
མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་ན་ཤེས་པ་དང་། དེ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་མ་
རིག་པ་རགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་དོན་དེ་མདོན་སུམ་དུ་རིག་པས་ན་རིག་པ་དང་། ཟག་
པ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་སྤེལ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ན་སྒྲོ་ཞེས་གྲང་འབྲེལ་རུང་སྟེ། ཐུན་སྒྲུང་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྔ་བྲངས་མ་ཐག་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བཞུས་པ་སོ་
སོའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་ཤེས་རིག་སྒོ་བཞི་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དམ་ཞེ་ན། དོན་གཅིག་
ཏུ་འང་མི་འདོད་དེ། མིག་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཐོག་མར་མཐོང་བས་མིག་
དང་། ཤེས་པ་དེ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རིག་པ་རི་སྟེད་པ་རིག་པའི་རིག་པ་
དང་། སྒོ་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་གོ་ལུགས་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིག་
པ་ལས། གཞན་ཡང་བཞུས་པ་གསུམ་དག་ལ་ཐོག་མར་མཐོང་བ་ནི་མིག་གོ། །རི་
ལྟར་མཐོང་བ་ལ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་རི་སྟེད་ཡོད་
པ་ཅན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་སྟེ། རི་སྟེད་ཡོད་པ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་
ལྟར་ཡོད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་ངེས་ཚིག་བཤད་ལུགས་མི་
འབྲ་བ་བཞི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་འགྲེལ་བཤད་དུ་བ་
ལས། དེ་ལ་ཐག་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དོན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིར་མིག་གོ། །ཐེ་ཚོམ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་དག་
པའི་ཕྱིར་སྒོ་སྟེ། ངེས་པའི་ཚིག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ལ་སྒོ་ཞེས་བྲ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་ཕྱི་རོལ་བ་དག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ནི་ལྟ་བུ་དན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་།
མ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ལ་ཐག་བཤད་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་པས་བྱུང་
བར་དུ་བྲ་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་སོ། །ཡང་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་པ་དག་
ལ་དང་པོ་མཐོང་བ་ནི་མིག་གོ། །རི་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་དཔྱོད་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །རི་ལྟར་
ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་སྟེ། རི་སྟེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་དག་ལ་ཟུང་སྲུང་དཔོག་པའི་ཤེས་པ་
དགག་པའི་ཕྱིར་མིག་ཅེས་བྱའོ། །མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་
ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་པའི་ང་ཀླུ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་རིག་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

འོ་ན་འདྲིར་བསྟན་མིག་དང་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོ་དང་བཞི་སྟུར་ལམ་
སོགས་ལམ་བཞི་དང་སྐྱར་བ་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱ་སྟོན་ལྟར་སྟུར་བའི་
ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། བྱད་པར་
ཅན་གྱི་ལམ་དང་བཞི་ལ་སྐྱར་དུ་བྱང་བ་ཅམ་སྒྲུང་ཡང་། ལམ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྟུར་
མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་ནི་སྒྲུང་གི་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་དང་
མི་མཐུན་ནོ། །ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱུན་ལས། སོ་སོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུན་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིག་པ་
དང་། མི་སྟོབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྒྲུང་གི་བཞེད་པ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱང་པ་ནི།
བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི། སྟོན་པ་སྟུན་ཆོགས་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས། གནས་སྟུན་ཆོགས་བྱ་རྟོག་བྱང་པོའི་རི། འཁོར་སྟུན་ཆོགས་
ལྟན་ཅིག་སྟུང་པའི་འཁོར་ལྡན་སྟེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་སྟོང་ལྡན་སྟེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་
དང་བཅས་པ་ལ། བརྟེན་བྱ་སྟུན་ཆོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་སྟུན་

ཆོག་གས་བཞི་ལྟ་བུ་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཤིང་། མཆན་གཞི་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་
གསུམ་ལྟ་བུ་དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་། དེ་དང་བརྗེད་
བྱ་བྱེད་གས་མཐུན་གི་སྒོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། རྡོ་རྗེ་གཙུག་པ། སངས་
རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཙེགས་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ། པལ་ཆེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
འཁོར་ལོ་བར་བའི་མདོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ལང་གཤེགས་གི་མདོ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོའི་མདོ་འཁོར་ལོ་
བར་བའི་མཆན་གཞིར་བཞེད་པ་ཡང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་
སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞིར་འདོད་དགོས་ཏེ། ལེགས་
བཤད་སྤྲིང་པོར། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས། མདོ་གང་དག་གི་དོན་སྦྱ་རྩེ་བཞིན་པ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་པའི་དོན་ཁོ་ནའོ། །དོན་དེ་ལ་ནི་དོན་གཉིས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
འདིའི་དོན་དེས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བས་ན་དེས་པའི་དོན་ཏོ། །གང་གིས་དོན་དེས་ཤེ་
ན་མདོ་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་བཤད་དེ། དང་
པོ་ནི་ལང་གཤེགས་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལ་འདོད་དེ་དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡོད་མེད་གསལ་བར་བྱེད་སྟུང་དུ་བསམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་
ལ་འདོད་དེ་འདི་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་དགོངས་འགྲེལ་བཞིན་དུ་བྱེ་བ་མེད་པ་ལ་
བསམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཉི་མེ་ལ་སོགས་ལ་འདོད་དེ་འདིའི་བྱམས་ཁུས་གི་
ལེའུར་སྦྱ་རྩེ་བཞིན་གི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤྲིང་བ་དང་དོན་གི་བཤད་པ་
ཡོད་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གིས་ཀྱང་འདིའི་དྲང་དོན་འགྲེལ་བས་སྟུང་དུ་བསམས་
སོ། །བར་པ་ལ་བྱམས་ཁུས་གི་ལེའུ་མེད་པའི་གནད་གིས་སོ། །དེའི་ལྷར་ན་བྱམས་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་མཚན་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་
བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་དོ། །དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ན་དེ་ལྟར་འཐད་
ཀྱང་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་
དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་མདོ་སྡེ་གཞན་གྱིས་བྱང་དོན་ཏུ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཡུམ་གྱི་
མདོ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་སྤྱི་བྱེད་འགལ་བ་བསྟན་གྱི་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་
མ་བསྐྱབས་པས་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་སྒྲོབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷོ་མ་མཛད་པའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བཞེད་ཚུལ་གསུམ་
བཀོད་ནས་སྤྱི་མ་གཉིས་མ་བཀག་པ་ལ་བཏག་ན། སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་ལང་
གཤེགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གསལ་ལོ། །

ཡང་དོགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཏུ་ཞུགས་འགྱུར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གཟུངས་ཀླུ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། མདོ་དེ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་
རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་
ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འདི་ནི་གང་ཟག་གཅིག་དང་པོར་ཐེག་དམན་ཏུ་འཁྲིད་
དེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་ལ་བཅུད་ནས་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གཟུངས་ཀླུ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་
གསུམ་པས་ཐེག་ཆེན་ཏུ་ཁྲིད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེད་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཀོ་ལ་ངན་ཆར་གཙོད་ལས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ། སེམས་
ཅམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་རྩས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་མདོན་
སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱ་བ་སྟེ། རང་སྟེ་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་
གང་རུང་གང་ཞིག །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། མདོ་སྟེ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐབས་འདིའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་
ཅན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཡང་དབྱེད་ན། མདོ་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་རིགས་
ངེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ཏེ། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་
ནི། དེ་དང་དེའི་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་རྒྱར་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་
སོང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད། གཉིས་པས་
འཁོར་བ་ལས་ཁྲོལ་བར་བྱེད། གསུམ་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཁྲིད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་
བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ།

ཡང་དབྱང་ན། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་འདི་དུས་བར་པར་གསུངས་
པའི་མདོ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་པར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདི་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་
དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྟོག་ཕྱང་པོའི་
རིར་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། ས་གཤི་ཉིད་སྐྱེ་ངངས་འཆར་བའི་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཕུབ་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་
བསྟན་པར་མཛད་ནས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཤྱི་རྩ་ན་ཀ་ཏ་ཀར་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་རྟོག་ཕྱང་པོ་
རི། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བསྟན། །མཆོད་རྟེན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་
སྟེ། །དེ་བཞིན་གསང་སྟགས་ཚུལ་གསུངས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་རྟགས་གཉིས་པ་དུས་བར་པར་གསུངས་པ་མ་བྱུང་ཅེ་ན། རྟོགས་དཀའི་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

སྒྲུང་བ་ལས། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དུས་བར་བར་གསུངས་པ་གང་ལས་
ཤེས་ན། ཡུམ་གྱི་མདོར། དེའི་ཆེ་སྒྲིའི་བྱ་བ་རྒྱ་སྟོང་ཆད་མེད་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་
ལ་མེ་ཏོག་གཏོར་ནས་སྐད་མཐུན་བར་འདི་སྐད་དུ། གྱེ་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པས་
ནི་དང་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་
ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱར་བར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ལ་
དབྱེད་དགོས།

གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་འདི་དུས་བར་བར་གསུངས་
པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་སྟོན་པ་མདོན་བར་རྫོགས་པ་
སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་པ་ལ་གསུངས་པ་མདོའི་སྤྱིང་གཞི་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ཡུམ་
རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་དེའི་སྟོན་དུ་གསུངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
སྒྲུང་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་བཞག་ནས། །སྒྲུང་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྡ་དག་
སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སྒྲུང་ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་
བསྐྱས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་བར་བཞག་
ནས། །སྒྲུང་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱིང་པོའི་མདོ་འདིར་
ནི། སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟུན་པ་དང་། །ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་
དག་ཆོས་ལ་སྒྱུར། །བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྟོན་ལྡ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་
དེ་སྒྲུང་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་ཉེས་པ་ལྡ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

ངང་ངེས་འགྲེལ་བྱེད་འགའ་ཞིག་ན་རེ། འདིར་དུས་དང་པོ་དང་བར་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། གསུངས་དུས་གྱི་རིམ་པ་ལ་བྱེད་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ཟེར། རྗེ་བཙུན་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ཡིག་ཆར། དང་ངེས་ཀྱི་འབྱེད་ལས། རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་
རིམ་པའི་སློ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་དང་ངེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དང་པོར་ལྷ་རྩ་སྤྱིར་ལྷ་སྟེ་ལ་གསུངས་པའི་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བར་དུ་བྱ་རྒྱུ་དང་པོའི་རིར་གསུངས་པའི་ཤེར་སྤྱིར་
ཀྱི་མདོ་དང་། ཐ་མར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ལེགས་པར་རྒྱུ་པར་སྤྱིར་བའི་
ཆོས་འཁོར་གསུམ་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སློ་ནས་འཛོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བར་མཐའ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུས་དང་པོ་བར་པ་ཐ་མར་གསུངས་པ་ཡིན་
ཞེས་བཞེད་དོ། །

མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་འདི་གསུངས་པའི་དུས་ནི། རྗེ་བཙུན་བས་དུས་
འཁོར་རྩ་འགྲེལ་ཁྱད་སྤྱོད་སུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་སྤྱི་ལོར་གསུངས་པར་
བཞེད། རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དངས་པའི་ཡང་དག་བདེན་པའི་ཆོག་ངེས་པར་
འགྲེལ་པ་ལས། གཉིས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱུ་ནས་ལོ་བདུན་ལོན་པ་དང་མཉན་དུ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བུད་ཀྱི་ཆལ་མགོན་
མེད་ཟས་སྦྱིན་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་ནས་དུས་གཉིས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་སྦྱོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ནས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་
ཅུ་ན་རྗེ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་གང་གིས་དེར་རྩ་འབྱུངས་སུ་སྦྱས་བྱས་ན་ཤེས་རབ་
འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྦྱིན་པའི་རྗེ་ཆེན་ཞེས་བཞེད་དོ། །བཙུན་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྗེ་ཆེན་འགྲུལ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

མདོ་གསུངས་པས་རྗེ་བླ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་རྗེ་ཞེས་བྱ་བར་
བཏགས་ཏེ། ལྷ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་
བདུན་ལོན་པའི་དུས་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱེད་པ་
ནི། བྱུང་དོན་གྱི་མདོ་ཆན་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་ན། ལྷ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་
པ་དང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བྱས་ནས། ཞུགས་པའི་དོན་དེ་གཉིས་
ལ་ཐོས་བསམ་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་འདོད། རྗེ་བཙུན་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་ཤེས་ལྷ་མོ་
དོན་གྱི་ཐེག་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཞུགས་པའི་དོན་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་རྟོགས་
དཀའ་སྒྲུབ་པ་ལས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་གྱི་
དབང་གིས་ཐེག་པ་གང་དུ་ཡང་བསྐྱར་དུ་རུང་བ་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་
སེམས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ཆང་བ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་དོན་ནི་མིན་
ཏེ། རང་སངས་རྒྱུ་གྱི་འཁོར་དུ་མི་སྤྱིད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་འདིའི་ཐེག་
པ་བཅོད་བྱ་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་འདོད་པ་རྗེ་བཙུན་དང་མཐུན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་དམན་ཡོད་མེད་མི་མཐུན་ནོ། །

རང་གི་ལུགས་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་འདི་ཁྱངས་བཅན་པར་མཐོང་སྟེ། རྗེ་
གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས་ཆོག་དེས་པར་འགྲེལ་པའི་བཅེད་བྱང་དུ་
བྱངས་པའི་མདོ་ལས། ཆོག་དེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས། དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་ཆེད་དུ་འོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་ཆེད་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

དུའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེད་དུའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི། གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་བྱེ་མདོ་གང་རུང་དང་། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་གང་རུང་གི་
ལམ་ཁྱགས་ཀྱིས་བྱབ་པོ། །བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི། གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བའི་
གང་ཟག་དང་། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཁྱགས་འབའ་ཞེག་
ཡིན་པས་བྱབ་པོ། །བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པ་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི། གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སེམས་ཅམ་འབའ་ཞེག་དང་།
ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོའི་མདོ་གཟུངས་ཀླུ་གྱི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་སྣང་པོ་རྒྱན་དུ་གསུངས་པས།
འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་ན་བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་མ་
བྱབ་པ་དང་། ཉྱགས་དཀའི་སྣང་བར་རང་ཀླུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་སྲིད་པར་
གསུངས་པ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་ཀླུ་གྱི་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་བཤད་རགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི་ལ་དབྱང་ན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་
བདེན་པའི་བརྗེད་བྱང་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་
པ་གསུམ་ཡོད་པས། དང་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། དེ་ནི་སྣོད་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

གསུམ་གྱི་བསྟན་པ་དག་གོ། གཉིས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་དང་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐེག་པ་
གཅིག་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་སྟེ།
འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་ལ་
སོགས་པ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་དང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པ་མཆུངས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་བྱིར་ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་
འགའ་ཞིག་གིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདྲིའི་མཆན་གཞི་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་འཛོག་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་བལ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟེ། བརྟེན་བྱུང་དེ་ལས་
རྒྱལ་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་འགར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་གཞི་དང་།
སྐབས་འགར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞིར་གསུངས་པ་སོགས་མི་མཐུན་པ་མང་
བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་གཏད་མི་རིགས་སོ། །འདི་དག་གི་དགག་གཞག་རྒྱས་པ་
སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ་བལྟ་བར་བུའོ། །

རྫོང་དང་པས་འདྲིའི་མཆན་གཞི་ལ། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་མདོ། འཕགས་
པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཁྱེས་པའི་མདོ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ། སོར་མོའི་བྲེང་བ་ལ་པན་པའི་མདོ། དཔལ་བྲེང་སེང་གའི་ང་རོས་ཁྱེས་པའི་
མདོ། ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་
མདོ། ར་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས། མདོ་
དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བ་སྟེ་བརྩ་པོ་དེ་ལ་སྟོང་པོའི་མདོ་བརྩ་ཞེས་ཐ་སྟོད་

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡི་རྩོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

མཛད་ནས། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི་དང་ངེས་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་དེ་དག་གིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྩོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ། ཉག་བཟླ་ཐེར་ཟུག། །འདུས་མ་བྱས་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱུག་ན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དཔེ་དགུ་དོན་དགུའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པར་འདོད་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་པ་བྱང་དོན་དུ་འདོད་དོ། །

བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མདོ་བཙུ་པོ་དེ་བཀའ་ཐ་མའི་མདོར་འདོད་ཅིང་། མདོ་དེ་དག་གིས་བཛྲོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་རྫོང་བས་འདོད་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་བྱང་དོན་དུ་བཞེད་ལ། རྩོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་གཅིག་པར་མཛད་ནས་དེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་བཞེད་ཅིང་། བཀའ་བར་པ་ཁོ་ན་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །

དེ་དག་ཀྱང་ལེགས་སྙིང་ལས། ཁ་ཅིག །མདོ་འདི་ལ་བཟློན་ནས་དུས་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་གཞན་དག་མདོ་དེས་བྱང་ངེས་སྤེལ་བ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་མདོ་སྤེལ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་བྱི་བ་བྱུང་ལུགས་དང་། དེ་ལ་སྟོན་པས་ལན་བཟླ་བ་ལུགས་དང་། དེ་ལ་བཟློན་ནས་བྱང་ངེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པར་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པའི་སྐྱབས་ཅམ་ཞིག་ཅོད་པ་སྤང་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དགག་གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་ཏེ། སྙིང་པོའི་མདོ་བཙུ་པོ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཛྲོད་བྱ་སྤྱོད་མཐུན་དང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞིར་འདོད་ན་ནང་འགལ་གྱི་ཕྱང་པོར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྫོང་བས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱིས་བྱུང་པར་རང་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ལུགས་སུ་བཞེད་ཅིང་། བརྗོད་བྱ་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཀུན་བཏགས་རི་བོང་རུ་བཞེན་སྒྲོ་
བཏགས་འབའ་ཞིག་དང་། གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་བཞེན་དུ་ཡོད་ཀྱང་འབྲུལ་ངོ་ཡིན་པས་
ཡོད་གོ་མི་ཆོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་འབའ་ཞིག་སྟེ་དེ་ཡང་བདེན་གྲུབ་
རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱུག་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པ་འདོད་ལ། མདོ་དེ་དག་ལས་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་ནང་ཆོན་འཕགས་པ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་སྒྲུག་གིས་ཁྱེས་པའི་ལེའུ་
རངས་པོས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་ཁྱེས་པའི་ལེའུ་རངས་པོས། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་
བདེན་པར་གྲུབ་པར་བསྟན། བྱམས་མགོན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་ལེའུ་རངས་པོས་ཡིད་
ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། མདོ་གཞན་
དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཅིང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་
མདོ་དེ་དག་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། མདོ་འདི་དག་ངེས་དོན་དུ་འདོད་ན་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་པ་བཅས་
འདོད་དགོས་ལ། རྗོན་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་ན་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྒྲི་དགོས་པ་སྒྲ་
ལྟར་ཡིན་ནོ། །

རང་གི་ལུགས་ནི་སེམས་ཙམ་ལྟར་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་
ཡོད་པ་ལས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཁྱེས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་
སོགས་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་གཞིར་འདོད་
ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ལེགས་སྦྱང་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་
ཞེས་ཉེ་བའི་ཆོག་གིས་སྒྲོས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་

ཟུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

བའི་འཁོར་ལོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། དུས་
ཐ་མར་གསུངས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་མ་སྤྱི་བའི་མདོ་སྤྱི་
རྣམས་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་སྤྱིར་ལས་ཀྱང་།
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གང་ཡིན་ངེས་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་མཆན་གཞིར། མདོ་སྤྱི་འདི་ཉིད་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བོད་ཁ་ཅིག་
འདོད་ཅིང་། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བསྐྱབ་པ་རང་
དབང་བའི་ཉལ་པ་དང་ཀུན་བཟླས་དང་གཞན་དབང་འབྱུང་བའི་སྒྲོས་སྒྲོམས་ཏེ་
བཞག་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་།
ཁྱད་པར་དུ་སྤྱི་མ་ཉིད་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་མདོས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་འདོད་པ་
དག་ནི། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཡང་འབྱེད་པའི་རུས་པ་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤྱི་འདི་ཉིད་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་བདེན་པར་བྱུང་བ་
དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོའི་
མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་སྤེལ་གི་མདོ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
པས་སྒྲོང་ཞིང་ངི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་
པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་དེ་དག་དོན་གཅིག་ཡིན་
མིན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་རྒྱུད་སྒྲ་
མའི་འགྲེལ་པར་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རང་སྟོང་
འབའ་ཞིག་བསྟན་ལ། སྤྱིར་པོའི་མདོ་ལས་དོན་དམ་བདེན་བྱུང་བསྟན་པ་རྒྱུད་སྒྲ་
མས་འགྲེལ་པར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཤིན་
ཏུ་རགས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་སུ་སྒྲུང་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

གསུངས་སོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་གཞི་ཁ་གསལ་མི་
སྤང་ལ། ལེགས་སྦྱང་ལས། ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་སྤེལ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི།
ཞེས་གསུངས་པས་དབག་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱོགས་
གཏོགས་ཀྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

ཁ་ཅིག་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ་རྣམས་བཀའ་ཐ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་བཀའ་བར་བར་
གཏོགས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ཡང་དེར་
གཏོགས་ལ། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལས་ཀྱན་བཏགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་
དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་བཀའ་ཐ་མའི་
མདོར་གཏོགས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་
ཡང་དེར་གཏོགས་པ་ལས་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་མདོ་གསུམ་པོ་དེ་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཤིས་ལྟག་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལང་གཤེགས་ལས་སེམས་ཅམ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་
གསུམ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་གསལ་བར་སྤེལ་བའི་ཁྱད་སྤངས་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། ལེགས་སྦྱང་ལས། དང་པོ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་དང་ལང་གཤེགས་སོགས་ལ་
འདོད་དེ། དེ་དག་ལས་རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་སྤེལ་བའི་སྤྱིར་སྟོན་དུ་བསམས་
སོ། །ཞེས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་འོག་ཏུ་དེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་
ཚུལ་བར་པ་འགོག་པ་ལས་དང་པོ་མ་འགོག་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུགས་

ཆུལ་བའི་བཀའ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

འདི་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགེལ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ན་ལེགས་སྦྱང་ལས། ཆུལ་འདི་བཞིན་དུ་སྡེ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར། ཞེས་པའི་མང་
ཆོག་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་ཆོད་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་
འགེལ་གྱི་མདོས་མ་བྱབ་པས་སྒྲིན་མེད་སྟམ་ན། འོ་ན་ཆུལ་བའི་བཀའ་ཡིན་ན་ཆོས་
འཁོར་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྦྱང་ཐུན་
ལས། དེའི་སྤྱིར་གསུང་རབ་ཡིན་པ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གང་རུང་གི་མདོ་ཡིན་པས་
མ་བྱབ་གྱི། གསུམ་དུ་སྡེ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ལེགས་སྦྱང་ལས། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབ་དང་སྒྲིན་པའི་སྤྱི་ཆོ་ཆོགས་
ལ་སོགས་པས་འཛོག་པ་མིན་གྱི་ཞེས་སྡེ་རབས་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་བཅས་དང་
འགལ་ལ། མདོར་ན་ཆུལ་བའི་བཀའ་སྡེ་སྦྱོད་གསུམ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་དགོངས་འགེལ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་ནར་ངེས་
ཤིང་། རང་འདོད་གྱིས་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་ཆུལ་གྱི་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་
སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱེད་ཆོག་ན། རྗེ་བཙུན་པས་ཤྲུག་མཆོག་ལྟ་འགོག་པའི་
སྐབས་སུ། འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུས་རྣམ་མཁུན། མཐའ་
གཉིས་རྣམ་གཞག་གི་ལེའུས་ལམ་ཤེས། སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལེའུས་གཞི་ཤེས་
བསྟན་པར་གསུངས་པས། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་
གྱེད་ངེས་པར་ཐལ། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་བའི་ངེས་པ་གསུམ་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ལེའུ་གསུམ་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་
དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ལེའུས་རྣམ་ཀུན། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུས་ཅེ་སྦྱོར།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

རིམ་གྱིས་འདུག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ལེའུས་མཐར་གྱིས་པ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་
ཇོགས་པའི་ལེའུས་སྐད་ཅིག་ལ། བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུས་ཆོས་སྐྱབ་སྟན་པར་
གསུངས་པས་ལེའུ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་ཆོས་འཁོར་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། ལེའུ་བརྒྱད་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་བ་གི་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་མ་བད་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་ལས། སྡིག་པ་ཅི་ཡང་མི་
བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པས་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། དགེ་བ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པར་སྦྱད། །ཅས་པས་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རང་གི་
སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །ཞེས་པས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པར་
གསུངས་པས་དེ་གསུམ་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་ཐ་སྟད་འཛོག་རིགས་པར་
ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བ་གི་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་མདོན་པར་ཇོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་བབ་པ་ན་མི་ཆངས་སྟོད་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་
པ་དང་། དེ་རྗེས་མ་བྱོན་ལེན་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོག་གཅོད་དང་། དེ་
ནས་བརྒྱན་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་བཞིའི་ཐ་
སྟད་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བ་གི་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་
བཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྟོན་པས་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་རྣམས་ལ། ཆོས་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བྱེད་དགོས་པས། གངས་ཅན་ཀྱི་མཁས་བྱུང་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་འཁོར་
ལོ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རང་སྟོ་ཁོ་ནས་བཅོས་པའི་རྟོག་བཞེ་མང་པོ་ཡི་གེར་བྲིས་
པ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚུད་གཞོན་པའི་ལོག་པའི་རྩོམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་དོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

རིགས་པའི་ང་རོ་འདི་རྣམས་ལ་ལན་ཐོབས་ཅིག་དང་ད་གཞིན་འཁོར་ལོ་ གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བའི་
མདོ་དང་། དེའི་ནང་ཚན་གཞུགས་སྐྱ་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་ཡང་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བའི་མདོ་དང་།
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་ཚུལ་ཡང་ཆོག་ཟུར་ལ་བདེན་པར་མེད་པའི་
ཆོག་ཡོད་དགོས་པ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་ཡང་དངོས་སུ་མ་
སྐྱར་བའི་མདོ་རྣམས་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱའི་མདོ་ཡིན་པ་
དང་། དེའི་དོན་མདོ་དེའི་སྐྱས་ཟེན་ཅམ་ལ་ཚུར་མཐོང་གི་ཐ་སྟོན་དང་འགལ་བའི་
དངོས་པོ་ཡོད་ཡང་། དེ་མདོ་དེའི་དོན་མིན་པར་དེའི་དོན་ནི་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་
པ་མདོ་དེའི་དོན་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་།
དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
པས་བྱུང་བ་དང་། ཤེས་སྣང་ཆོག་ཟེན་གཞུགས་མེད་ཅེས་སོགས་དང་། ཡུམ་གྱི་
མདོའི་ཆོག་ཟེན་གཞུགས་མེད་ཅེས་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་བྱེ་བར་
བྱུང་། །འདིའི་དོན་མདོར་བསྐྱས་ཤིག་འོག་ཏུ་འཆད།

འདི་ཡན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་དབྱེད་མ་པ་སྤྱིའི་ལུགས་སུ་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་སོགས་གྱིས་
དགོངས་འགྲེལ་དང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་
མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྐྱབ་པའི་དབྱེད་མ་པའི་བཀའ་བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་ལྷང་
རིགས་གྱིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཚུལ་སོགས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོར་

གསལ་ལོ། །

ལྷ་པ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ་
ལ་དབྱད་པ་ནི། འཕགས་པ་གཟུངས་གྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས།
རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པ་ནོར་བུ་སྦྱང་ཚུལ་ལེགས་
པར་ཤེས་པ་དེས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ནས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ནོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་སྤངས་ཏེ། ལན་ལྟའི་ཁུ་བ་ནོན་པོས་སྤངས་ཏེ་སྤྱི་རེ་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
བས་སྦྱང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་
ཏུ་ཟས་གྱི་ཁུ་བ་ནོན་པོས་སྤངས་ནས་བལ་གྱི་ལ་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བས་སྦྱང་བར་
བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲོན་ཆེན་པོའི་
ཁུ་བས་སྤངས་ནས་རས་སྤབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བས་སྦྱང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་
སུ་སྦྱངས་ཏེ་བྲི་མ་དང་བལ་བ་ན་བེཊུ་ཅའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་གྱི་བྱ་
དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་མཐུན་ནས། མི་ཏྲག་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་
གཙང་བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
འཁོར་བ་ལས་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དེ། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་
པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཙོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྦྱོན་པ་མེད་པའི་
གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཏྲགས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་བཙོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱིར་མི་སྣོག་
པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྣ་

ཀླུ་པའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུང་
པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པ་ན་སྤྲོད་ཅིང་པའི་ཡོན་གནས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལས་གསུངས་པའི་ལན་ཚུའི་ཁྱབ་རྒྱ་ལ་སྟོན་པོ་རྒྱ་ཚུ་དང་།
ཟས་ཀྱི་ཁྱབ་རྒྱ་ལ་སྟོན་པོ་ཉ་ཁྱ་དང་། སྤྲོད་ཀྱི་ཁྱབ་རྒྱ་ལ་སྟོན་པོ་དངུལ་ཚུ་ལ་བྱེད། སྤྱིར་མི་
སྟོན་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ནི་རང་ལས་དུ་ཞུགས་ནས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་
བའི་དོན་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་གསུངས། སྟོང་ཐུན་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་དུ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཡང་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་དོགས་སྟོང་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་
མདོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་ལམ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁྲིད་པའི་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
ངས་པའི་གདུལ་བྱའི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་ལ། དང་པོའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་ནས། གཉིས་པས་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བར་བྱས། གསུམ་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་བཀྱི་བར་བྱེད། གཉིས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། དང་པོས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས། གཉིས་པས་ཟབ་པའི་ལམ་རིམ་དང་།
གསུམ་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡིག་ཆར་པལ་ཆེ་བ་
དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཡང་དབྱང་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འདི་ནི་གང་
ཟག་གཅིག་དང་པོར་ཐེག་དམན་དུ་འཁྲིད་དེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་
ལ་བཅུད་ནས་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་འཁོར་
གསུམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདུལ་བྱ་རྒྱད་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས། མདོ་འདི་ཐེག་དམན་རྣམས་ཀྱང་མཐར་ཐེག་ཆེན་དུ་
ཞུགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་རིམ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ཐེག་དམན་དུ་བྲིད་པ་ཡིན་
པས། ཞེས་མདོ་འདིས་ཐེག་དམན་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འབྲིད་པའི་ལམ་བཟོད་པའི་
རིམ་བ་ལས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་སྒྲིང་ལྟར་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ནས་ཐེག་ཆེན་
དུ་འབྲིད་པའི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་ལ་སྒྲུར་བའི་ཁྲུངས་མདོ་ཀུན་བརྒྱས་བྲངས་པ་
ལྟར་ཤེས་བྱེད་དང་ལྡན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་
ངེས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་ལ་སྒྲུར་ན་ཁྲུངས་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་ན་ལན་རྙེད་
དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འདི་ལྟར། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ལ་སྒྲིང་ཉིད་
རྟོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
རང་ལུགས་ནི། དང་པོ་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་
གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིད་ལུལ་མ་ཡིན་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་དོན་གྱིས་འགལ་ཞིང་། བྲང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། རྣམས་འཁྱོར་སྒྲིད་པ་བ་དང་
དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྤེ་སྒྲིད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་
ཅིང་ཞེས་གསུངས་པ་ དང་། རྟོལ་ངན་ཆར་གཅོད་ལས། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་
དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤེ་མོ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྒྲིང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲིད་གྱིས་དེ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྲིད་

ཐེག་དམན་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་ན།
སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག །དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་
ངེས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱབ་ཐེར་ན། རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་
པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་དེ་
རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྟོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བགྱི་བར་མཛད་ལ། ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་ ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་གཞུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་འདི་ཆད་མར་
བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་ཞིབ་ཆར་བྱ་སྟེ། མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པའི་གདུལ་
བྱ་བགྱི་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་དང་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་སོགས་
མཐུན་པར་རིམ་པ་གཉིས་པའི་བདག་མེད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་པར་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མོ་བསྟན་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པས་མ་བྱབ་ན་གཞུངས་རྒྱལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྟོན་བསྟན་པ་ཡིན་པས་མདོ་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མྱིབ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རུང་། །དེས་ན་ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ལས་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ལུགས་དེ་གཞིར་གཞག་གིས་གསུངས་པ་དེ་
ཙ་བར་བྱས་ནས་ནམ་བཤད་ལས་རྒྱས་ཙམ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཙ་བར་བྱས་ནས་
ཡིག་ཆ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ལས་གོ་བདེ་ཙམ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་
གཞུང་དེ་གསུམ་ཀ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །དེས་ན་གཞུངས་
རྒྱལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་
ལ་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྟར་སྤྲས་ཟེན་སྤྲ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་བྲང་དོན་དུ་
བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་འདིས་འཁོར་བ་ལས་གོ་ལ་བ་ལ་ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
སྟོང་པ་བདག་མེད་གཉིས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་། རིམ་བཤག་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་མེད་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་
ཡང་གོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སོ། །གཞུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་
པའི་འཁོར་ལོ་བར་པས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་
ནམས་ལ་འཁོར་བ་ལས་གོ་ལ་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་བསྟན་པ་འདིས་ཀྱང་། མདོ་
འདི་ཆད་མར་བྱེད་ན་ཉན་རང་རིགས་ངེས་སྟོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
གྱུབ་པོ། །

གལ་ཏེ་རིམ་བཤག་གཉིས་པ་འདིས་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་འདི་བདེན་
སྟོང་ལ་མི་སྦྱར་སྦྱམ་ནའང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དོན་བཀྲལ་བའི་ཆེ་ཡིག་ཆར། དེ་
ཙམ་གྱིས་བཙུན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་
གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་བ།

པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཏེ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་
པར་མཛད་དོ། །ཞེས་བདེན་སྟོང་ལ་གསལ་བར་སྒྱུར་བའི་བྱེད། ཡང་འདིའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་རིགས་ངེས་མིན་སྟུང་ན། མདོ་དེ་ལས། སྒྱུར་མི་ལྟོག་པའི་
འཁོར་ལོའི་གཏམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ལེགས་སྟོང་ལ་སྟོས་
ཤིག །འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ནས་རིམ་བུ་དང་གཉིས་ཀྱང་
གང་ཡིན་ངོས་མ་ཟིན་པ་དང་འགའ་ཞིག་གིས་རིགས་ངེས་ཐེག་དམན་སྟོབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཤིང་རིགས་ངེས་དག་བཙོམ་ལ་དེ་ཡོད་པ་སོགས་མགོ་འཁོར་བ་ཤིན་
ཏུ་མང་བས་གཟབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ། གཟུངས་
ཀླུ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་པའི་དོགས་
གཙུག་ནི། སྒྲར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དོགས་
གཙུག་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས་དེར་བལྟ་བ་བྱའོ། །

དུག་པ་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དབྱང་བ་ལ་གཉིས། བྱང་ངེས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་
དང་། དོགས་གཙུག་དོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་
པར། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར། བྱང་ངེས་ཀྱི་གོ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་མན་ཆད་
གྱིས་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར་རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་སྟོན་པ་འབྱེད་ཅིང་། སྤྱི་རི་བཞིན་དུ་
ཁས་ལེན་དུ་བྱང་བ་ལ་ངེས་དོན་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་བྱང་དོན་དུ་འདོད། བྱེ་མདོ་
གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་
འདོད་ཅིང་མདོ་སྡེ་པལ་ཆེར་ངེས་དོན་དུ་འདོད། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་སོགས་རང་གཞུང་དུ་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་ཁུངས་གཞུག་སའི་མདོ་

ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགེལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར་གསུངས་པ་
ནམས་སྐྱེ་བཞིན་དུ་མཛད། དེའི་གནད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་བྱང་དོན་དང་
ཐ་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་སྐྱེ་བཞིན་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དབྱ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོ་གྲོས་མི་བྱང་པའི་མདོ་བྱངས་སུ་བྱས་ནས་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་
པར། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་ཞིང་། བརྗོད་བྱ་སྟོང་ཉིད་དངོས་
བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཁར། རྗོད་བྱེད་ཆོག་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནམས་
ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ལ་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པས་འཁོར་ལོ་
ཐོག་མཐའ་གཉིས་བྱང་དོན་ཁོ་ན་དང་། བར་པ་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་
པར་འདོད། བྱང་པར་འདི་བཞིན་བྱེ་བ་ཡང་སྒྲོ་བ་དཔོན་སེང་གི་བཟང་པོ་སོགས་
ཀྱིས་ནམ་གཞག་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མ་མཇུག་ཡང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་དབྱ་མ་
སྤང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱེ་བཞིན་ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་
པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
གཞན་ཀྱིས་གང་དུ་ཡང་བྱང་བར་མི་རུས། ཞེས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་
དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པར་
གསུངས་སོ། །ལུགས་འདིར་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱང་པར་
དངོས་སུ་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་དང་། མ་སྦྱར་བ་དང་གསུམ་
ཀྱི་དབྱེ་བར་མཛད། དེ་དག་གི་དོན་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པ་གཞིར་བྱས་ནས། ཆོག་
ཟེན་ལ་བདེན་བྱུང་དངོས་སུ་བཀག་པ་དང་། བདེན་བྱུང་བཀག་ཀྱང་ཆོག་ཟེན་ལ་
དངོས་སུ་མ་བཀག་པ་དང་། བདེན་བྱུང་མ་བཀག་པ་དང་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་

འདྲིལ་ཅིང་། མཚན་གཞི་ཡང་། དང་པོ་ནི་ཡུམ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་གཟུགས་སྐྱ་མི་དམིགས་པར་བསྟན་
པའི་མདོ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་དེ། ལེགས་སྟོང་ལས།
དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྷ་བྱ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་བྱེད་པར་
གསལ་བར་མ་སྒྱུར་བར་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ངེ་ལྷར་
བསྟན་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་
པས་བྱང་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་མདོར་བསྐྱུ་ན་ཐེག་ཆོན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་འཁོར་ལོ་
གཉིས་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱེད་པར་སྒྱུར་བ་དང་མ་
སྒྱུར་བ་གཉིས་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་བྱེད་པར་སྒྱུར་
ཀྱང་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བའི་མདོ་རྣམས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་སོགས་གྱིས་
དགོངས་པར་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་མདོ་ཞེས་ཐ་སྟོང་མཛད། དེའི་དོན་
ཡང་སྐྱས་ཟིན་ཅམ་ལ་གཟུགས་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་པ་སྐྱས་ཟིན་
གྱི་དོན་མིན་པར་གཟུགས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་མདོ་དེའི་སྐྱས་ཟིན་གྱི་དོན་དུ་
བཀྲལ་བའི་སྟོན་པ་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་དང་མི་
འབྲས་ལྟེ། མདོ་དེ་ལས་གཟུགས་མེད་སྐྱ་མེད་གསུངས་པའི་སྐྱས་ཟིན་གྱི་དོན་གཟུགས་
སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གནད་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་
བྱང་དོན་དུ་བཞེད།

གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གྱི་བྱང་ངེས་གྱི་བྱེད་པར་ནི། དབྱུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བ་རྣམས་གྱིས་སྟོ་གྲོས་མི་བྱང་པའི་མདོ་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་

དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་སྟེ་མདོ་སྟེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་
པར་བཞིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་
ཀྱི་མདོ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམས་བྱང་དོན་ཀྱི་མདོར་བཞེད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་
རྒྱལ་པོའི་ཉེ་གསལ་གཙུག་སྐབས་སུ་འཆད། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཉིས་
བྱང་ངེས་ཅི་རིགས་དང་ཐ་མ་བྱང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན།

བཞི་པ་བྱང་ངེས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་།
བཞིན་བྱེད་ཀྱི་བྱང་ངེས་དང་ཞིན་བྱེད་ཆོག་གི་བྱང་ངེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་
བུམ་སོགས་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོས་ཏེ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རང་ལས་གཞན་དུ་
བྱངས་ནས་འཛིན་དགོས་པས་ན་བྱང་དོན་ཞེས་ཐ་སྟོང་མཛད། གཉིས་པ་དང་སྟོང་
ཉིད་དོན་གཅིག །གནས་ལུགས་གཞན་དུ་འཆོལ་མི་དགོས་པ་རང་ཉིད་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་ངེས་པས་ན་ངེས་དོན་ཞེས་ཐ་སྟོང་མཛད། མདོར་ན་གནས་
ལུགས་རང་ཉིད་ངེས་པས་ངེས་དོན་དང་། གནས་ལུགས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པས་
བྱང་དོན་ཞེས་ཐ་སྟོང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཞིན་བྱེད་ཆོག་གི་བྱང་ངེས་ནི།
གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་བཤད་ལུགས་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཏེ་རྒྱལ་
པོའི་གསུང་རབ་འབའ་ཞིག་ལས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་
བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར་མ་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་དོགས་གཙུག་ནི། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་ཀྱི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་
དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་
ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ལ་བྱང་ངེས་སུ་མཛད་དེ་བཞིན་བྱའི་སྟོ་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

ནས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། །འོ་ན་རི་འབྲ་བ་ཞིག་
ངེས་དོན་དང་རི་འབྲ་བ་ཞིག་བྱང་དོན་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲིབ་ནས་
བཞག་སྟེ། དོན་དམ་པ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ནི་བྱང་བའི་
དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཏུ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་འཛིག་པའི་ཆོ། མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས། དོན་དམ་བདེན་
པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་དང་།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ། བྱང་དོན་གྱི་
མདོའི་དོན་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དོན་བྱང་དགོས་
པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། པ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། ཞེས་པ་མ་བསད་པར་
གསུངས་པ་ནི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་པ་མ་ལས་གཞན་དུ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པ་
ལ་བྱང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་གཅིག་གོ། ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ལས་དཀར་ནག་ལས་
འབྲས་བུ་བདེ་སྟུག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་ལས་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་
དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པའི་དེ་དག་གི་ཡིན་ལུགས་མེད་པས།
མདོ་དེའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དེར་ངེས་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་དུ་མི་བྱང་ངོ་
ཞེས་སྟེ་བཤུ་བཤུ། དེའི་དོན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དངོས་ཟིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་
དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱང་བའི་དོན་ལ། དགོངས་པའི་དོན་དངོས་
ཟིན་ལས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་བྱང་དོན་དང་། བནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཟིན་
ལས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་བྱང་དོན་དང་གཉིས་གསུངས་པས། དང་པོའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། པ་མ་

གསལ་བྱུང་གསུངས་པའི་མདོས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུབ་པར་བསྟན་པའི་མདོ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་དངོས་བསྟན་མེད་
པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་མང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ལ་གནས་ལུགས་
གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་བྱང་དོན་དང་། དགོངས་པའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་
པའི་བྱང་དོན་དང་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་དང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་
བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་དོན་གཅིག་། བྱི་མ་སྦྱས་ཟིན་སྦྱ་ཇི་བཞིན་
མིན་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ལ་བྱེད་པས། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་འཛིག་པ་ལ་མཆོད་ཉིད་
བྱུང་བའི་སྦྱོར་ཡོད། དེས་ན་སྦོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་སོགས་བརྗོད་བྱ་བདེན་
གཉིས་གྱི་སྦོ་ནས་བྱང་དེས་བྱེ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སེམས་སོ། །

ཡང་དོགས་པ་གཅད་ན། སྦོ་གསལ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྦྱ་
ཇི་བཞིན་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པས་བྱུང་བའི་སྦྱ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
ཀྱན་བཏགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
པའི་མདོ་རྣམས་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐབས་འདིར་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་མིན་གྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། བྱ་བྱེད་གང་རུང་ཞིག་
དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་མིན་གྱི་སྦོ་ནས་འཛིག་དགོས་ཉེ། ལེགས་
བཤད་སྦྱང་པོ་ལས། ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྟན་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་བསྟན་པར་

ཀླུ་བའི་བཀའ་ཡི་རོ་བོ་ལ་དབྱང་པ།

འགོ་བའི་བསྟན་ལུགས་ནི་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་
ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཅམ་ཞིག་སྟོན་པ་མིན་གྱི་
བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་སྟོས་ནས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་
བསྟུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དངོས་བསྟན་གྱི་མདོ་ནམས་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་གང་ཡང་མིན་
པར་འགྱུར་ལ། དེའང་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ་ཀླུ་བས་གསུང་རབ་བྱང་ངེས་གཉིས་སུ་
བསྟུས་ནས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་འབྲེལ་མདོ་དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་
ཡང་བྱང་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་སྟོན་སྲོལ་བྱང་དོན་དུ་བཀའ་རྒྱས་པས་སྟོན་མེད་
དེ།

དཔེར་ན། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ལས་དཀར་ནག་
ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་སྤྱག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་ལས་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པའི་དེ་དག་གི་ཡིན་ལུགས་
མེད་པས། མདོ་དེའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དེར་ངེས་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་དུ་
མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ལ། དེའི་དོན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དངོས་ཟིན་དེ་ལས་
གཞན་དུ་བྱང་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོ་དེ་
དག་གི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་ཀུན་རྫོབ་དུ་ངེས་པས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་
པའི་བྱང་དོན་དུ་བྱེད་དགོས། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་
པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། སྐས་ཟིན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

པར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག །

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྒྱུང་། །
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤའ་བདུད་ཅི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ཞོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱུར་ཚོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲིབ་ཆིག་ཏུ་ཤུགས་དགོ་སྒྱུར་ཚོས་སྒྲིབ་
བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྱུར་བའོ། ། དགོའོ། །